

A Cecei Általános Iskola és Alapi Tagiskolájának

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

I. rész

**A Cecei Általános Iskola
érvényben levő pedagógiai programjának
felhasználásával összeállította és szerkesztette:**

**Király László
Igazgató**

2010

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	5
2. AZ INTÉZMÉNY JOGI ÉS SZERVEZETI KERETEI	6
3. ISKOLÁNK TÖRTÉNETE	8
3.1. A CECEI TAGINTÉZMÉNY TÖRTÉNETE	8
3.2. AZ ALAPI TAGINTÉZMÉNY TÖRTÉNETE	10
4. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	12
4.1. ALAPELVEINK	12
4.2. CÉLRENDSZERÜNK	13
4.3. KÜLDETÉSNYILATKOZAT (PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK).....	14
4.4. FELADATOK, ESZKÖZÖK, ELJÁRÁSOK	14
5. A TÁMOP 3.1.4 PROJEKT FENNTARTÁSÁT TÁMOGATÓ FEJLESZTÉSI ALAPELVEK, CÉLOK ÉS FELADATOK	16
6. KAPCSOLATRENDSZER	18
6.1. BELSŐ KAPCSOLATOK	18
6.2. KÜLSŐ KAPCSOLATOK	18
6.3. NYILVÁNOSSÁG	19
7. A CECEI ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	20
7.1. LEGFONTOSABB CÉLJAINK RÉSZLETEZÉSE.....	20
7.2. A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS	22
7.2.1. A KULCSKOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE	22
7.2.2. A KULCSKOMPETENCIÁK.....	22
7.3. A TÁRSADALMI ISMERETEK, AZ AKTÍV ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA NEVELÉS ÉS A VÁLLALKOZÓI ÉS PÉNZÜGYI ISMERETEK OKTATÁSA.	27
8. ÚJ TANULÁSSZERVEZÉSI ELJÁRÁSOK	28
8.1. PROJEKT.....	28
8.2. TÉMAHÉT.....	28
8.3. TANTÁRGYTÖMBÖSÍTÉS	28
8.4. MODULÁRIS OKTATÁS	28
8.5. IKT ESZKÖZÖK HASZNÁLATA	28
9. NEM SZAKRENDSZERŰ OKTATÁS	29
10. INTEGRÁLT, INKLUZÍV, DISZKRIMINÁCIÓMENTES NEVELÉS-OKTATÁS	29
10.1. ALAPELVEK	29
10.2. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ELLÁTÁSÁNAK ÚJ TÖRVÉNYI SZABÁLYOZÁSA	32
10.3. AZ INTÉZMÉNYBE INTEGRÁLHATÓ SNI TANULÓK	36
11. SPORT ÉS MOZGÁSKULTURA	37
11.1. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS ALSÓ TAGOZATON.....	37
11.2. DIÁKSPORT ÉS SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉGEK	37
11.3. A TANULÓK FIZIKAI ÉS MOTORIKUS KÉPESSÉGEINEK MÉRÉSE	37
12. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	38
13. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	41
13.1. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSNÉL KIEMELT KOMPETENCIAFEJLESZTÉSI TERÜLETEK:	41
13.2. A KÖZÖSSÉGI NEVELÉS TERÜLETEI	41

13.3. AZ ISKOLA KERETÉN BELÜL MŰKÖDŐ KÖZÖSSÉGI NEVELÉS TERÜLETEI	41
14. A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	43
15. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK.....	45
16. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK	46
17. A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM	48
17.1. ALSÓS FEJLESZTŐ GYAKORLATOK.....	48
17.2. RÉSZKÉPESSÉG-GYENGESÉGEK EGYÉNI VAGY KISCSOPORTOS KORREKCIÓJA	49
18. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK.....	50
19. SZÜLŐK, TANULÓK, PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI.....	50
19.1. A SZÜLŐI SZERVEZETEK AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI INTÉZMÉNYEGYSÉGBEN.....	50
19.2. A SZÜLŐI SZERVEZET RÉSZÉRE BIZTOSÍTOTT JOGOK	50
19.3. AZ ISKOLAI SZÜLŐI KÖZÖSSÉGGEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS.....	51
20. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ ISKOLAI FELADATOK	53
20.1. EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM.....	53
20.1.1. AZ ISKOLA FELADATA.....	53
20.1.2. AZ EGÉSZSÉGSTRATÉGIA KIEMELT TERÜLETEI:	53
20.1.3 SZÍNTEREI	54
20.1.4 KONKRÉT CÉLOK, TEVÉKENYSÉGEK.....	54
20.2. KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM.....	55
20.2.1. STRATÉGIAILAG KIEMELT CÉLJAINK	55
20.2.2. NEVELÉSI TERÜLETEK.....	56
20.2.3. MÓDSZEREK, TANULÁSSZERVEZÉSI FORMÁK	56
20.2.4. ESZKÖZRENDSZERÜNK.....	57
20.2.5. A TERMÉSZETES ÉS MESTERSÉGES KÖRNYEZET VÉDELMI SZOLGÁLÓ FOGLALKOZÁSOK, TEVÉKENYSÉGEK	57
21. ISKOLAOTTHONOS KÉPZÉS – NAPKÖZI OTTHON.....	58
22. DIAGNOSZTIKAI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZER	59
22.1. DIFER MÉRÉS	59
22.2. KOMPETENCIAMÉRÉS	59
22.3. A MÉRÉSEK ÜTEMEZÉSE.....	59
23. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETKEZMÉNYEI ÉS FORMÁI.....	61
23.1. A TANULMÁNYI MUNKA ELLENŐRZÉSÉNEK, ÉRTÉKELÉSÉNEK ALAPELVEI.....	61
23.2. AZ ÉRTÉKELÉS/ MINŐSÍTÉS ALAPFORMÁI (A MINŐSÍTÉS KÖRÉBE TARTOZÓ FOGALMAK FÉLÉVES, ÉVES SZAKASZT ILLETŐEN)	61
19.3. A TANULÓK ÍRÁSBELI BESZÁMOLTATÁSÁNAK FORMÁI ÉS AZOK ALKALMAZÁSA	62
23.4. A SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNYEK ÁLTAL ÉRINTETT TANULÓK ÍRÁSBELI SZÁMONKÉRÉSE.....	63
23.5. FÉLÉVI-ÉV VÉGI OSZTÁLYZATOK.....	63
23.6. OSZTÁLYOZHATÓSÁG, OSZTÁLYOZÁS RENDJE:	64
23.7. A TANULÓ TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉS TOVÁBBI LEHETŐSÉGEI ÉS SZEMPONTJAI	64
23.8. A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI.....	65
23.9. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS ÉS TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI.....	69
24. TANKÖNYVEK, TANESZKÖZÖK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	69
25. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	70

26. A CECEI ÁLTALÁNOS ISKOLA CECEI TAGISKOLÁJA	80
27. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI	85
27.1. A TANULÓ FELVÉTELE ÉS MENTESÍTÉSE	85
27.2. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI	85
28. SZAKMAI SEGÍTŐK	87
28.1. PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT	87
28.1.1. NEVELÉSI TANÁCSADÁS	87
28.1.2. LOGOPÉDIAI ELLÁTÁS	87
28.1.3. GYÓGYTESTNEVELÉS	87
28.1.4. PÁLYAVÁLASZTÁSI TANÁCSADÁS	87
28.1.5 A PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT KAPCSOLATRENDSZERE	87
29. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	88
29.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSEGI IDEJE	88
29.2. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MÓDOSÍTÁSA	88
29.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRTÉKELÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA	88
29.4. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA	88
29.5. A LEGITIMIZÁCIÓS ELJÁRÁS JEGYZŐKÖNYVEI	89

1. BEVEZETÉS

Az elmúlt két évtizedben a rendszerváltás óta a magyar közoktatásban igen sok változás következett be. A rendszerváltozást követő jogi szabályozás legalizálta, egyben felgyorsította az iskolák szerkezeti és tartalmi átalakítását, sokszínűbbé vált az iskolaalapítás és fenntartás és működtetés lehetősége is. Megérett hát az idő arra, hogy a zártságok és kizárólagosságok rendszerét az oktatásban is a másság elfogadása, a nyitottság és a tolerancia váltsa fel. A magyar közoktatási rendszer egyre differenciáltabbá válik. Az iskolafokokban átrendeződik az életkori struktúra, szélesedik a fenntartói kör.

A szülők részéről törvényes lehetőség van az érdekvérvényesítésre, és az adózó állampolgár beleszólást kér gyermeke egyszeri és megismételhetetlen idejű iskoláztatásába.

E változások mögött húzódik az intézmények közötti verseny - gyakran ugyanazért - a gyermekért. Amelyik intézmény önálló arculattal képes megjelenni a közoktatási rendszerben, menedzselni tudja teljesítményét, és hitelesíteni eredményeit, azt elismeri a környezet és a fenntartó. A szülő ide irányítja gyermekét, a fenntartó pedig - remélhetőleg - megpróbálja a minőséget is elismerni. Ezen a ponton történik a döntés egy-egy intézmény jövőjéről.

Ezen folyamatoknak megfelelően Cece nagyközség a társtelepüléseivel intézményfenntartó társulást hozott létre, majd tagiskolaként az Alapi tagiskola is csatlakozott a közoktatási intézményhez. Az integráció pedagógiai hozadéka nagymértékben javíthatja a bázis iskola, továbbá a csatlakozó intézmény nevelő-oktató munkájának hatékonyságát, egységes pedagógiai színvonalát, az egyenlő bánásmód maradéktalan megvalósulását, valamint a ma még meglévő esélyegyenlőtlenségek megszüntetését.

Pedagógiai programunk, jövőt meghatározó tervező munkánk teljes tantestületi összefogás eredménye, ezért a célok és az eszközök meghatározásánál kialakult emberi és szakmai konszenzus biztosíték az azonos elvek szerint végzett összehangolt, színvonalas oktató - nevelő munkára. Ezen tevékenységek során a következő kulcsszavak az irányadók: Innováció- kreativitás- tettekézség.

2. AZ INTÉZMÉNY JOGI ÉS SZERVEZETI KERETEI

1. Az intézmény neve: Cecei Általános Iskola

2. Az intézmény rövid neve: Cecei Általános Iskola

3. Az intézmény székhelye: 7013, Cece, Árpád u. 3.

4. Az intézmény telephelye:

– 7011 Alap, Béke u.12.

5. Az intézmény alapításának éve: 1981

6. Az intézmény alapító szerve:

Cecei Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete 7013 Cece, Deák F. u. 13.

7. Az intézmény irányító szerve:

Cecei Nagyközségi Önkormányzat Képviselőtestülete 7013 Cece, Deák F. u. 13.

8. Az intézmény fenntartó és felügyeleti szerve:

Cecei Alap- Sáregres- Vajta Iskolai Intézményfenntartó Társulási Megállapodás (a továbbiakban: Társulási Megállapodás) alapján Cecei Nagyközségi Önkormányzata (7013 Cece, Deák Ferenc u. 13.), Alap Községi Önkormányzata (7011 Alap, Dózsa György u. 31.), Sáregres Községi Önkormányzat (7014 Sáregres, Kossuth u. 10.), Vajta Községi Önkormányzata (7041 Vajta, Szabadság tér 1.) (a továbbiakban: Társult Önkormányzatok).

9. Az intézmény tagintézményei:

Cecei Általános Iskola Alapi Tagintézménye 7011 Alap, Béke u.12.

10. Az intézmény működési területe:

Cecei Nagyközség, Alap község, Sáregres község és Vajta község közigazgatási területe. A társult önkormányzatok által meghatározott működési körzet keretei között kötelező felvételt biztosító általános iskola. Szabad kapacitása terhére bejáró gyermekeket fogad más településekről is.

11. Az intézmény típus szerinti besorolása:

A tevékenység jellege alapján: közszolgáltató költségvetési szerv.

Közszolgáltató szerv fajtája: közoktatási közfeladatot ellátó közintézmény.

Feladatellátáshoz kapcsolódó funkciója: önállóan működő költségvetési szerv. bér-gazdálkodási jogkör gyakorlója az igazgató.

A költségvetési szerv gazdálkodási és pénzügyi feladatainak ellátását Cecei Nagyközségi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala – mint önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv – végzi. Az önállóan működő és gazdálkodó, valamint az önállóan működő költségvetési szerv közötti munkamegosztás és felelősségvállalás rendjét külön megállapodásban rögzíti.

Az intézmény típusa a közoktatási törvény 22. és 33. §-ai szerint: többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény

12. Az intézmény intézményegységei:

Általános iskolai intézményegység:

- nappali rendszerű iskolai képzés
  - általános iskolai nevelés és oktatás
  - évfolyamok száma 8
  - Felvehető maximális tanulói létszám:642 fő
Székhely intézmény:	418 fő
Tagintézmény:	224 fő

3. ISKOLÁNK TÖRTÉNETE

3.1. A cecei tagintézmény története

Iskolánk története a törökök kivonulása utáni időkre nyúlik vissza. Valószínűleg már az ezt megelőző időkben is volt oktatás, de az első bizonyítható adat 1725-re tehető. A feljegyzések szerint ekkor már volt református iskola, de a benne tanító nevét nem ismerjük. Az első név 1796-ból ismert, az I. számú tanítót Győri Józsefnek hívták. 1788-ban épült a református templom, 1805-ben új „oskolaházat” avattak a mai Deák utcai iskola helyén. Ezután már nagyon részletes és pontos adatok maradtak fenn a református iskoláról, tanítóiról, valamint a XX. századi nevelési adatokról is.

A katolikus iskola történetéről szóló írásos anyag a II. világháborúban sajnos megsemmisült. Jó okunk van feltételezni, hogy Mária Terézia tanügyi rendelete után itt is volt fejlődés, ezt egy 1841-ből való vármegyei felmérés is bizonyítja. Mivel templomuk már a 14. századtól volt a katolikusoknak, a török kivonulása után valószínűleg itt is folyamatos volt az oktatás.

A két világháború között épült a két felekezet új iskolája. Ezek közül a katolikus iskola épületét már privatizálták, tehát magántulajdonba került.

A református iskola az 1920-as évek elején épült, majd a későbbiekben új épületszárnyat is kapott. Az épületet az állam a privatizáció, és a vagyon visszaigénylés után az állam megváltotta a református egyháztól, így önkormányzati tulajdonba került. Sajnos a tagozatok összevonása után kiürült az épület, jelenleg az épület új hasznosításának előkészületei folynak.

Működött állami iskola Hardon is, mely település a régi időkben Cecéhez tartozott, jelenleg Németkérhez tartozik. A létszám a két iskolában összesen 350 fő körül mozgott. (5 tanulócsoport a reformátusoknál, 3 csoport a katolikusoknál). Felszereltségük, mint a falusi iskoláknak általában szegényes, hiányos volt, körülményeik igen mostohák voltak.

Az 1944/45-ös tanév csak 4 hónapig tartott. A front alatt mindkét iskola katonai kórház volt. A felszerelés teljes egészében megsemmisült a harcok alatt. A katonák elvonulása után társadalmi összefogással tették használhatóvá az iskola épületeit.

A bútort az iskolák által hozott fejőszékek, kis asztalkák, lócák alkották.

Az első padokat 1947-ben hozták a falujárók. A nevelői állomány is ezen esztendőre egészült ki teljesen.

Az 1946/47 tanévre mindkét felekezet elfogadta és a gyakorlatban is bevezette a közös általános iskolát. Az alsó tagozati osztályok megmaradtak a felekezeti iskolában az 5. -8. osztályokból alakult meg a „Római Katolikus és Református Együttműködő Általános Iskola”. Itt már szakos oktatás folyt. Ez jó előkészítése volt az 1948. évi államosításnak. Szinte ennek volt köszönhető az a tény, hogy Cecén az államosítás zökkenőmentesen ment végbe.

1954-re valamennyi tanterem új bútort kapott. Növekedett a szertári állomány, biztosítottak voltak az oktatás tárgyi feltételei.

A személyi feltételek folyamatosan javultak. A szakos ellátottság 80-100 % között ingadozott a 60-as évektől. Az iskolában az 1956-57-es tanévtől kezdve folyik a politechnika oktatás. 1961-62-től évekig működött a mezőgazdasági jellegű továbbképző iskola. 1966-ban a székesfehérvári Mezőgazdasági Technikum egy kihelyezett levelezős osztálya is végzett Cecén.

1968-ig az alsó tagozat 3 épületben működött. Ebben az évben 3 új tanteremmel, vizesblokkal, politechnikai műhellyel váltották ki az ún. katolikus iskolát, melyből varrodát

alakítottak ki. 1971-től került bevezetésre a szaktantermi oktatás a felső tagozaton, amely akkor példaértékű volt a megyében.

1974. szeptember 1-jén beindult a napközis foglalkoztatás 1 csoporttal 1-3. osztályos tanulók számára.

Az 1975/76. tanév kezdetére 4-re emelkedett a csoportok száma.

A körzetesítés bevezetésével az 5-8. osztályos sáregresi tanulók is iskolánkhoz kerültek ebben a tanévben. Ezután fokozatosan nőtt a napközis tanulók száma. A létszámot tekintve „legszebb” években évfolyamonként tudtunk csoportot alakítani (1985/86- tanévtől 1989/90 tanévig 8 napközis csoport működött).

Jól működő és felszerelt konyhával rendelkezett az iskolai napközi. Az 1990-91-es tanévtől rohamosan csökkent a napközis létszám (5 csoport), 1991/92-ben már csak kettő csoport, 1994/95-ben egy csoport indításához volt elegendő a beiratkozott tanulók száma. 1995/96 tanévtől megszűnt a napközi az iskolában.

A megszűnés oka egyrészt: a szociálisan hátrányos helyzetű családok magas száma volt, ugyanis a szülők nem tudták fizetni a magas térítési díjakat, másrészt az új tendencia, a munkanélküliség miatt a tanulók otthoni felügyelete, ellátása biztosított.

1984. augusztus 18. nagy nap volt Cece életében. Felavatásra került az új iskola az Árpád utcában, ahol modern, kultúralt körülmények között tanulhatnak gyerekeink. Jelenleg is itt a folyik az oktató-nevelő munka.

Iskolánk 1984-ben épült PEVA típusú könnyűszerkezetes épület 14 tanteremmel, valamint egy informatika szaktanteremmel.

Az épülethez tartozik egy közel háromszáz négyzetméter alapterületű tornaterem, valamint egy aszfaltpalattával borított szabadtéri kézilabdapálya is.

A felső tagozaton szaktantermi rendszerrel történt a kémia, fizika, a technika és a számítástechnika tantárgyak oktatása, de a tagozatok egy épületbe költözése után csak az informatika terem maradt meg szaktanteremnek.

Az 1996/97. –tanévtől a számítástechnika oktatásához 11 db IBM típusú 386 és 486-os számítógépet vásároltak az önkormányzat és a szülők támogatásával, amit azóta is folyamatosan bővítünk az informatikai normatíva keretéből, valamint adományokból.

A tárgyi feltételekre az a jellemző, hogy rendelkezünk az oktató-nevelő munkához szükséges alapvető eszközökkel, bár ezek egy része már elavult, de cseréjük folyamatos az anyagi lehetőségekhez mérten.

Az iskolaépületben riasztó van felszerelve. A tanítási idő kezdetét és végét elektronikusan vezérelt kapcsolóóra jelzi.

Az intézményben jelenleg 1-8 évfolyamon 16 tanulócsoporthoz folyik az oktatás. Az enyhe fokban eltérő értelmi képességű, sajátos nevelési igényű tanulók számára integrál oktatást biztosítunk. Külön foglalkozásokkal segítjük a hátrányos helyzetű (HH-s) és a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH-s) tanulóinkat.

Az intézmény 1975 óta fogadja a felsős sáregresi gyermekeket, 1997 szeptemberétől a szomszédos Vajta községből is járnak át felső tagozatosok. A bejáró tanulók miatt 1997/98-as tanévtől tanulószobai foglalkozásokat indítottunk.

Iskolánk 1993-ban vette fel Illyés Gyula nevét. Ekkor került felavatásra az Árpád utcai iskola parkjában a költő fehér márvány mellszobra. 2003-ban első ízben rendeztük meg hagyományteremtő szándékkal az „Illyés Napokat”, melynek mesemondóversenye immár évek óta nagyon népszerű a környező települések diákjai körében is..

A 2003/2004-es tanévtől újra indítottunk 2 napközis csoportot. Ebben a tanévben csatlakoztunk a Violin Művészeti Alapiskolához, így öt művészeti ágban indult be a képzés intézményünkben is (modern tánc, kézművesség-festészet, zongora, dráma és néptánc). Az

oktatás színvonalának emelése érdekében több kolléga tehetséggondozó, felzárkóztató szakkört indított, nem várva érte anyagi juttatást.

Sajnos a gyermeklétszámok alakulása, valamint az anyagi lehetőségek beszűkülése ismét változásokat hoztak.

2006-ban megszűnt a korábbi két telephelyes oktatás, az alsó tagozatosok is beköltöztek az Árpád úti épületbe. Ugyanebben az évben iskolafenntartói társulást kötött a cecei, vajtai és sáregresi önkormányzat. Előbb a vajtai iskola, majd a sáregresi tagintézmény is megszűnt, ami a vajtai és sáregresi alsós gyerekek hozzánk érkezését is jelentette. Az önkormányzat, a Sárbogárdi Kistérségi Társulás keretében a vidéki gyerekeink utaztatását egy modern, minden igényt kielégítő iskolabusszal oldotta meg, ami reggel és a tanítás után szállítja a nebulókat lakóhelyükről, és lakóhelyükre.

Iskolánkban a német és az angol nyelv között választhatnak tanulóink. Az oktatást segíti az iskolai könyvtár, ahol a könyvek mellett CD-k, videók és számítógép is az érdeklődő tanulók rendelkezésére áll. Az intézmény informatika termében, a könyvtárban, a tanári szobában, valamint a vezetői szobákban korlátlan internetes hozzáférés van, jelenleg dolgozunk a teljes lefedettség biztosításán.

2008-ban, a fenntartók együttműködésének köszönhetően iskolatársulás jött létre az alapi Arany László Általános Iskolával, mely intézmény jelenleg a Cecei Általános Iskola tagiskolája.

3.2. Az alapi tagintézmény története

Alap községben 1895 óta működik iskola. Az első iskolában csak katolikus szülők gyermekei járhattak. Később a többi felekezet is épített iskolát. A felszabadulás előtt négy helyen működött iskola, melyek közül három katolikus, egy pedig a református egyház kezelésében volt. Ekkor összesen 7 nevelő tanította a 486 tanulót. 1944-ben a front közeledtével az iskola épületeit kórháznak, pékségnek, postának stb. vették igénybe. Az épületekben jelentős károk keletkeztek. Községünk 1944. december 6-án szabadult fel.

A tanítás valamennyi épületben 1945. májusában megkezdődött nagyon hiányos és szükségfelszereléssel, kb. 370 fős tanulói létszámmal és 6 nevelővel. Az oktatás nagyon mostoha körülmények között kezdett kibontakozni. 1947-ben már sikerült állami tankönyveket beszerezni. Határkövet jelentett az iskolákban, így községünkben az államosítás. 1948-ban az államosítási törvény kiadásakor megtörtént a kulcsok, és az iskolai leltár átvétele-átadása. Az államosítás nemcsak tulajdonjogi, szervezeti jelentőségű esemény, hanem az iskolai munka tartalmában egy új szakasz kezdetét jelentette. Elkezdődött falunkban is a szocialista iskola és pedagógia megvalósítása, amelynek reform célkitűzései az alábbiak voltak:

- A maximalizmus leküzdése
- A világnézeti nevelés tervszerűségének és hatékonyságának növelése
- Az iskola és az élet kapcsolatának megszilárdítása

Az államosítások után az ötvenes években született meg a határozat, hogy községünknek új iskola épületre van szüksége, ezt 1959-ben adták át a tanulóknak. Az új épületben, (számunkra csak emeletes iskolában, hiszen községünkben ez volt az első kétszintes épület) 6 tanterem, 2 iroda helyiség, 1 szertár, 1 könyvtár, 1 tanári szoba, 1 portásfülke, pince, és mindegyik szinten a kornak megfelelő színvonalú vizesblokk kapott helyet. Ennek

legnagyobb jelentősége, hogy a felső tagozati osztályok egy helyre kerültek, így a munka irányítása, ellenőrzése, a közösségi szellem erősítése magasabb szintre léphetett. Már akkor megfogalmazódott az a cél, hogy az emeletes iskolát minél előbb bővíteni kell, ami az egész iskola együttlétét jelentette volna. (Ez a mai napig nem valósult meg.)

1961-ben létesült az iskolai munkát hatékonyan elősegítő napközi otthon. Ez lehetővé tette, s egyben, jelentőségét is növelte a Réh-pusztai iskola felső tagozatának /1962/, majd 1968-ban az alsó tagozatnak körzetesítését, ami kedvezően hatott a tanulókra és szüleikre egyaránt.

A tárgyi feltételek folyamatos fejlődését jelentette az iskolai tanműhely, az üvegház, a sportpálya megépülése, amelyek a „munkaiskola” kialakítását jelezte, a munkára nevelést helyezte előtérbe. 1977. április 1-i hatállyal Alap közös tanácsú község lett Alsószentivánnal, ez az oktatás területén azzal járt, hogy az 1978-tól az alapi iskolába jártak az alsószentiváni felsős gyerekek is. Ez a körzetesítés 1990-ig tartott.

Az iskola önállósága 2008/2009-es tanévtől kezdve megszakadt. Az önkormányzat képviselő-testülete 2008 augusztusában a gazdasági nyomás, és a gyerek létszámcsökkenése hatására, úgy döntött, hogy az iskola, mint társult intézmény folytatja tovább tevékenységét. Ettől az évtől kezdve Cecei Iskola Alapi Tagiskolája néven működik tovább helyben, 8 osztállyal, előbb Ráczné Pincési Julianna, majd Király László intézményvezetésével, és Bauerné Kaszás Veronika, mint tagintézmény vezető irányításával.

Az iskolavezetésnél az 1950-es körüli években különösen nagy mozgás, sokszori változás figyelhető meg. Hanák Ottó, Bedécs István, Gál Lajos, Benkő Árpád majd Kovács Ernő voltak az igazgatók. Kovács Ernő volt a felsoroltak közül a leghosszabb ideig (10 év), vele kezdődött és Emecz Aurél igazgatóságával bontakozott ki egy megszilárdulási folyamat, ami sok vonatkozásában kedvezően éreztette hatását az oktatás színvonalában, az iskola megítélésében is. Őket Takács Jánosné váltotta az igazgatói székben. Az Ő igazgatósága alatt vette fel iskolánk az Arany László Általános Iskola nevet 1998-ban. Két szempont döntött Arany László neve mellett, az egyik a mesegyűjtéseken keresztül a gyerekekhez való kötődése, valamint felesége révén Alap határában levő birtokai.

Sok tanár tanított már Alapon, de elmondhatjuk, hogy az igazgatóknak köszönhetően, örökségünk a stabil erkölcsi és pedagógiai értékrend és a szakmai tudás, amely iskolánkat kezdetek óta jellemzi.

Továbbra is valljuk a gyerekek második otthona az iskola, ezért az itt eltöltött időt úgy kell számukra megtervezni, hogy otthon is érezzék magukat. Tanulóinknak egy életre szóló útravalót kívánunk adni, mert, csak a sokoldalú emberek állják meg a helyüket az életben, csak a stabil tudásra lehet a későbbiekben építeni. Célunk elérésében legfontosabbnak a játékosságot, a partnerközpontúságot tartjuk.

2008-ban, a fenntartók együttműködésének köszönhetően iskolatársulás jött létre az alapi Arany László Általános Iskolával, mely intézmény jelenleg a Cecei Általános Iskola tagiskolája.

4. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

4.1. Alapelveink

Pedagógiai munkánkban meghatározónak tekintjük az európai és egyetemes humanizmus értékeit, a személyiség tisztelét, szociális képességeinek formálását. Ennek érdekében középpontba állítjuk az Európai Unió ajánlásainak megfelelően a kulcskompetenciák fejlesztését.

Alapelvünk, hogy a nevelő-oktató munkánk középpontjába a **kompetencia alapú oktatást állítjuk**: olyan ismeretek, készségek, képességek, attitűdök fejlesztését, amelyek megszilárdítják az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges képességeket, és biztosítják a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz nélkülözhetetlen tudás kialakulását.

Alapelvünk, hogy azok a különböző etnikumú, kultúrájú, vagy a többségtől valamilyen szempontból eltérő gyerekek, akik felnőtt életüket várhatóan különféle társadalmi szerepekben egymással együttműködve töltik el, már az iskolában elsajátítsák az **együttműködés készségeit**. Az **együttnevelkedés, befogadás, az inkluzivitás** elve magába foglalja a bármiféle hátránnyal, testi vagy lelki sérüléssel élő gyerekek közösségben nevelését, az oktatás fő áramába való bekapcsolását., de a tehetséggondozást is egymással párhuzamosan **a tudáshoz való egyenlő hozzáférés elvét követve**.

Iskolánk pedagógusközössége és felnőtt segítői köre intenzív **szakmai kommunikációval**, kooperációval alapozza meg és mozgósítja speciális szakmai kompetenciáit annak érdekében, hogy minden egyes tanulója – az ép és a fogyatékos, a tehetséges és a kevésbé az, a speciális szükségletű (a szociokulturálisan hátrányos, a viselkedési, beilleszkedési problémákkal küszködő, a részképesség zavarral küzdő, a nyelvi hátrányt mutató stb.) – életésélyeit növelhesse. Ennek megvalósítása érdekében szorgalmazzuk a **pedagógusok önképzését**, horizontális fejlődési folyamataink biztosítását, segítségét.

Alapelvnek tekintjük az európai és egyetemes pedagógiai értékek azon kikristályosodott hagyományait, amelyek az ismeretekről a **hangsúlyokat a készségek, az attitűdök, a kompetenciák** irányába helyezik.

A pedagógus túlszereplése helyett azokat a pedagógiai eljárásokat részesítjük előnyben, amely a tanulók **tevékenykedtetésére** épít, felfedezettető tanítási-tanulási gyakorlat, mely a tanulói teljesítményeket állítja középpontba. **Módszertani sokszínűség, változatos munkaformák** jellemzik nevelési folyamatunkat.

Alapelvként fogalmazzuk meg annak a nemzeti pedagógiai folyamatnak, élő pedagógiai gyakorlatnak a föl vállalását, amely a **differenciálásnak, a kooperatív tanulási technikáknak** az adaptációját jelenti.

Fontos alapelvnek tartjuk az intézményeink eddigi gyakorlatában megjelenő **innovációk** folytatását, a helyi tanítók, tanárok korszerű kezdeményezéseinek fölkarolását, új tartalmakkal való megtöltését.

Alapelvként fogalmazzuk meg a **tanulók testi-lelki egészségének** arányos, harmonikus fejlesztését.

Alapelvünk, hogy **életszerű, élet közeli, a tapasztalatokra épülő** ismereteket közvetítsünk diákjainknak.

Ugyancsak alapelvünk a NAT által közös értékeként megfogalmazott **demokratizmus, lelkiismereti szabadság, az etnikai csoportok, a nemek egyenlősége, a tolerancia** konkrét pedagógiai folyamatokban történő megvalósítása.

Megismertetjük tanulóinkat a nemzetiségek, kisebbségek életével, kultúrájával, más népek hagyományaival, ezzel is erősítve az **európai identitástudat** és sokszínűség értékeit.

Alapelvünk a **fokozatosság, a folyamatosság biztosítása**, ami nyugodt, kiszámítható feltételeket teremt a szülőknek, diákoknak, a pedagógusoknak és a fenntartónak egyaránt.

4.2. Célrendszerünk

Fő céljaink közé tartozik az **egészségnevelés, az egészségmegőrzés** élethosszig tartó lehetőségének biztosítása. Egészségnevelő programokkal, pályázatokkal, a mindennapos testedzést biztosító sportlehetőségekkel.

Másik fontos célunk a tanulók **kommunikációs készségeinek, képességeinek, kompetenciáinak fejlesztése** mind az anyanyelv, mind az idegen nyelv területén. Ugyancsak az intézményt átható kiemelt célunk a kompetenciaalapú oktatás kiterjesztése, mely a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztését biztosítja. **A következő években áttörés következik be a kulcskompetenciákat előtérbe állító, a kooperatív megismerési technikákkal, témahéttel, projekt módszerrel dolgozó nevelési-oktatási szemléletet illetően, valamint az IKT eszközök folyamatosan bővülő használatában.** Fontos feladat a **pozitív tanulási attitűd** kialakítása, fenntartása, ami a tudásszerzés igényét folyamatosan fenn is tartja diákjainkban. Mindehhez szükséges a **tanulási motiváció** kialakítása, a **tudás értékének** elismertetése. Ezen folyamatok során megpróbáljuk kialakítani a nevelt korosztály felelősségvállalását is.

Az iskolai élet valamennyi elemét érintő **kompetenciaalapú szemlélet** a fő szempontokat adja a tervezőmunka, a továbbképzések, a pedagógiai értékelés, a taneszközök kiválasztása terén egyaránt.

Megjelenik **választhatóan** a tantárgytömbösítés, amely lehetőséget ad a tananyagok tematikus, projektszerű, hosszabb folyamatokat is lehetővé tevő feldolgozására. A szigorú tantárgyi rendszer oldódik, több lehetőség nyílik a gyerekek tevékenykedtetésére, az életszerűbb, összefüggésekre hangsúlyt helyező szemléletmód formálására.

Meghatározóan fontos célunk az **esélyegyenlőség** biztosítása. A kompetencia alapú oktatás megvalósításával, a tanulók képességeinek, **kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztésével** segítjük a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóinkat. Ezt szolgálja a differenciálás - a tehetséggondozás mellett a felzárkóztatást is segítő – módszertan alkalmazása. Garancia lehet az esélyegyenlőség minél szélesebb körű biztosítására a **személyiségpedagógia, az egyénhez szóló feladatadás gyakorlata**, az egyéni felelősség szempontjai a kompetenciaalapú nevelésben. Ennek a célnak a szolgálatában áll az integráció megvalósítása is. Fontos feladat a **tanulási kudarcok megelőzése**, melyet nagyfokú szakmai segítő gárda segít együttműködés keretében.

Az informatika, a digitális írástudás ismerete napjainkban már elengedhetetlen feltétele annak, hogy tanulóink lépést tartsanak a korunkat jellemző a fejlődéssel. Célunk, hogy **készséggé fejlesszük** azokat az ismereteket, amik lehetővé teszik a tanulók számára a **számítógép által nyújtott lehetőségek kihasználását**- pl. szövegszerkesztő, táblázatkezelő és egyéb alkalmazói szoftverek, internet-, és az egyre inkább növekvő jelentőségű multimédiás alkalmazások ismeretét, alkalmazását.

A kompetencia alapú oktatás megvalósításához elengedhetetlen cél a **nevelőtestület pedagógiai, módszertani kultúrájának fejlesztése**, a módszerek széleskörű megismerése és megvalósítása

Alapvető célunk a gazdag helyi értékvilág beépítése a pedagógiai programba több szinten is. Először megismertetni kívánjuk tanulóinkat településünk hagyományaival, múltunkkal, jelenünkkel, lehetőségeinkkel egyaránt. Másrészt kamatoztatni kívánunk minden olyan pedagógiai törekvést, amely **továbbvihető értékeket** hordoz, bármelyik óvodában, iskolában fogalmazódott meg az előző időszakban, az **egymásra épülés** és közös értékrend kialakítása érdekében. Közös értékként foglalkozunk a különösen fontos **környezeti nevelés** kérdéskörével.

A kompetencia alapú oktatás mindkét intézményünkben folyamatosan, tudatosan előkészítve, az adott tanév fő feladatainak megfelelően, azokhoz alkalmazkodva valósul meg a vállalt évfolyamokon a TÁMOP pályázatnak köszönhetően.

4.3. Küldetésnyilatkozat (Pedagógiai hitvallásunk)

Olyan gyermekközpontú intézmény megteremtésére törekszünk, ahol gyermek, szülő és pedagógus egyaránt jól érzi magát. Pedagógiai tevékenységünket a gyermekközpontú nevelés szolgálatába állítjuk. Célunk diákjaink magas szintű képzése, a sokoldalú személyiségfejlesztés, az általános emberi és európai értékek, erkölcsi normák továbbadása, amelyek által tanulóink képesek megfelelni a kor kihívásainak, hatékonyan és önállóan tudnak dolgozni, képesek a változásokhoz alkalmazkodni, nyitottak az új dolgok befogadására, képesek saját maguk fejlesztésére, önművelésre.

Világossá akarjuk tenni tanítványaink számára az élethosszig tartó tanulás fontosságát, mert azt valljuk, hogy csak a sokoldalú, kreatív emberek állják meg a helyüket az életben, csak a stabil tudásra lehet később építkezni.

Kiemelten kezeljük a kulcskompetenciák fejlesztését.

Fontosnak tartjuk az esélyegyenlőség biztosítását minden tanuló számára – különös gondot fordítva a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve a sajátos nevelési igényű gyermekekre-, ebben különös segítséget nyújt a kompetenciaalapú oktatás és az integrált nevelési program teljes módszertana, egész szemlélete, tevékenységközpontúsága.

4.4. Feladatok, eszközök, eljárások

Legfontosabb feladatunk a **differenciálás, az inkluzív** pedagógia eljárásainak alkalmazása, a **személyiségpedagógia**, melynek során a tanulókat bevonjuk saját tanulási folyamataikba, valamennyi gyermekszemélyiség ismeretére alapozott egyéni fejlesztés, valamint az egyénhez alkalmazott pedagógiai folyamatok megvalósítása. A differenciált tanulás-szervezés meghatározó munkaformája a tanulók önálló, egyéni feladatvégzése. A differenciálás során egyaránt szükséges a homogén és a heterogén csoportképzés előnyeinek kihasználása.

A homogén csoportképzés során a fő feladat a valamilyen területen lemaradt tanulók felzárkóztatása, valamint a kiemelkedően teljesítők további foglalkoztatása akár ugyanazon a tanulási órán belül. Ez a tanítási órára való felkészülés során megkívánja a **sokrétű feladat megfogalmazását, melyhez nagy segítséget kaptunk a Gyermek Ház jó gyakorlatának alkalmazásával**, valamint a tanulás szervezése során pedig a heterogén csoportokkal történő külön foglalkozást. A személyiségfejlesztés fontos része a **fejlesztő értékelés alkalmazása** ön- és csoportszinten egyaránt.

A heterogén csoportszervezés pedig elsősorban a **szociális kompetenciák fejlesztését** segíti elő, az önálló és az egymástól tanulás lehetőségét kínálja. A heterogén csoportszervezés négy alapelvre épít. A jól megtervezett feladatok az építő **egymásra utaltságot** valósítják

meg. Megjelenik ezek során az **egyéni felelősség** elve. Biztosítani képes ez a tanulásszervezés az **egyenlő részvétel elvét**. A tanulók végül folyamatosan párhuzamos **interakciókba** kerülnek.

A homogén és heterogén csoportszervezés egymást kiegészítve biztosíthatja a differenciálás előnyeinek kihasználását.

Egyéni lehetőségekhez igazított tanulási környezet, **differenciált rétegmunka** (a gyerekek aszerint kapnak feladatokat, hogy az ismeretszerzés, készségfejlesztés mely fokán állnak, milyen tevékenység szolgálja optimális fejlesztésüket) segíti az egyénre szabott fejlesztéseket. Ehhez szorosan kapcsolódik a tanórai differenciálás, az egyéni haladási ütem biztosítása.

Másik fontos feladatunk a **képességfejlesztés** kibontakoztatása. Az ismeretek **alkalmazásközpontú, a készségekre, a kulcskompetenciákra összpontosító, tevékenységeket előtérbe helyező** pedagógiai folyamatokat szükséges ösztönözni, megvalósítani. Ennek lesz adekvát kerete **a témahetek, projektek szervezése, a választott tematikához kapcsolódó legkülönbözőbb tantárgyi megközelítések integratív szervezése**. Ehhez kapcsolódik a projekt módszer alkalmazása, a tanulók érdeklődésének és felkészültségének megfelelő teljesítményekben realizálódó, életszerű tevékenykedtetése. Fontos feladat az érzékszervi tapasztalásra építő ismeretszerzés, a tevékenységközpontú pedagógiai gyakorlat alkalmazása. Ennek fontos része a **fejlesztő értékelés** biztosítása, mely a pozitívumok hangsúlyozását helyezi előtérbe

Új lehetőségeket nyit **a nem tanítási órában megszervezett tananyagátadás**, pl. témahét, három hetet meghaladó projekt, melynek keretében lehetőség nyílik iskolán kívüli hatékony és életszerű ismeretszerzésre (lakóhelyismeret, múzeumpedagógia, IKT eszközök használata).

Az adott évfolyamokon megvalósuló projektek végiggondolása, kialakítása folyamatos feladat. Fontos, hogy a projektek tartalma építsen a **gyerekek érdeklődésére**, ezért minden évfolyamon vannak előre nem tervezhető, a gyerekek érdeklődéséből kiinduló projektek is.

A tanórai tevékenységek a tantárgytömbösítés választható bevezetésével a készség- és képességfejlesztés új lehetőségét jelentik.

A környezeti kultúra területén mind a tanulók személyes környezete, mind az iskolai környezet, mind a település világa számtalan példát kínál. Valamennyi területen lehetőség van **a környezet megóvásának, a környezet fejlesztésének, a környezet kulturális szempontjainak figyelembe vételére**.

Kiemelt feladat az **IKT** technikák elsajátítása és alkalmazása.

5. A TÁMOP 3.1.4 PROJEKT FENNTARTÁSÁT TÁMOGATÓ FEJLESZTÉSI ALAPELVEK, CÉLOK ÉS FELADATOK

A tantervi fejlesztések elsősorban a **gyerekek fejlődésének érdekét** kell szolgálják, így minden tevékenységet annak rendeljük alá, s azt kell figyelembe vennünk, hogy azok miként hatnak a tanulókra..

Gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás

A pedagógiai munkánk során erősítjük azt a szemléletet, hogy a tanulók a tanulási folyamat során minél önállóbban és a lehetőségek szerint a valós környezetben szerezzék meg a mindennapi életben, a közvetlen természeti és társadalmi környezetben megismerhető tudáselemeket. Ezért vannak olyan műveltségterület, melyek ismeretanyagát tantárgyi bontás nélküli oktatás keretében sajátítják el a tanulók. A műveltségterületek meghatározása a helyi tantervben történik.

A tudás- és a képességfejlesztés helyes arányának megtalálása

Képességet fejleszteni ismeretek nélkül nem lehet, ezért a műveltségterületi fejlesztésben mindkettőnek megfelelő teret biztosítunk. A tantervi programok, modulok kidolgozásakor arra törekszünk, hogy a képességfejlesztési módszereket a hozzájuk kapcsolódó tartalmi lehetőségekkel együtt alkalmazzuk a kompetencia alapú oktatási gyakorlat kiterjesztése során is. (Országos kompetenciamérések, helyi mérések trendvizsgálata, intézményi és egyéni fejlesztési terv készítése).

Képesség- és személyiségfejlesztés

Az értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságúként kezeljük a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületeket: a szociális - és társadalmi kompetenciák fejlesztését, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empatikus személyiség kialakítását, a társas aktivitást.

Tevékenységek központú tanítási-tanulási gyakorlat megvalósítása

Olyan tanulási programokat alkalmazunk, amelyek során - az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten - élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szereznek, maguk fedezik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazzák.

Lehetőséget teremtünk arra, hogy a tanulók megfogalmazhassák egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, tudjanak róla vitatkozni, álláspontjukat érvekkel alátámasztani és megvédeni.

Differenciált fejlesztés és esélyegyenlőség

A kompetencia programtanterv alapján adaptálunk és alkalmazunk olyan differenciált tanulásszervezési módszercsomagokat, amelyek lehetővé teszik a tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekeltiségének megfelelő fejlesztést.

Alkalmazzuk a heterogén összetételű csoportok együttes kezelésének módszereit, de ugyanakkor arra is törekszünk, hogy a tanulóknál kialakuljon az igény, hogy - egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével - egész életük során képezzék magukat, bővítsék ismereteiket.

Fokozatosság és folyamatosság

Előnyben részesítjük azok a programokat, modulrendszereket, amelyek egymásra épülnek, amelyek a folyamatosságot, a folytonosságot teremtik meg az oktatásban és nevelésben. A www.sulinovadatbank.hu oldalon elérhető programtervek adaptálásakor előnyben részesítjük azokat, amelyek a tanulók különböző ütemű képességfejlődésével, az egyes képesség- és kompetenciaterületek éveken át tartó fejlődési folyamatával az intézmény tanulói összetétele alapján számolnak.

Valóságos tanulási környezet

Az ismeretszerzés a hagyományosnál nagyobb mértékben épül a valóságra, annak közvetlen és közvetett megtapasztalására, megfigyelésére és vizsgálatára. A tanulási tartalmakat és a megközelítéseket úgy választjuk meg, hogy a tanulási helyzeteket a tanulók az iskolán kívüli munkában is megtapasztalják

Új típusú tanári attitűd

Olyan tanulási programokat vezetünk be és dolgozunk ki, amelyek nem előadó, hanem a tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógust igényelnek.

A célok megvalósítását támogató eszközök, az adott évfolyamokon

1. Kompetencia alapú nevelés
  - szövegértés-szövegalkotás
  - matematika-logika
  - életpálya építés
  - szociális és életviteli
  - IKT
2. Tantárgytömbösítés- jelenleg államtitkári határozat alapján választható, nem kötelező
3. Projektoktatás
4. Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása
5. Három hetet meghaladó projekt
6. Témahét
7. Moduláris oktatási programok

A fenntarthatóság biztosítása

1. A teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomag- mindig adott évfolyamon, évente szabályozva
2. Választott kompetencia terület – mindig adott évfolyamon, évente szabályozva
3. Tantárgytömbösített oktatás- jelenleg nem kötelező, nem alkalmazzuk
4. Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása- 5-8. évfolyamon
5. Digitális tartalmak, taneszközök használata- 1-8. évfolyamon
6. Jó gyakorlat átvételének alkalmazása 1-8. évfolyamon

6. KAPCSOLATRENDSZER

6.1. Belső kapcsolatok

- A szülőkkel megismertetjük az intézmény házirendjét, segítve ezzel a családi és az iskolai **elvárások összehangolását** a családi és iskolai szocializációs folyamatok érdekében.
- Folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket gyermekük előmeneteléről fogadóórákon, szülői értekezleteken, nyílt napokon.
- A tanév során kölcsönös látogatásokat és tapasztalatcseréket szervezünk az óvónők és tanítók között.
- Beiskolázás előtt szülői értekezleteken veszünk részt, ahol tájékoztatót tartunk az iskolai intézményegység programjairól.
- Igény szerint nyílt napokat szervezünk, melyen bemutatjuk az iskolákban folyó munkát az érdeklődő szülők, óvónők, vagy érdeklődő kollégák számára.
- Pedagógusaink folyamatosan egyeztetnek az Egységes Pedagógiai Szakszolgálati Intézményegység munkatársaival, akik a szükséges vizsgálatok és foglalkozások eredményéről rendszeres tájékoztatást adnak.
- A rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az iskolai Szülői Szervezettel.
- Szülők bevonása az új tanulásszervezési eljárások alkalmazásakor: témahét, projekt előkészítése, lebonyolítása. Ezek alkalmával a szülők segítőként, alkalmanként szakemberként, a gyermekekkel együtt működve vesznek részt a pedagógiai folyamatban.

6.2. Külső kapcsolatok

- Az intézmény működése, működtetése megköveteli a szoros kapcsolat kialakítását a fenntartó önkormányzatokkal.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk a községi könyvtárakkal, a helyi művelődési házakkal.
- Diákjaink mozgásra nevelése érdekében szoros kapcsolatot tartunk fenn a Cecei Polgári Sportegyesülettel.
- Az intézményben folyó hitoktatás megszervezése a községi egyházközségek bevonásával történik.
- A helyi civil szervezetekkel és a községek vezetésével való kapcsolatok épülése szempontjából fontos a helyi eseményeken való minél sokrétűbb részvétel.
- Nagyon fontosnak tartjuk, hogy ezen intézmények életszerűen, együttműködve kapcsolódjanak be a pedagógiai folyamatokba (témahét, projektek).
- Innováció keretében a jó gyakorlatok átvételével hospitálást, bemutató órákat, konzultációt valamint a pedagógusok közötti tapasztalatcserét tervezünk megvalósítani, célunk a referencia-intézménnyé válás, melynek során jó kapcsolatot kívánunk fenntartani a Közép-dunántúli Regionális Pedagógiai Intézet munkatársaival. Jó kapcsolatra és szakmai konzultációra törekszünk a Sárbogárdi Többcélú Kistérségi Társulás munkatársaival, és a társulás pedagógusaival, intézményeivel is.

6.3. Nyilvánosság

A Cecei Általános Iskola és Alapi tagiskolája pedagógiai programja nyilvános dokumentum. Megtalálható valamennyi feladat-ellátási hely igazgatói irodájában, nevelői szobájában. Rövidített változatát elhelyezzük a község honlapján, és a feladat-ellátási helyek honlapján.

A nyilvánosságot biztosítja továbbá az intézményközi és társadalmi környezettel való együttműködési rendszer kiépítése, szakmai napok és fórumok tartása.

7. A CECEI ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

7.1. Legfontosabb céljaink részletezése

Cél	Feladat	Eszközök és eljárások
<p>A kompetencia-alapú oktatás keretében a kulcskompetenciák fejlesztése.</p> <p>A kulcskompetenciák tanórai és tanórán kívüli fejlesztése.</p>	<p>A kulcskompetenciák keret tantervi fejlesztései is az adott szaktárgyi fejlesztésén túl, kerüljenek be az oktató-nevelő munkába.</p>	<p>Személyközpontú, személyiségfejlesztő, konstruktív, interaktív pedagógiai módszerek alkalmazása.</p> <p>A pedagógusok szemléletváltásának segítése, előadások, konferenciák, műhely foglalkozások, hospitálások, tréningek, tanácsadás, mentorálás által.</p>
<p>Az általános műveltség megszerzése, az élethosszig tartó tanulás képességének kialakítása.</p> <p>A helyi tantervben az alpműveltség kialakításánál figyelembe vesszük a tanulók meglévő ismereteit, melyek alapján fontosnak tartjuk a tudáskülönbségek tudatos kezelését. Konstruktív pedagógiai módszerekkel törekszünk arra, hogy a tanulás középpontjába a tanulók belső igényéből fakadó igények kerüljenek.</p> <p>Fő szempont az önálló ismeretszerzés utáni igény kialakítása.</p>	<p>A meglévő tudásszint feltárása, összetett, rendszert alkotó kognitív struktúrák belső fejlesztésének segítése, a kritikai gondolkodás fejlesztésének beépítése az órai feladatokba.</p>	<p>A diákok előzetes ismereteinek, tudásszintjének, képességeinek feltárása diagnosztizáló módszerekkel, mérési eredmények összegzése, egyéni és/vagy csoportos fejlesztési terv készítése.</p> <p>IKT eszközök készségszintű használata, kooperatív óraszervezés, Egyéni, páros, kiscsoportos, kooperatív, projekt tanulási forma</p>
<p>Egyéni fejlettségi szinthez igazított differenciált ismeretek átadása</p> <p>A helyi tantervben az általános műveltség kialakításánál figyelembe vesszük, a tanulók egyéni fejlettségéhez – mennyiségben és minőségben – igazodó ismereteket, jártasságokat, képességeket és készségeket. Tartalmi, mennyiségi és minőségi differenciálást szolgáló pedagógiai módszerekkel törekszünk arra, hogy a tanulás középpontjába a tanulók belső értelmező kereteinek feltárása,</p>	<p>Kiemelt feladat: a tananyag egyéni tanulási utakká való átalakítása. Az önálló ismeretszerzés utáni igény kialakítása.</p> <p>Az iskola elsődleges, kiemelt feladata a biztos alapkészségek kialakítása minden gyereknél.</p> <p>A tanulók számára annyi és olyan jellegű tevékenységre kell lehetőséget biztosítani, amennyire az adott fejlettségi fokán szüksége van ahhoz, hogy egy-egy ismeret biztos képességgé válhasson.</p>	<p>Szaktárgyi versenyek, tehetséggondozás, differenciált képességfejlesztés, Interaktív – reflexív tanítási technikák alkalmazása</p> <p>SDT tananyagszerkesztő segítségével differenciált rétegmunkára alkalmas tananyagok.</p> <p>IKT eszközök, kooperatív óraszervezés, Egyéni, páros, kiscsoportos, kooperatív, tanulósszervezési módok, módszerek.</p>

működtetése és újraalkotása kerüljön.		
A tanulószervezés struktúrájának átalakítása A merev órakeretek átalakítása, átszervezése, melyben modulok, projektek, epochák integrált oktatás , tanórán kívüli tevékenységek kapnak helyet.	Az új struktúra alapján a tanmenetek átgondolása, átalakítása	Egyéni, differenciált tanmenetek műveltségterületi szinten, szakmai műhelyfoglalkozások. Egy osztályban tanítók összehangolt pedagógiai munkája.
A pedagógusszerep átalakulásának tudatosítása: támogató, tanulószervező, mentoráló/facilitáló szerep kialakítása.	A pedagógusok szemléletváltásának segítése, támogató, fejlesztő „mag” létrehozása. Különböző fejlesztési területeken a legkiválóbbakból álló fejlesztőcsoportok létrehozása.	A pedagógusok szemléletváltozásának segítése, előadások, konferenciák, műhelyfoglalkozások, hospitálások, tréningek tanácsadás, mentorálás által.
A hagyományokból táplálkozó, és a jövőre koncentráló értékrend kialakítása intézményi, csoportos és személyi szinten. Az intézmény meglévő hagyományainak ápolása. A jövő iskoláját szolgáló új értékrend kialakítása. Szabad, önállóan gondolkodó egyéniségek nevelése, akik mély önismerettel rendelkeznek, képesek a másokkal való együttműködésre, konfliktusaik kezelésére, problémáik megoldására, a másság elfogadására. Az álláspontjukat meg tudják fogalmazni, kézenfekvő számukra a köteleességek betartása, jogaik gyakorlása.	A személyes és szociális kompetenciák fejlesztése. Az egészséges és környezettudatos életmód kialakítása.	Közösségi foglalkozások, iskolán kívüli tevékenységek, szakkörök, mindennapos testmozgás biztosítására törekvés, komplex művészeti nevelés, mentálhigiénés program.

További részeclok:

- **Kiemelt figyelmet fordítunk a tanulók esélyegyenlőségének javítására, megvalósítására.** A diákok tanulást segítő képességeinek, családi háttérének, tanulási stílusának, érdeklődésének megismerése, az egyéni lehetőségekhez igazodó bánásmód, tanulószervezés, az alapkészségek, **kulcskompetenciák** kiemelt fejlesztése, az árnyalt értékelési gyakorlat ehhez elengedhetetlen.
- Valamennyi **hátrányos helyzetű tanuló** számára biztosítani kívánjuk az elfogadó, fejlesztő környezetet. Fontos a szülői házzal való kapcsolattartás, az elfogadó, bizalomra építő együttműködés kialakítása, fenntartása, a közös feladatok, teendők megfogalmazása. Erre alkalmat nyújtanak a családlátogatások, a szülői beszélgetések, a szülőkkel közös iskolai programok.
- Az anyanyelvi nevelés terén különösen fontosnak tartjuk a mindennapi életben használható szóbeli és írásbeli műfajokhoz kapcsolódó készségek, kompetenciák fejlesztését. Az anyanyelv használatakor a nyelvi funkciók felől közelítjük a nyelvi jelenségeket. Az igényes, felelős, párbeszédképes nyelvhasználatra igyekszünk nevelni tanítványainkat.
- Célunk olyan matematikai műveltség átadása, olyan matematikai készségek, képességek kialakítása, amelyek a mindennapi életben is fontosak.

- Célunk a természettudományos műveltség rangjának elismertetése, gyakorlatias műszaki kompetenciák kialakítása.
- Célunk a **digitális műveltség** nélkülözhetetlenségének felismertetése, a digitális kompetenciák szerepének és lehetőségeinek megértése mindennapokban, a tanítási órákra való felkészülésben, a projektekre, témahetekre való felkészülésnél.
- Célunk olyan tanulási környezet biztosítása, amelyben a legszélesebb mértékben alkalmazhatják a tanulók ismereteiket, működtethetik készségeiket (**projektek, témahetek, tudományos, művészi alkotómunka**, a mindennapok kultúrája), hiszen ez segítheti a pozitív tanulási attitűdöt, a hagyományos és az IKT-eszközök folyamatos gyakoroltatását.
- Célunk a személyiségformálás egyéni és **szociális mozzanatainak** együttes kezelése a pedagógiai folyamatokban.
- Célunk a gazdasági életben is helytállni képes személyiség megalapozása.
- Ugyancsak fontos célunk a művészeti nevelés elsősorban a **kreativitás** jegyében, az európai műveltség és az önismeret szempontjából egyaránt. Különösen az énekkari és a képzőművészeti hagyományok folytatása célunk.
- Célunk az érdekérvényesítésre is képes, de a szolidaritás érzését is ismerő személyiség fejlesztése.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a sérült tanulók önállóságának fejlesztését, a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést. Az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez.
- A sajátos nevelési igényű tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés tartalma ne terhelje túl, az alkalmazott módszerek egyéni lehetőségeikkel összhangban legyenek. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a számukra megfelelő műveltségi területeken valósuljon meg.
- Az SNI-re vonatkozó részletes pedagógiai és tantervi szabályozást a Pedagógiai program 3. fejezete és a helyi tanterv tartalmazzák.

7.2. A kompetencia alapú oktatás

7.2.1. A kulcskompetenciák fejlesztése

Az iskolai műveltség tartalmát a társadalmi műveltségről alkotott közfelfogás, a gazdaság, a versenyképesség és a globalizáció kihívásai is alakítják. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához. Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadó kánonja a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Sok kompetencia részben fedi egymást, és egymásba fonódik: az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik terület kompetenciáit. Hasonló egymásra építettség jellemzi a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonyát. A műveltségterületek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképeség, a problémamegoldás, a kockázattértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.¹

7.2.2. A kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése,

szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességének fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különféle nyelvi stílusok fő sajátosságainak, valamint a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét különféle helyzetekben.

Az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben, szóban és írásban kommunikálni tud, kommunikációját figyelemmel kíséri és a helyzetnek megfelelően alakítja. Képes megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket, megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat, képes különböző segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének az igényét. Ehhez ismernünk kell a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az idegen nyelvi kommunikáció feltételezi a szókincsnek és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is.

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Matematika-logika kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A matematika terén szükséges ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek és struktúrák, az alapműveletek és alapvető matematikai reprezentációk fejlődő ismeretét, a matematikai fogalmak, összefüggések és koncepciók és azon kérdések megértését, amelyekre a matematika választ adhat.

A matematikai kompetencia birtokában az egyén rendelkezik azzal a képességgel, hogy alkalmazni tudja az alapvető matematikai elveket és folyamatokat az ismeretszerzésben és a problémák megoldásában, a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. Követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket, megérti a matematikai bizonyítást, a matematika nyelvén kommunikál, valamint alkalmazza a megfelelő segédeszközöket.

A matematika terén a pozitív attitűd az igazság tiszteletén és azon a törekvésen alapszik, hogy a dolgok logikus okát és érvényességét keressük.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A természettudományok esetében elengedhetetlen a természeti világ alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek, a technológiai folyamatoknak, valamint a mindezek emberi alkalmazása során kifejtett tevékenységek természetre gyakorolt hatásának az ismerete. Ezeknek az ismereteknek a birtokában az egyén megérti a tudományos elméletek szerepét a társadalmi folyamatok formálódásában, az alkalmazások és a technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait a társadalom egészében (a döntéshozatallal, értékekkel, erkölcsi kérdésekkel, kultúrával stb. kapcsolatosan).

A természettudományos kompetencia birtokában és az egyén képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Gyakorlatias módon tudja a tudását alkalmazni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében, valamint a természettudományos és műszaki műveltséget igénylő döntések meghozatalában. Kritikus az áltudományos, az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben. Képes és akar cselekedni a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása érdekében lokálisan, és globális vonatkozásokban egyaránt.

A természettudományos kompetencia kritikus és kíváncsi attitűdöt, az etikai kérdések iránti érdeklődést, valamint a biztonság és a fenntarthatóság tiszteletét egyaránt magában foglalja – különösen a tudományos és technológiai fejlődés saját magunkra, családunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatásával kapcsolatban.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A digitális kompetencia a természetnek, az IST szerepének és lehetőségeinek értését, alapos ismeretét jelenti a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában. Magában foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás-kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információmegosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás és a kutatás terén. Az egyénnek értenie kell, miként segíti az IST a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az IST interaktív használatához kapcsolódó etikai elveket.

A szükséges képességek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Idetartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, a velük való kutatás, az IST alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.

Az IST használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes használata érdekében. A kompetencia fejlődését segítheti továbbá a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban való részvétel.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitarthatóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is.

Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A munka- vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról, képességekről és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást/támogatást.

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IST-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek, elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie a közös munkára és tudásának másokkal való megosztására saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

A pozitív attitűd, tanulási iránti motivációt feltételez, folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy korábbi tanulási és élettapasztalatainkat felhasználjuk, új tanulási lehetőségeket kutassunk fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felőleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezék saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel, megértse az egészséges életvitelnek ebben játszott meghatározó szerepét. A sikeres kapcsolatok és társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és az általánosan elfogadott magatartási szabályok megértése. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető koncepciók ismerete. Kívánatos a tájékozódás az európai társadalmak multikulturális és társadalmi-gazdasági dimenzióiban, továbbá a nemzeti kulturális identitás és az európai identitás kapcsolatának megértése.

E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken hatékonyan tudjunk kommunikálni, figyelembe vesszük és megértjük a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereinkben bizalmat keltünk, és empátiakusak vagyunk. Idetartozik még a stressz és a frusztráció kezelése, a változások iránti fogékonyság. Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Idetartozik még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés, a sokféleség elismerése. Fontos része ennek az attitűdnek a személyes előítéletek leküzdésére és a kompromisszumra való törekvés.

Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magában foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem fő eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak céljainak, értékeinek és politikáinak az ismeretét. Idetartozik az európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális identitás tudatosítása is.

Az állampolgári kompetencia olyan képességeket igényel, mint a közügyekben való hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti szolidaritás és érdeklődés. Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző szinteken – a helyi szinttől a nemzeti és európai szintig – hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt, elsősorban szavazás útján.

A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség és a demokrácia tiszteletét, a vallási és etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértését. Magában foglalja a településhez, az országhoz, az EU-hoz és általában az Európához való tartozást, a részvétel iránti nyitottságot a

demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a kinyilvánítását (pl. a demokratikus elvek tiszteletben tartása). Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntartható fejlődés támogatását és mások értékeinek, magánéletének a tiszteletét is jelenti.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

A szükséges ismeretek egyrészt az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését, a pénz világában való tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeivel is.

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és/vagy munkával kapcsolatos célok vagy törekvések.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót és a mozgóképet.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyénnek, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. Idetartozik Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének a megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összehasonlítása mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A pozitív attitűdök alapját a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsuk önismeretünket, emberi viszonyainkat, eligazodjunk a világban.

A NAT-ban megfogalmazott kompetencia területek mellett fontosnak gondoljuk a motoros és kondicionális kompetenciák fejlesztését is. A szellemi teljesítmények növeléséhez, a tanuláshoz szükséges koncentrátsághoz elengedhetetlen a megfelelő fizikai állóképesség. Erre, illetve a meglévő emelt szintű képzésekre való tekintettel, fontosnak gondoljuk az érintett tantárgyak tanításában az említett kompetenciák hangsúlyos fejlesztését.

A hangsúly a hagyományos tartalomközpontú oktatásról a kompetenciák, képességek és az alkalmazás-képes tudás fejlesztésére tevődik át. Elsősorban ezek révén válhat bárki képessé az egész életen át tartó tanulásra. Különösen fontos már az óvodás korú beállítódás, a kisiskolás korban elsajátított alapképességek kialakítása, fejlesztése. Ezek a későbbi sikeres tanulás előfeltételei.

Az egyéni különbségekhez szakszerűen alkalmazkodó, a személyre szabott fejlesztést eredményesen megoldani képes pedagógiai gyakorlat a cél. A pedagógusok megfelelő felkészítés után a kompetencia alapú

oktatási programcsomagokban és kapcsolódó digitális tartalmakban megjelenő teljes pedagógiai eszközrendszert alkalmazzák.

A fejlesztések megalapozását a megelőző óvodai programcsomag biztosítja.

Az iskolai programfejlesztés öt kompetenciatérületet tartalmaz: szövegértési, szövegalkotási kompetencia, matematikai kompetencia, IKT kompetencia, szociális, életvitel és környezeti kompetencia, életpálya-építési kompetencia.

Az oktatás új szemléletét kifejező módszertan középpontjában áll a személyiségpedagógia és a mind a homogén, mind a heterogén csoportszervezéssel operáló differenciált pedagógiai eljárásrendszer. A nagyobb iskolai közösségek bevonására alkalmas a tanulók érdeklődésére és személyes kompetenciáira építő témahét és a projekt módszer konkrét tanulói teljesítményekben megvalósuló gyakorlata.

Az egyes konkrét eljárások gerincét a kooperatív tanulási technikák alkotják, amelyek alapelvei kifejezik személyiségfejlesztő hatásukat: Az építő egymásra utaltság elve, az egyéni felelősség elve, az egyenlő részvétel elve, valamint a párhuzamos interakció elve egyaránt jól szolgálja mind a tanulás tanulását, mind a szociális kompetenciák fejlesztésének ügyét.

7.3. A társadalmi ismeretek, az aktív állampolgárságra nevelés és a vállalkozói és pénzügyi ismeretek oktatása.

7.3.1 Társadalmi ismeretek

Tanítványaink a képességfejlesztő eljárásokra építve, kihasználva a témahetekben és a projekt módszerben rejlő lehetőségeket is ismerjék meg szülőföldjük gazdagon feldolgozott múltját és előttük zajló jelenét az európai és globális szemléletük megalapozása érdekében. Ismerjék meg a lokális múltismeret jegyében településük történetének egy-egy fejezetét, gazdasági, néprajzi, kulturális, vallási hagyományait. Ismerjék meg oktatástörténetét, sporthagyományait, múltjának hírességeit, jeles közösségeit. Foglalkozzanak alkotó módon a jelen közösségi, gazdasági, környezeti törekvéseivel, a település és fejlesztési lehetőségeivel.

Minderre épüljön a nemzettudat megalapozása, a más népeket, kultúrákat is becsülni tudó hazaszeretet elmélyítése. Ismerjék meg településünk etnikai hagyományain keresztül is tágabb hazánknak, Európának az értékeit, nyerjenek betekintést az Unió működésébe. Tanulóin ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció eredményeit, multikulturális hagyományait, fenntartható fejlődésének globális problémáit.

7.3.2 Aktív állampolgárságra nevelés

Az aktív állampolgárságra nevelés középpontjában a demokratikus jogállam tiszteletére nevelés áll. A helyi társadalom, a helyi önkormányzatiság megismertetése ennek a célnak is alapja lehet. Az erőszakmentesség elfogadtatása, a demokrácia értékeinek tisztelete, az emberi jogok hangsúlyozása a legfőbb tartalmi elemei az aktív társadalmi létezésnek. Azok a képességek és kompetenciák – konfliktuskezelés, humanitárius segítségnyújtás, együttműködés, tolerancia -, amelyek szükségesek a majdani állampolgári cselekvőképességhez, ugyancsak a konkrét iskolai gyakorlatban fejleszthetők. Ezért nagyon fontosak a kooperatív tanulási módszerek, az iskolai demokrácia valóban tartalmasan működő fórumai.

7.3.3 Vállalkozói és pénzügyi ismeretek

Egyik fontos feladatunkká kell tenni, hogy az alpműveltség részét képezi a gazdasági ismeretek rendszere, gyakoroltatni kell azokat a részképességeket, amelyek sikeres, alkalmazkodni képes munkavállalókká, vállalkozókká tehetik tanítványainkat. Ezen a területen is sokat segíthet a kompetencia alapú oktatás. Olyan a gazdaságban is fontos kompetenciák is működtethetők, mint a tervezés, irányítás, elemzés, kockázatfelmérés és vállalat, egyéni és csoportmunkában történő munkavégzés. Elősegíti, hogy képessé váljanak a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra. Egy-egy projekt kivitelezése során lehetőség van egyszerű költségvetés készítésére, a vonatkozó jogszabályok megismerésére.

Figyelmet kell fordítani a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére, az eligazodásra a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások között, a fogyasztás etikájának megismertetésére.

8. ÚJ TANULÁSSZERVEZÉSI ELJÁRÁSOK

8.1. Projekt

A projekt megvalósítása az összes tantárgy bevonásával, tanórai keretek rugalmas felhasználásával, tanórán kívüli tevékenységek szervezésével, megvalósításával történik, bizonyos évfolyamokon.

A projekt olyan, több héten át tartó programsorozat, melyben a tanulók különböző tantárgyi, illetve iskolán kívüli program segítségével dolgozzák fel a környezet-, illetve természetvédelem összefüggéseit. A projekt során az elkészített produktumokat projektzáró összejövetelel mutatják be a tanulók a nyilvánosság jegyében a tanuló társaiknak, pedagógusaiknak, a szülőknek, valamint a támogatóknak.

A projekt témájának megfogalmazása minden tanév elején, vagy tanéveket átívelve is történhet.

Szervezésénél alapelvünk minél szélesebb körű bevonása a szülőknek, nevelési partnereinknek.

A projekthez kapcsolódó feladatrendszer a tematikából fakadó, életszerű, tevékenykedtető munkaformákra építjük. Nagy hangsúlyt helyezünk az előzetes felkészülésre, szülők bevonására, IKT eszközök használatára. A gyerekek munkája kerül előtérbe (egyéni, páros és csoport munka), a pedagógus motiváló, segítő és együttműködő szerepbe kerül.

A többhetes munka folyamatában a formatív értékelés dominál (formálás, motiválás, fejlesztés), hiszen a cél érdekében végzett együttműködést ez szolgálhatja. A projekt zárásaként az elvégzett munkát, az elsajátított ismereteket, fómálódó, kompetenciákat különböző, a minőségfejlesztéshez illeszkedő formában értékelik a diákok, tanárok és a támogatók.

8.2. Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája az ún. témahét, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. A témahét az iskola minden tanulóját bevonhatja a folyamatba. A lebonyolítás, megvalósítás és értékelés a projekthez hasonló.

Témája minden év elején kerül megfogalmazásra.

8.3. Tantárgytömbösítés

A tanulók kéthetes ciklusokban tanulnak. Egymást követő két napon 3 + 2 órájuk van. Az új módszerek alkalmazásával több lehetőség nyílik a tananyag elsajátítása mellett a gyakorlásra és az alkalmazásra, az IKT eszközök egyre nagyobb arányú alkalmazására, így hatékonyabbá válik a tanulási idő felhasználása.

Lehetőség adódik a tananyag projektszerű feldolgozására, komplex műveltség területekben való tevékenykedtetésre, gondolkodásra.

A tantárgytömbösítés nem kötelező eleme a fenntarthatóságnak, ezért nem élünk vele.

8.4. Moduláris oktatás

A tananyag kisebb, önmagában koherens részei a modulok, melyek az egyes tanórák anyagánál általában nagyobb, de a tanterv egészénél kisebb egységek. A modulok a tananyag egészén belül, azzal összehangoltan saját, jól átlátható követelménnyel rendelkeznek, azonos didaktikai elveket követnek..

A modulok úgy épülnek fel, hogy ismeretanyaguk és gyakorlatsoraik teljes egészében lefedik a feldolgozandó tartalmat, vagy kisebb-nagyobb terjedelmű elemként beépíthetők a hagyományos tanulási-tanítási folyamatokba is.

8.5. IKT eszközök használata

Az információrobbanás századában az iskola új stratégiára kényszerül. Ma már nélkülözhetetlen, hogy gyermekeink az ismereteket a nekik legmegfelelőbb módon szerezhessék meg, ehhez felhasználva az olvasást, a média nyújtotta lehetőségeket, a digitális információ hordozókat, az interneten elérhető tudásbázisokat.(pl. SDT)

Az oktatás tematikáját és módszertanát úgy kell alakítani, hogy minden tárgy oktatása szervesen magában foglalja az informatika eredményeit, az adott témában felhalmozott ismeretek hatékony keresésének, begyűjtésének módszereit is.

A hangsúly már nem csak az alapvető informatikai ismeretek elsajátításán van, hanem az információs és kommunikációs technikák alkalmazásában rejlő szabadság megismertetésében, az innovatív szemléletmód széleskörű elterjesztésében.

Az IKT iskolai alkalmazása által az oktatás, a diákok tanulása eredményesebbé, hatékonyabbá válhat. A tanulási lehetőségek kiszélesedhetnek.

Az IKT-val támogatott órák arányát fokozatosan növeljük...

Ehhez mindkét intézménynek rendelkeznie kellene interaktív táblával, projektorral, számítógéppel és megfelelő interneteléréssel.

9. NEM SZAKRENDSZERŰ OKTATÁS

A Kt. 2010. módosítása lehetőséget teremt, hogy a nem szakrendszerű oktatás ne legyen kötelező, csupán választható. A Cecei Általános Iskola nevelőtestületének döntése alapján nem kívánja folytatni a nem szakrendszerű oktatást, céljait és feladatait a kompetencia fejlesztés során kívánjuk megvalósítani. A Cecei Általános Iskola Alapi Tagiskolája tanterületi döntése alapján a 2010-11-es tanévben továbbra is megszervezi a nem szakrendszerű oktatást az 5-6 évfolyamon.

10. INTEGRÁLT, INKLUZÍV, DISZKRIMINÁCIÓMENTES NEVELÉS-OKTATÁS

10.1. Alapelvek

Mottó:

„Mindannyian egyediek vagyunk: vannak jellemzőink, amelyek nem azonosak a másokra jellemzőkkel. Mindegyikünk képtelen bizonyos dolgokat megcsinálni, de még több dolgot igen: mindannyian képességek és fogyatékoságok keverékei vagyunk.”

Integráció, inklúzió fogalma

Az integrált nevelésnek több szintje lehetséges. A skála a spontán integrációtól a lokális, helyi és a részleges integráción a teljes befogadásig terjedhet.

Integráció: egyszerű fogadás, szűkebb értelmű integráció: a többségi intézménybe felveszik a speciális igényű gyermeket, de nem ismerik sajátos szükségleteit, ezért maximális alkalmazkodást, beilleszkedési (asszimilációs) viselkedést várnak el tőle: „ne lógjon ki” a többi közül, lehetőleg ne igényeljen túl sok figyelmet és energiát. A pedagógus saját stílusán nem változtat, ha problémába ütközik, a megoldást maga nem keresi, a gondok megoldása szinte teljes egészében a gyógypedagógusra vagy a szülőre hárul.

Inklúzió (befogadás) ennél többet jelent, alapvetően más szemlélettel közelít: a gyermeket a lakóhelyéhez közeli többségi intézménybe veszik fel, ezek mindegyike felkészül a befogadásra. Az inkluzív intézmények főbb sajátosságai: a nyitottság, a kölcsönös elfogadás, a tanulás egyéniesítése, a kooperáció. A sikeres befogadás elsődleges letéteményese a pedagógus, akit szakmai kompetenciái indíthatnak a sajátos nevelési igényű gyerekek fogadására.

Az intézmény életét értékeit, módszereit, személyi és tárgyi feltételeit *minden gyermek* nevelési szükségleteinek kielégítéséhez alakítják. A gyógypedagógus közvetlen és közvetett segítségével a szülő, a pedagógus és a gyermek együttműködésével folyik a nevelés. Minden gyermek speciális szükségletének figyelembe vétele megszünteti a szegregációt, izolációt.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése csak akkor remélhető sikeresnek, ha a szükséges személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak, ellenkező esetben minden érdekelt fél csalódott lesz.

Az integrált nevelés- oktatás feltételei

Objektív tényezők:

Különböző gyógyászati eszközök, amelyek többnyire nélkülözhetetlenek a mozgáskorlátozott és az érzékszervi fogyatékos gyermekek esetében, de ide tartozik az osztály létszáma, speciális taneszközök (pl.:

speciális vonalazású füzet), tankönyvek megléte is. Mozgáskorlátozottak esetében lényeges az épület hozzáférhetősége, annak belső akadálymentessége.

Szubjektív tényezők:

A befogadó pedagógus szemlélete, módszerei, segítőkészsége, kreativitása, a pedagógiai asszisztens jelenléte és hozzáértése, a szülők hozzáállása, aktivitása, a gyógypedagógus kellő érzékenysége a probléma iránt, valamint szakmai tudása, és végül magának a gyermeknek a személyiségjegyei.

Célmeghatározások:

Diszkriminációmentesség + pozitív cselekvés = befogadó társadalom

Az együttnevelés azért is fontos, mert a fogyatékosok jelenléte humanizálja a társadalmat. Egy adott társadalom fejlettségét nagymértékben jelzi, hogyan viszonyul a fogyatékos emberekhez.

Az inklúzió új nemzedéket jelent, olyan fiatalokat, fiatal felnőtteket, akik érzelmi érettebbek, s ők maguk, de szüleik is másként látják szükségleteiket, így a társadalom kötelezettségeit is. Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, a máságot is elfogadva.

Az együttes fejlesztésen túl, a gyermeket valóban szociálisan is befogadja az intézmény gyermek és felnőtt közössége, tehát hatékonyan megvalósul a diszkrimináció elleni küzdelem.

A cél egy ilyen feladatvállalásban a teljes integráció, amikor az intézményben töltött idő egészében, minden órán ill. foglalkozáson - ami nem az egyéni képességfejlesztésről szól- együtt legyenek a speciális nevelési szükségletű gyerekek társaikkal a többségi gyerekközösségben.

Az integráció mellett szóló érvek:

- Az integrált nevelés fontossága abban rejlik, hogy a gyermeket nem kell közvetlen környezetéből, a családból kiemelni, ami személyiségfejlődésére károsan hathat, a nevelést pedig megfosztja az elsődleges és természetes példaadás lehetőségétől
- Az elfogadás akkor valósul meg leginkább, ha az ép és sérült személyek alacsony életkoruktól kezdve együtt nevelkednek. Így az egészséges gyerekek megtapasztalják, hogy az akadályozottság gyakran kis segítséggel áthidalható, megismerik sérült társaik értékeit, megtanulják a toleranciát.
- Végso soron a sérült, fogyatékosokkal élő emberek esélye növekedjen, a lehető legteljesebb életet éljék, iskolai foglalkoztatási és társadalmi rehabilitációjuk minél nagyobb mértékben megvalósuljon.
- Pozitív magatartásmintákat közvetít,
- Igényesebb követelmények támasztásával a közösség javát szolgálja,
- A tanárok munkaszituációja az integráció során a megszokotthoz képest jelentősen változik;
- Az általános iskolai és a gyógypedagógiai tanárok speciális feladatkörökkel, együttműködve dolgoznak,
- Az SNI- s gyerekek oktatásának egyes feladatait a tanárok felosztják egymás között,
- Az osztályok és csoportok tanulói összetétele az oktatási területeknek megfelelően változik.
- Az együttműködés biztosítja a más tanárok, oktatók munkájába való betekintést,
- A szülőkkal való kapcsolatot a tanári team ápolja.

Az integráció ellen szóló érvek:

- az új szervezési formák a pedagógusokban ellenérzést váltanak ki;
- a hibás integráció inkább árt, mint használ,
- a gyógypedagógiában megszokott feltételek hiánya formális integrációt eredményez,
- ha az SNI- s gyereket sok negatív benyomás éri, sérülhet a személyisége,
- ez az oktatási forma jobban megterheli a pedagógust,
- több odafigyelés szükséges a gyermekekre,
- a nevelőnek a gyermekek egymással való elfogadtatását is meg kell valósítania,
- nem mindenki integrálható,
- problémát okozhat az épületek akadálytalanítása, a technikai segédeszközök beszerzése.

Az együttnevelést vállaló intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál a gyermekeknek, mint részvételt és védettséget.

Csak az az intézmény tesz meg mindent az integráció sikeréért, amelynek pedagógus-közössége befogadó szemléletű, és egységesen vállalja az integrált tanulók oktatásával-nevelésével járó többletterheket. A sikeres integráció mindenekelőtt a helyi pedagógiai attitűdön múlik.

A pedagógussal szemben támasztott elvárások:

- a pedagógusnak az a feladata, hogy olyan környezetet teremtsen, ami differenciál, tud figyelni a sérült gyermek speciális szükségleteire. Tudnia kell együttműködni a munkáját segítő gyógypedagógussal. Gyakorlatilag a pedagógus és a gyógypedagógus együtt felelős a sérült gyermek fejlődéséért.
- rendelkezzen a gyermeket, tanulót megismerni kész attitűddel,
- legyen szociálisan érzékeny, befogadó, a másságot jól kezelő, jó empátiás készséggel rendelkezzen, képes legyen megfelelő alapokon differenciáltan nevelni és fejleszteni a „más” gyermekeket is.
- rendelkezzen alapismeretekkel a nevelést, tanulást akadályozó körülményekről, a részképesség zavarokról és a fogyatékosági típusokról.
- ismerje a sajátos nevelési igényű gyermek nevelésének-oktatásának jogszabályi hátterét
- rendelkezzen praktikus ismeretekkel a gyermekek, tanulók képességének megfigyeléséről, megismeréséről, mely eljárásokat, módszereket alkalmazhatja majd pedagógusi gyakorlatában.
- a gyógypedagógus segítségével a gyermekre vonatkozó szakvéleményt tudja értelmezni, illetve a szakvélemény alapján – a gyógypedagógussal együttműködve -az egyéni fejlesztési tervet tudja elkészíteni
- legyen alapvető tájékozottsága az egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezési formákról: a cselekvéses individuális, differenciált és kooperatív tanulási technikákról és az önálló tanulási technikákról
- értékelésnél vegye figyelembe a tanuló eltérő képességeit, a szakértői véleményt
- a teljesítmény mérésénél önmagához képest is nézze a fejlődést
- nevelje az osztályközösséget a másság, a különböző képesség-zavarok tolerálására.
- ismerje a team-munka legfontosabb ismérveit, lássa át az integrált, inkluzív nevelésben-oktatásban résztvevők kapcsolatrendszerét, rendelkezék átfogó ismeretekkel a gyermek, a szülő, a pedagógus a gyógypedagógus együttműködéséről.

A gyógypedagógus szerepe az integrációban:

- segít értelmezni a szakértői szakvéleményt, közreműködik az egyéni fejlesztési terv kidolgozásában
- végzi az integrált nevelés, oktatás keretein belül a rehabilitációs és rehabilitációs tevékenységet
- segít az eltérő követelményrendszer meghatározásában, annak megvalósulását figyelemmel kíséri.
- rendszeresen konzultál a pedagógusokkal a gyermek előrehaladásáról, megsegítésének lehetőségeiről, az ellátáshoz szükséges szakirodalomról és módszerekről, szaktanácsot ad a továbblépéshez.
- a befogadó szemléletváltás elősegítése érdekében tájékoztató előadásokat tart a fogadó intézmény pedagógusi testületének.

A sérülésből adódó hátrányok kompenzálása érdekében az SNI tanulók – a közoktatási törvényben meghatározottak alapján – heti órakeretük 15-50%-ban rehabilitációs célú fejlesztésben részesülnek.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység célja:

- a sajátos nevelési igényű tanulók sérült funkcióinak helyre állítása, újak kialakítása,
- a meglévő funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében, illetve a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.

A fejlesztő pedagógus szerepe az integrációban.

A fejlesztő pedagógusok olyan speciális felkészültséggel rendelkező szakemberek, akik korszerű gyógypedagógiai-pszichológiai ismeretek birtokában ismerik a fejlődés és a fejlesztés főbb elméleti koncepcióit, a személyiség és az értelmi fejlődés életkori és individuális jellemzőit, a tanulási nehézségek pszichológiai és pedagógiai diagnosztikai eljárásait. Jártasak a prevenciós és korrekciós fejlesztés gyakorlati formáinak alkalmazásában óvodai, iskolai csoportban és egyéni fejlesztési formában.

A fejlesztő pedagógus kompetenciaköre ezek alapján a következő:

- elsősorban a normál intelligenciaövezetbe tartozó gyerekekkel foglalkozik teljesítményzavar esetén;
- diagnosztikus tevékenysége csak a képzési során elsajátított tesztek felvételére és értékelésére terjed ki;
- a diagnosztikus és terápiás kompetenciakörét meghaladó eseteket speciális szakemberhez köteles irányítani
- tevékenységét más szakemberekkel (óvodapedagógus, tanító, logopédus, pszichológus stb.) összehangoltan végzi;
- a fejlesztő foglalkozások szakmai minőségéért felelős.

Nem kompetens szakember a fejlesztő pedagógus a **sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésében**, hiszen ez a **gyógypedagógia** kompetenciája. A fogyatékoságok felismerése és megfelelő szakemberhez irányítása viszont a fejlesztő pedagógus feladata.

Amennyiben a fejlesztő pedagógus integrált oktatásban vesz részt, azt csak a fogyatékoság típusának megfelelő végzettségű **gyógypedagógussal** szoros együttműködésben teheti. A közoktatási törvényben meghatározott – a fogyatékos tanulók fejlesztése érdekében biztosított – **habilitációs és rehabilitációs órákat nem vezetheti.**

10.2. A sajátos nevelési igényű tanulók ellátásának új törvényi szabályozása

A sajátos nevelési szükségletű gyerekek oktatásának tartalmi szabályozása

Közoktatási Törvény

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosítása

- Az esélyegyenlőség érvényesülésének közoktatásban történő előmozdítását szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2008. évi XXXI. törvény részeként módosult, amely módosította: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt (Gyvt.) is
- Megjelent: Magyar Közlöny 89. számában, 2008. június 18-án
- Hatályba lépés: 2008. július 3.

1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról

- 243/2003. (XII. 17.) Korm. Rendelet

8.§(11) A Nemzeti alaptanterv tartalmazza a sajátos követelményeket.

8/B.§(3) és 50.§ Az iskola helyi tanterve, az óvoda nevelési programja készítésénél figyelembe kell venni az **IRÁNYELVET: 2/2005 (III.1.) OM** rendelet

52.§(6) Re/habilitációs órák

Heti tanórai időkeret

Évfolyam	heti óraszám	értelmi fogyatékosok, többi fel nem sorolt	gyengén látó	mozgf., vak, nagyothalló, besz.f.	siket, autista
		15%	35%	40%	50%
1-3. évf.	20 óra	3 óra	7 óra	8 óra	10 óra
4-6. évf.	22,5 óra	3, 375 óra	7,875 óra	9 óra	11,25 óra
7-8. évf.	25 óra	3,75 óra	8,75 óra	10 óra	12,5 óra

52.§(7) Felzárkóztatás, fejlesztés időkeretei

52.§(11) c) Egyéni foglalkozás hátrányos helyzetű felzárkóztatására vagy 1-4. osztályos eredményes felkészítés céljából.

5.1.4.2.A sajátos nevelési szükségletű gyerekek közoktatási ellátásának rendszere, az ellátás módja

A gyermekek, tanulók jogai

- Kt. 10. § (3) A gyermeknek, tanulónak joga, hogy
  - a) képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, ...
  - b) állapotának, személyes adottságának megfelelő megkülönböztetett ellátásban - különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban - részesüljön, ...

A pedagógus feladata

19. § (7) b)

„A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy nevelő és oktató tevékenysége során figyelembe vegye a **gyermek, tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, sajátos nevelési igényét**, segítse a gyermek, tanuló képességének, tehetségének kibontakozását, illetve bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkózását tanuló társaihoz.”

A szülő joga

13.§ (5) „A szülő joga, hogy gyermeke lakóhelyén, ennek hiányában tartózkodási helyén a polgármester segítségét kérje.....hogya gyermek óvodai neveléséhez, iskolai neveléséhez-oktatásához szükséges feltételeket a településen megteremtse.

30.§(4) és 91.§(7) b) A jegyző kötelezheti a szülőt, hogy gyermekével szakértői vizsgálaton megjelenjen, beírassa a megfelelő intézménybe.

120§(1) Magántanulóság, képzési kötelezettség ellátása

120.§(2-5) Költségtérítés sajátos nevelési igényű tanulóknak.

5.1.4.2.1. A különleges gondozáshoz, a rehabilitációs célú foglalkoztatáshoz való jog, a gyógypedagógiai nevelési- oktatási intézmény, képzési kötelezettség

Közoktatási Törvény

30.§ (1) „A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön....”

(2). Szabályozza az együttnevelést az ép tarsakkal, meghatározza a személyi, tárgyi feltételek fontosságát.

30. § (7). A rehabilitációs célú foglalkoztatásra való jogosultságot taglalja a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek esetében.

(9) és 69.§(2) „A sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló - jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint - a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján - a gyakorlati képzés kivételével - **az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.**”

5.1.4.3.A sajátos nevelési szükségletű gyerekek tankötelezettsége, képzési kötelezettsége

Közoktatási Törvény

50. § A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

b)” iskolai nevelése és oktatása esetén a helyi tanterv tartalmazza a fogyatékos típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is. A helyi tanterv, a szakmai program az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez **egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet.**”

6.§(2) és 24.§(5). Tankötelezettség kezdete: abban a naptári évben, amelyben a gyermek hatodik, de legkésőbb a nyolcadik életévét betölti, annál eshet a 8. életévre, aki augusztus 31. után született.

6.§(3) és 52.§(1) c), 78.§(2) c), 129.§(1) Tankötelezettség vége: a sajátos nevelési igényű tanulók esetében meghosszabbítható legfeljebb annak a tanévnek a végéig, amelyben a 20. életévét betölti.

6§(4) a, b Az igazgató dönt a fentiekről a szakértői bizottság véleménye alapján.

23.§(3) Magántanulói státuszról

30.§(6) Fejlesztő felkészítésről

5.1.4.4.A sajátos nevelési igényű gyermekeket ellátó intézmények

34.,35.§ Pedagógiai szakszolgálatok, feladatai.

5.1.4.5. A sajátos nevelési igény definíciója; a sajátos nevelési igényű gyermek oktatásához szükséges feltételek

Közoktatási Törvény

121.§(1). Értelmező rendelkezések:

14. hátrányos helyzetű gyermek

16. integrációs felkészítés

28. sajátos nevelési igényű tanulók ellátásához szükséges feltételek

29. sajátos nevelési igényű tanulók fogalma

„a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének **organikus okra visszavezethető** tartós és súlyos rendellenességével küzd, (SNI „A”)

b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének **organikus okra vissza nem vezethető** tartós és súlyos rendellenességével küzd.” (SNI „B”)

1.sz. melléklet

SNI gyermekeket integráltan nevelő iskola esetében: utazó gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, konduktor: legalább heti 5 óra foglalkozás keretében, 8 gyermekenként 1 fő 15 tanulónként 1 fő gyógypedagógiai asszisztens

3.sz. melléklet II.3.

Létszámszámítás

2 fő: enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos, pszichés fejlődés zavarai: dyslexia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy aktivitászavar

3 fő: testi, érzékszervi fogyatékos, autista

30.§(3), (10), (11), (12) A személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

1.1.4.4.1.A sajátos nevelési igényű tanulók ellátása a gyakorlatban; kompetenciák; szakértői és rehabilitációs bizottságok, nevelési tanácsadók feladatai;

SNI „A”

- Szakértői Bizottság állapítja meg
- Organikus okra visszavezethető
- Rehabilitáció, rehabilitáció
- 52. § (6) bekezdés b)
- Gyógypedagógus kompetenciája a fejlesztés irányítása
- Egyéni fejlesztési terv alapján történik
- A nevelési-oktatási intézmény vezetője felelős a megvalósításért.
- Ellenőrzési jog: hivatalok

SNI „B”

- Szakértői Bizottság állapítja meg
- A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenessége organikus okra nem vezethető vissza
- 2008. szeptember 1-jétől fejlesztő foglalkoztatásra jogosult Kt. 30.§ (7) bekezdés értelmében
- A nevelési-oktatási intézmény vezetője felelős a Kt. 52. § (6) bek. b) pontban meghatározott időkeretben a megvalósításért (Kt. 35. § (4) bekezdés)
- Ellenőriz: nevelési tanácsadó + hivatalok

- Az SNI „B” tanulók iskolai fejlesztő foglalkozásait, azok tervezését, szervezését, dokumentálását a képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgáltatokról szóló 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet 26/B. §-a szabályozza
- Az iskolai fejlesztő foglalkoztatás egyéni fejlesztési terv alapján történik, dokumentációja a központilag kiadott egyéni fejlődési lap
  - a külív nyomtatványszáma: Tü. 356. r.sz.
  - a belív nyomtatványszáma: Tü. 357. r.sz.

Kompetenciák

- SNI „A” gyógypedagógus
- SNI „A” és SNI „B” közös csoport szervezése esetén a fejlesztést **csak gyógypedagógus láthatja el**, tekintettel arra, hogy a rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás megtartására a Kt. 30. § (11) bekezdése alapján gyógypedagógus jogosult.
- Az SNI-”B” tanulók fejlesztő foglalkoztatásának ellátására – amennyiben ezt a szakértői vélemény javasolja vagy lehetővé teszi a gyógypedagógus mellett pszichológus, fejlesztő pedagógus is megbízható.

Szakértői vizsgálat, elhelyezés

14/ 1994. (VI.24.) MKM rendelet 12. § (3) bekezdés

- Szakértői és rehabilitációs bizottság által történő vizsgálatra csak abban az esetben kerülhet sor, ha a gyermek, tanuló vizsgálatára a **nevelési tanácsadás keretében** már sor került
- A szakértői és rehabilitációs bizottság nem jelölhet ki olyan nevelési-oktatási intézményt, amellyel a vizsgálatában részt vevő szakemberek közül bármelyik foglalkoztatási jogviszonyban áll.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség fennállását (BTM)

Szakvéleményt Pedagógiai Szakszolgálat adja.

Jellemzői

- kóreredete nehezen tisztázható,
- a korai fejlődés során nincs feltűnő fejlődési eltérés, vagy súlyos környezeti ártalom
- Részterületeken iskolai eredménytelenség, enyhe maradványtünetek
- Szociokulturális környezeti hatásokra vezethető vissza

Záradék a Szakértői Bizottság szakvéleményén

Nem organikus

..... sajátos nevelési igényű, a közoktatásról szóló 1993.évi LXXIX. törvény 121.§ (1) bek. 29. b pontja alapján, ill. a 2007.évi LXXXVII. Módosító törvény 20.§ (3) bek. alapján.

E törvény alkalmazásában a tanuló a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus **okra vissza nem vezethető** tartós és súlyos rendellenességével küzd.

A módosító törvény 3.§ (7) bek. alapján a gyermek **fejlesztő foglalkozásra** jogosult.

Az e körbe tartozó tanulók részére az 52.§. (6) bek. b) pontjában meghatározott idő keret terhére kell az iskolai fejlesztő foglalkozást biztosítani.

A nevelési –oktatási intézmény vezetője felelős a fejlesztő foglalkozás szakvéleményben meghatározottak szerinti megszervezéséért.

2008.szeptember 1-jétől a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus **okra vissza nem vezethető** tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekre, tanulóra vonatkozó rendelkezések szerint kell gondoskodni, s így kell őt nyilvántartani.

A gyermeket, a tanulót az óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport **létszámának** számításánál kettő gyermekként, tanulóként kell számításba venni.

Organikus ok

....sajátos nevelési igényű, a közoktatásról szóló 1993.évi LXXIX. törvény 121.§ (1)bek. 29. a pontja alapján, ill. a 2007.évi LXXXVII. Módosító törvény 20.§ (3) bek. alapján.

E törvény alkalmazásában a tanuló a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének **organikus okra visszavezethető** tartós és súlyos rendellenességével küzd.

A gyermek/tanuló sajátos nevelési igényű, **különleges gondozásra** jogosult. A többi tanulóval **együtt nevelhető**, oktatható.

A Ktv. 52.§ (6) bekezdésének megfelelően az évfolyamra meghatározott heti 15%-ban egészségügyi és pedagógiai célú **re/habilitációs** órán kell megkapnia a gyermeknek a sérülésspecifikus ellátást.

A Ktv. 66.§ (7) bekezdéséhez tartozó 3. sz. melléklet II/3. pontja alapján a gyermek az osztály/csoport kialakítása (átlaglétszám számítása) során **kettő tanulóként/gyermekeként vehető számításba.**

10.3. Az intézménybe integrálható SNI tanulók

10.3.1. Enyhén értelmi fogyatékos tanulók

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő. A kifejtett alapelveken túl, együttnevelésükhöz szükséges a megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása, a speciális tanterv, tankönyv használta.

Az iskola helyi tantervének melléklete részletesen tartalmazza az enyhén értelmi fogyatékos tanulóokra vonatkozó fejlesztési feladatokat, tartalmakat, követelményeket.

10.3.2. A beszéd fogyatékos és a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

A beszéd fogyatékos és a súlyos tanulási, beilleszkedési, magatartás, figyelem és a részképesség zavarral küzdő tanulók esetében nem, vagy nehezen határozhatók meg egységes jellemző jegyek, tünetek.

A megfogalmazott elvek az egyéni sajátosságok, lehetőségek tükrében értelmezendők.

10.3.3. A magatartás és figyelemzavarral küzdő tanulók esetében törekedni célszerű:

- Egyénhez igazított követelmények, elvárások megfogalmazására.
- Egyéni lehetőségekhez igazított következetes szokásrend kialakítására.
- Változatos tanulási környezet kialakítására.
- Törekvés a szabályok kialakítására, azok belsővé válásának segítésére.
- A belátásra épülő nevelési helyzetek teremtésére, resztoratív technikák alkalmazására.
- A tanuló viselkedéséhez igazított, a pozitívumokat kiemelő visszajelzések alkalmazására.
- Az önmagához mért fejlődés segítésére gyakori pozitív visszajelzésekkel.
- A művészetekben (dráma, tánc) rejlő lehetőségek tudatos felhasználására.
- A tanuló optimális helyének megválasztására
- Együttműködésre a kortárs csoporttal, a családdal.
- Együttműködésre segítő szakemberekkel, szervezetekkel.

10.3.4. A részképesség zavarral (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) küzdő és a beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésének elvei:

- A tanulók fejlesztése gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus közreműködését igényli.
- A tanulók fejlesztése differenciáltan, egyéni haladási ütemben, egyéni fejlesztési elv alapján történik.
- Diszlexia, diszgráfia esetén szükséges a lassított tempójú, egyéni sajátosságokhoz igazított olvasás, írás tanítás lehetőségének biztosítása, az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése.
- Kompenzáló technikák kialakítása és alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során.
- Szükség esetén speciális eszközök (auditív eszközök, gépi írás, szövegszerkesztő, helyesírás ellenőrző programok) használatának biztosítása.
- Diszkalkulia esetén kiemelten szükséges az észlelés, érzékelés, emlékezet, gondolkodás összehangolt fejlesztése, a téri relációk fejlesztése, a szerialitás erősítése.
- A tanulási helyzetek során a tapasztalás, a manipuláció, a matematikai eszközök használatának előtérbe helyezése szükséges.
- Egyéni szükségletekhez igazított gyakorlási lehetőség biztosítása.
- Szakértői vélemény alapján az értékelés alóli felmentés alkalmazása lehetséges.

*„ Ne azzal törődj, amid nincs,
hanem azzal, hogy jól használd fel,
mit kezdjél azzal, amid van. ”*

(Ernest Hemingway)

11. SPORT ÉS MOZGÁSKULTÚRA

Az intézmény egészére érvényes alapelveként fogalmazzuk meg az egészség és mozgás elválaszthatatlanságát, a mozgásfejlesztést, mint a nevelés és személyiségfejlesztés szolgálatába állított egyik legfontosabb eszközt.

Ennek megfelelően az általános iskolai képzés egész időszakában is, nagy gondot fordítunk a megfelelő szintű mozgásformák biztosítására.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a játéknak, a játékos mozgásformáknak, az életkorhoz igazodó mozgástanításnak és a megfelelő, valamint elégséges terhelésnek.

Ezek a tevékenységek nem szorítkozhatnak a testnevelési foglalkozásokra és órákra, ennél szélesebben és átfogóbban értelmezzük a testnevelés és sport szerepét.

Egyrészt fontosnak gondoljuk, hogy az életmód formálás szempontjából különösen fogékony időszakban, megfelelő óraszámú és kellő változatosságú foglalkozásokat biztosítsunk, ezzel elérve a mozgás iránti vágy felkeltését és örömforrásként történő kezelését.

11.1. Mindennapos testnevelés alsó tagozaton

A 6-10 éves korosztály mozgásigényének kielégítése szempontjából mindenképpen fontos, hogy naponta, megfelelő terhelést nyújtó foglalkozásokat szervezzünk. A testnevelés órák, tömegsport foglalkozások, röplabda és táncfoglalkozások együttesen lehetőséget adnak arra, hogy az iskolában töltött időszak alatt, arányos időbeosztással elérjük a kívánt célt.

A tanórákat (testnevelés, tánc) lehetőség szerint testnevelő tanárok vagy ilyen irányú tanítói szakképesítéssel, illetve táncoktatói képesítéssel rendelkező nevelők tartanák.

A testnevelési órák felépítésében, alsó és felső tagozaton egyaránt, törekedni kell a fokozatosságra, a változatosságra és a hatékony képességfejlesztésre. Fontos az életkorhoz igazodó játékos mozgásformák, testnevelési játékok és sportági játékok alkalmazása, az ezekből fakadó, ezekhez köthető nevelési eszközök kiaknázása, az egészséges akaraterő és versenyszellem kialakítása.

11.2. Diáksport és szabadidős tevékenységek

A tanórákon túl, fontosnak gondoljuk a tömegsport és diáksport egyesületi foglalkozások nyújtotta lehetőségek kihasználását is. Ezek tartalmát, jellegét a tanulói igényekhez és a személyi, tárgyi feltételekhez kell igazítani. Minden olyan kezdeményezést támogatunk, ami hozzájárul a gyerekek rendszeres testmozgásának biztosításához.

Fontos továbbá az is, hogy a különböző tantárgyak anyagában a sporthoz kapcsolható tartalmak is megjelenjenek, illetve olyan tanulás módszertani ismereteket is kapjanak a tanulók, melyek segítségével eredményesebben boldogulnak a tananyag elsajátításában.

Törekedni kell arra, hogy a gyermek ismerje önmagát, legyen tudatában saját képességeinek, adottságainak. Ismerjen meg minél több tanulási módszert és technikát és legyen képes kiválasztani a számára leghatékonyabb eljárást. A tanulás tanulásának folyamatában a pedagógus akkor tud hatékonyan részt venni, ha kellő információval rendelkezik a tanuló előzetes tudásáról. E fenti gondolatmenetet követve a kerettanterv különös figyelmet fordít:

- a tanuló aktív részvételére a tanulási folyamatban (cselekvő tanulás előtérbe helyezése),
- az önértékelésre, az önismeretre,
- az eredményes tanulás módszereinek megismertetésére, a tanulási technikák elsajátítására,
- olyan helyzetek előidézésére, ahol a meglévő tudás mozgósítására kényszerülve kell a tanulónak adott jelenséget, törvényszerűséget értelmezni,
- az önálló és társas tanulás élményének kipróbálására, az előnyök megtapasztalására.

11.3. A tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése

Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. E hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál mind az egyéni, mind a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítéséhez, lehetőséget biztosítva az

egészségre hátrányos helyzet megszüntetésére, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérése, megtartása.

A méréseket a tanév folyamán két alkalommal kell elvégezni. Ősszel, szeptemberben, tavasszal pedig májusban kerül rá sor.

A tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez és minősítéséhez "A Hungarofit tesztsora" alapján készítjük.

7-8 évesek számára: (1+3 motorikus próba értékelésével)

1. Cooper-teszt
2. Helyből távolugrás páros lábbal
3. Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan kifáradásig
4. Hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan kifáradásig

9 éves kortól: (1+4 motorikus próba értékelésével) "Mini Hungarofit "

1. 2000 m-es síkfutás
2. Helyből távolugrás páros lábbal
3. Mellsőfekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan kifáradásig
4. Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan kifáradásig
5. Hason fekvésből törzsemelés és leengedés, folyamatosan kifáradásig

A tesztek értékelése:

Az Oktatási Minisztérium 2000 évben kiadott " Útmutató a tanulók fizikai és motorikus méréséhez " című kiadvány 64. és 95. oldal alapján történik.

12. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Alapvető feladatunk a tanulók személyiségének komplex fejlesztése, s ezen belül megkülönböztetett figyelmet fordítunk az SNI-s tanulóira.

Intézményeink pedagógiai programja a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épül.

Ezért pedagógiai feladatainkat az alábbiakban határoztuk meg:

- a NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása,
- valamint az ezekre épülő differenciálás.
- e két feladatunk azt a célt szolgálja, hogy tanulóink
- a különböző szintű adottságaikkal,
- az eltérő mértékű fejlődésükkel,
- az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal,
- egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel,
- szervezett ismeretközvetítéssel,
- spontán tapasztalataikkal összhangban
- minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A pedagógiai folyamatokban törekszünk a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs készségeinek fejlesztésére. Igyekszünk felkelteni az igényt az egészséges és kulturált életmód iránt, és fejlesztjük az ehhez szükséges képességeket

Képzésünk tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett

- - kiválasztással,
- - elrendezéssel.

A tananyag feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozza a tanulók:

- műveltségét,
- világszemléletük, világképük formálódását,
- társas kapcsolatát,
- eligazodásukat saját testükön, lelki világukban,
- tájékozódásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont volt a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Éppen ezért nevelési programunk összeállításánál az alábbi feladatoknak adtunk prioritást: Az intézmény pedagógiai programja, nevelési, tanítási-tanulási folyamata adjon teret:

- a színes, sokoldalú iskolai életnek, tanulásnak, játéknak, munkának,
- fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, eddigi akaratukat,
- járuljon hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

A pedagógiai programunk alapja egy olyan közös gondolkodást kíván az iskolafenntartó és iskolahasználó részéről, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás- nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Ezen célkitűzések alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

12.1. Az értelem kiművelése területén elvégzendő feladatok:

- a megismerési vágy fejlesztése,
- megismerési képességek fejlesztése:
  - megfigyelő képesség
  - emlékezeti képesség
  - képzelőerő
  - gondolkodás képességek
- kommunikációs képességek fejlesztése:
  - beszédforma, szókinccs
  - stílus, olvasásmód, íráskép
  - empátia
- a tanulás alapvető feltételeinek elsajátítása:
  - időteremtés, beosztás
  - motiválás
  - aktivizálás
  - megerősítés
- tapasztalati és értelmező tanulás elsajátítása.

12.2. Jellem, akarat tulajdonságok fejlesztése terén elvégzendő feladatok:

- céltudatosság fejlesztése
- határozottság fejlesztése
- akaraterő fejlesztése
- önállóság fejlesztése

12.3. A segítő életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok:

- a pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése
- a pedagógusok rendszeresen éljenek a segítő együttműködés változatos formáival
- a másság (fogyatékoság, kisebbség) elfogadására nevelés

12.4. Az egészséges és kulturált életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok:

- a mintaszerűen egészséges életmód ismérveinek megismertetése a tanulókkal

- a tanulói önértékelés rendszeressé válása a nevelőmunka során is
- mentálhigiénés program megvalósítása
- felvilágosító tevékenység hatékonyságának növelése
- pozitív példák erősítése
- a sport fontosságának hangsúlyozása.

12.5. Az egyéni adottságokat figyelembe véve alakítjuk, fejlesztjük ki a tanulók egyéni tanulási útvonalaikat.

12.6. A tanítás-tanulás folyamatába alkotó jellegű feladatok meghatározásával fejlesztjük a tanulók tanulás iránti motivációját

13. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A nevelés szempontjából közösségnek nevezzük az autonóm egyének szerveződését.

Mivel a közösség egyénekből áll az igazi közösség kibontakoztatja, fejleszti az egyéniséget. Maga a közösség a fejlődés keretét biztosítja, miközben tagjai önfejlődésével a közösség is fejlődik, több lesz, mint tagjai egyszerű együttese.

Az új tanulási módszerek, a kooperativitásból fakadóan a közösséget fel kell készítenünk az SNI-s tanulók integrált nevelésére.

Ennek érdekében tudatosítanunk kell a másság fogalmát és annak elfogadását.

13.1. A közösségfejlesztésnél kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- **Szociális és állampolgári kompetenciák:** konfliktuskezelés, együttműködő magatartás, környezet és az emberi közösségek harmonikus viszonyáért felelősségvállalás, másság elfogadása, empátia, kapcsolatteremtés, saját identitásától és képességeitől eltérő tulajdonságok toleranciája, önfejlesztő képesség, önbizalom, önbecsülés képessége, szabálykövetés, szabályalkotás képessége
- **Anyanyelvi kommunikáció:** saját és közérdek képviseléséhez szükséges szóbeli és írásbeli, nyelvi kifejezőkészség, önálló véleményformálás, érvek kifejtése- konstruktív vita képesség, világos kifejező készség,
- **Digitális kompetencia:** az új információs környezetben való eligazodás képességét,
- **Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia:** alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együtvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését,

13.2. A közösségi nevelés területei

- a család
- az iskola
- az iskolán kívüli közösségek.
-

13.3. Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei

- tanórák
- tanórán kívüli, felnőttek által szervezett iskolai foglalkozások (napközi, kirándulások...)
- diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások (diákönkormányzati munka)
- szabadidős tevékenység
- hagyományápolás

13.3.1 A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai, az osztályközösséget a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és a tudat tartja össze.

Mivel az osztályközösség egyrészt a tanulók fő iskolai tevékenységének, tanulmányi munkájának összefogó kerete, alapvető élet- és munkaközössége, másrészt pedig valójában a tanulók spontán, véletlenszerű gyülekezete, legfontosabb célunk ebből a nem nevelési szempontból összetömörült csoportból olyan valódi közösséget formálni, amely képes:

- A közös cél érdekében, a közös értékrend elfogadására valamint hajlandó az iskola szervezett keretein (tanórák) belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni.

Ennek a célnak a megvalósításához, több esztendő kitarató, állhatatos és türelmes munkájára van szükség. Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekedhetünk:

- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel, tanulmányi és munkaerkölc erősítésével,
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással; helyes cselekvések bemutatásával; bírálat, önbírálat segítségével);
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének (ki)fejlesztése,

- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építés,
- olyan nevelőkollektíva kialakítása (megtartása) mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja,
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny...) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

13.3.2 A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai

A tanórán kívüli foglalkozások már kötetlenebb tevékenységi formák és a közösen átélt kirándulások, túrák, napközis szabadfoglalkozások érzelmmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

Feladat:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti, sport) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését.

13.3.3 A diák önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A diák önkormányzatok a tanulók önrányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval (vagy pedagógus közösséggel) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

A diák önkormányzat megalakítása nem kötelező, tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozzá létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

A diák önkormányzat, diáktanács feladata: szervezni a közösség életét. A közösségi élet tartalmát az iskola pedagógiai tervében meghatározott fő feladatok adják. Az egyes közösségek (osztályok) ezeket valósítják meg a maguk szintjén. Így alakul a közösségek egyéni, sajátos arculata.

Mivel az iskolai önkormányzat az iskola egészét, annak minden kisebb közösségét egységes rendszerbe fogja össze, így tevékenysége is olyan kell legyen, hogy az iskolai egység kialakításának irányában hasson. Ezért középpontban az iskolai szintű feladatoknak kell állni

Az önkormányzat alapját a gyermekek mindennapi életének és tevékenységének megszervezése jelenti. Ennek legfontosabb feladata az iskola életrendjének kialakítása a nevelőtestülettel és az iskolavezetéssel közösen.

A diákönkormányzat az iskola összes tanulójának érdekeit képviseli, feladatai és jogai vannak.

Feladata:

- programok biztosítása (fenyőünnep, farsangi bál stb.)
- versenyek vetélkedők lebonyolítása,
- segítségnyújtás a diák-napokon programok szervezéséhez, lebonyolításához.
- ünnepek szervezése (tanévnyitó, tanévzáró, pedagógusok köszöntése stb.).
- szabadidős programok szervezése (színházlátogatás, túrák stb.).

A diáktanács tagjai az osztályközösségekből delegált képviselők.

Joga és feladata:

- A tanulók érdekeinek képviselete az iskolavezetésben és a nevelőtestületben. A gyerekek mindennapi életének megszervezésében való részvétel.
- A tanuláshoz való viszony erősítése.
- Társadalmilag hasznos munkák végzése, szervezése. Kulturális tevékenység szervezése.
- Sport- és szabadidős programok (kirándulás, túra, színházlátogatás stb.) szervezése.

13.3.4 A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Munkatervben rögzített időpontban az osztályfőnökök irányításával tanulmányi kirándulásokat szervezünk. Általában 1 nap az időtartama, de felsőbb osztályokban gyakori az ország különböző tájain eltöltött két nap. Ezen idő alatt nem csak sok új ismerettel gazdagodnak a gyerekek, hanem az iskolán kívül együtt eltöltött 1-2 nap közösségformáló ereje is meghatározó. Ezen kívül az osztályfőnökök nagyon sok más programot is szerveznek a tanév során. Múzeumlátogatás, állatkerti séta, esztergomi, budapesti nevezetességek megtekintése, üzemlátogatások, koncertek stb.

Régi hagyományt szeretnénk folytatni a színházlátogatások biztosításával. Budapestre, Székesfehérvárra, valamint a helyben szervezett, vagy a közelben szervezett bérletes előadásokra visszük el diákjainkat. Az ezeken való részvételnél - tekintettel a magas jegyárakra - az alapítvány nyújtotta lehetőséget is kihasználjuk.

Az iskolai sportkör foglalkozásait versenyekre történő felkészítésre, tömegsport foglalkozásokra, fordítjuk. Emellett az időjárás függvényében - a téli időszakban - iskolai jégpályát készítünk, amit a testnevelési órákon kívül a délutáni, esti órákban a gyerekek és a szülők egyaránt használhatnak.

14. A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Iskolánk tanulóinak családi háttere, otthoni indíttatása igen különböző és ez jelentősen befolyásolja pedagógiai munkánkat. Tanulóink egy része az átlagnál magasabb színvonalú szociokulturális háttérrel rendelkezik, ahol a szülők magas elvárásokat támasztanak.

Ugyanakkor jelentős azoknak a száma, akiknek családjá különböző problémákkal küzd (munkanélküliség, csonka család, megélhetési gondok, alkoholizmus). Ezek a nemkívánatos környezeti hatások tükröződnek a gyermekek lehetőségeiben, teljesítményében viselkedési és beszédkulturájában egyaránt. Ezeknél a tanulóknál a személyiség fejlesztése az átlagnál nagyobb törődést, türelmet, empátiát és szakértelemet kíván a tantestület tagjaitól. A tanulás kezdeti időszakában a tapasztalati ismeretszerzés, a tevékenységközpontú tanítási stratégia alkalmazása segíti a kitűzött célok elérését.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, a nevelési tanácsadóval, és a gyermekjóléti szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- fejlesztő foglalkozások;
- a napközi otthon;
- iskolaotthon;
- a tanulószoba;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- a családlátogatások;
- fogadóórák;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

A magatartási, beilleszkedési zavarok társadalmi problémákra, a család funkciózavaraira és betegségekre vezethetők vissza. A pedagógus szakma „tömeges” jelenségként éli meg az utóbbi egy-két évtizedben ezeket a nehézségeket. A szakmai kompetencia csak úgy tartható fenn, ha folyamatosan felkészülünk a kezelésére.

Stratégiánk:

1. Szoros **kapcsolatot** alakítunk ki az **óvodákkal**, a **pedagógiai szakszolgálattal** annak érdekében, hogy már az iskolára előkészítő év(ek)ben informáltak legyünk a nehézségekről. Szakmai kompetenciánk korszerűsítésével is befolyással leszünk az iskolába kerülő első osztályos tanulók fejlettségi szintjének minden irányú és pontos felmérésére.
2. Évente szakmai jellegű nevelési napot iktatunk be olyan **pedagógiai problémák** gyakorlati kezelése érdekében, mint az egyre gyakoribb diszlexia, diszgráfia, diszcalculia, illetve beilleszkedési zavarok témakörben. Törekszünk a Pedagógiai Szakszolgálat segítségnyújtásának maximális kihasználására.
3. A beilleszkedési zavarokkal és magatartási problémákkal küszködő tanulók érdekében – az illetékes szakmai bizottság javaslata alapján – az **iskola fejlesztő, kompenzációs foglalkozásokat** szervez. A fejlesztő foglalkozásokat – elsősorban az 1-3. osztályokban - évfolyamonként, az adott probléma fejlesztési területének megfelelő kiscsoportban (4-5 fő) szervezzük.
4. A csoportban nem fejleszthető, egyéni foglalkozásra szoruló hátrányos helyzetű tanulót az iskola – lehetőségeihez mérten – **egyéni foglalkozás** keretében segíti hátrányainak enyhítésében.
5. A beilleszkedés, a magatartási zavarok enyhítése **minden intézményi dolgozó közös feladata**.
6. A **normál pedagógiai módszerekkel nem fejleszthető tanulók** esetében a Pedagógiai Szakszolgálat fejlesztő gyógypedagógusa segítségét vesszük igénybe.
7. A beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól valamennyi, a tanuló tanításában résztvevő pedagógus közös véleménye alapján **mentesíti** az iskola igazgatója.
8. Nem hagyható figyelmen kívül a **differenciált munka** sem.
9. A megfogalmazott eljárások segítsenek a **tanulási esélyegyenlőség** feltételének megteremtésében:
  - együttműködés a fenntartóval, családokkal, a szakmai és civil szervezetekkel;
  - kulcskompetenciák megalapozása az 1-6. évfolyamon;
  - kulcskompetenciák bővítése, megerősítése a fejlesztő szakaszban;
  - tanulási nehézségek feltárása, problémamegoldás a nevelés egész folyamatában és minden területen;
  - a tanulók személyiségének megismerése és hozzá illeszkedő pedagógiai módszer, kooperatív technikák alkalmazása;
  - kiemelkedő teljesítmények, tehetségjegyek feltárása, fejlesztése (tantárgyi, tevékenységi, iskolán kívüli formában);
  - egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások.
  - Projekt-módszer alkalmazása
  - Tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása
  - Fejlesztő, szöveges értékelés alkalmazása 1. és 2. évfolyamon félévig
  - Az alapozó szakasz elnyújtása
  - A tapasztalatszerzés, ismeretszerzés lehetőségeinek kitágítása az IKT-s eszközök alkalmazásával

15. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

A kialakuló teljesítményeket figyelve tudatosan keressük a jó képességű és kiemelkedő teljesítményeket produkáló tanulókat. Célunk, hogy hatékony segítséget nyújtsunk nekik képességeik kibontakoztatásához. Az új tanulászervezési eljárások különösen lehetővé teszik a tanulók személyiségjegyeinek szélesebb körű megismerését, képességeik sokféleségének megmutatását, tehetségük orientálását. A projekt tevékenykedtető eljárásai keretében valóban jól formálhatók a tanulók képességei, fejleszthetők kompetenciái. A témahét szintén gyakorlatias pedagógiai folyamatában elmélyíthető a tanulók érdeklődése, amelyre alapozva épülhet egy motivált képességfejlesztés.

A kibontakozásra minden tanulónak lehetőséget kell adni: fontos, hogy a valamely területen –mozgás, tánc, kézügyesség stb.- tehetséges SNI-s tanulókat is célirányosan fejleszteni szükséges.

A tehetséggondozás elsődleges színterei a **csoporthatások**, a **sakkörök** iskolai rendszere, a megyei és az országos **pályázatok, vetélkedők**.

Javasoljuk tanítóink, tanáraink számára a **differenciált, személyiségfejlesztő tanulászervezést**, annak érdekében, hogy minden tanulónk a neki leginkább megfelelő fejlődési ütemben haladhasson az ismeretek megszerzésében. A tanulászervezési módszer közben biztosítjuk az optimális előrehaladást, az érdeklődés szerinti **csoporthatást**, a **csoporthatás** lehetőségét, és szorgalmazzuk a **differenciált házi feladatokat**. A taneszközök kiválasztásakor - esetleges kimunkálásakor - előnyben részesítjük a differenciálást lehetővé tevő anyagokat.

Kiemelten fontosnak tartjuk a tanulás **motivációs** bázisának erősítését. Sokat jelenthet, ha a tantárgyi munkában erősödik a sokoldalú szemléltetés a korszerű ismerethordozók bekapcsolásával, amely a vizualitásban rejlő lehetőségeket is megragadja.

A **tevékenységközpontú tanulászervezéssel** a tanulás és az ismeretek alkalmazása kerül előtérbe. Célunk az **önállóság** fejlesztése (lásd még: kulcskompetenciák).

A tehetséget nem csak az intellektuális képességek terén kutatjuk. Keressük a jó képességű színjátszókat, rajzolókat, énekeseket, kézműveseket és a kiemelkedően sportolókat.

Az érdeklődés szerinti differenciálás legfontosabb területe a **tehetséggondozó szakköri forma**. E foglalkozások által biztosított feltételek kihasználása nagyon fontos lehetőség a tehetséggondozás, a sokoldalú képzés szempontjából. A szakkörökön általában a tantárgyi követelményeket legeredményesebben teljesítő tanulók vesznek részt, ezért sokkal nagyobb lehetőség van a tananyag elmélyítésére, esetleges bővítésére, az önálló logikus gondolkodás fejlesztésére, az absztraháló képesség, a találékonyság és az ötletesség fejlesztésére.

A tanulói igényekhez igazodva, azt figyelembe véve továbbra is lehetőséget biztosítunk **önköltséges tanfolyamok** megszervezésére.

Az egyéni képességek kibontakoztatásának eredményességére legjobb mérce a közvetlen környezettől független **versenyeken, vetélkedőkön, pályázatokon** való részvétel. Az egészséges versenyszellem kialakítása és ápolása a tehetséggondozás rendkívül fontos részét alkotja.

A források sokféleségének felismertetésére és alkalmazására törekszünk az **önművelési**, a **verseny-** és **kutatási feladatok** folyamatos végeztetésével.

A tanár-diák közös alkotómunka technikáinak folyamatos alkalmazása, az eredmények beépítése a mindennapi gyakorlatba.

Fejlesztendő kompetenciaterületek:

- **Kezdeményezőképeség és vállalkozási kompetencia területén:**
Egyéni tervekészítés, megmértetés, kockázat felvállalása (versenyek),
- **Digitális kompetencia területén:**
Önálló információkeresés interneten (előadások készítése, újságszerkesztés)
- **Szociális és állampolgári kompetenciák területén:**
Közjó iránti elkötelezettség, csoportmunkában konfliktus megoldási készség
- **Önálló tanulás**
Saját tanulás megtervezésének, megszervezésének képessége

16. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Irányító dokumentumok

A közoktatási törvény módosítása alapján pedagógiai programunkban a gyermekvédelmi munkával összefüggő tevékenységek törvényi háttére:

- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994.(VI.8.) MKM rendelet
- Gyermekvédelmi törvény 1997. évi XXXI. törvény
- 20/1997 (II.13) Korm. rendelet a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törv. végrehajtásáról.

A jelenleg hatályos törvényi és tartalmi szabályozókban rögzített gyermeki jogok, nevelési alapelvek, célok és feladatok egymásra épülve, egymással összhangban megerősítik, hogy az alapvető gyermeki jogok, szabadság tisztelete, az életkori és az egyénileg eltérő, sajátos szükségletek kielégítése a gyermek legegységesebb érdeke, fejlődésének, fejlesztésének alapja.

A nevelő-oktató intézmények gyermekvédelmi feladatait döntően a közoktatási törvény határozza meg, mivel a gyermek és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik az intézmény pedagógiai tevékenységéhez. Összefügg azzal, hogy az intézményekben olyan légkört, olyan igazgatási, pedagógiai tevékenységet kell kialakítani, amely kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik gyermek bármilyen okból hátrányos, kizárólagos helyzetbe kerüljön. (Közokt. törv. 4.§/7. bek.)

A gyermek és ifjúságvédelmi munkát az igazgató koordinálja. A teendők ellátása az igazgató által megbízott gyermek és ifjúságvédelmi felelős és a nevelőtestület feladata.

Intézményünk gyermekvédelmi tevékenysége két nagy területre osztható:

- problémamegelőző, preventív gyermekvédelemre
- a problémakezelő gyermekvédelemre.
-

A **problémamegelőző –preventív- gyermekvédelem** első, legfontosabb „jelző intézménye” az óvoda, iskola. A gyermekek életük jelentős részét az óvodában és különböző iskolatípusokban töltik. Viselkedésükben, hangulatukban, fizikai állapotukban történő változás, fejlődésük minden hibája, zavara megjelenik az óvodában, iskolában, mint tünet.

A gyermekvédelem célja a prevenció, a gyermekek, tanulók hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Minden pedagógus kötelessége, hogy közreműködjön a feladatok ellátásában, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A gyermekek jogai, szükségletei, igényei érvényesülésének feltétele, hogy a pedagógusok kötelességüknek érezzék azok biztosítását az oktatás-nevelés folyamatában a nevelés eszköztárával.

Ebben meghatározó:

- az egyéni bánásmód,
- a differenciált fejlesztés átfogó tervezése, megvalósítása
- a szülővel való együttműködés,
- a teljes személyiségfejlődés-fejlesztés,
- a képességek kibontakoztatása

az iskolai alkalmassághoz szükséges testi, lelki, értelmi fejlettség elérése érdekében.

A pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy minden gyermek részére biztosítsa a fejlődéshez szükséges feltételeket, lehetőségeket – a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához, hogy leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységben megfogalmazódnak a pedagógusok kötelezettségei:

- Közre kell működniük ezeknek a feladatoknak az ellátásában, a gyerekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Biztosítani kell, bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek felzárkóztatását.

A prevenció kollektív feladat, amely az óvodai és iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelősök, óvodapedagógusok és pedagógusok, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő együttműködésén alapul.

A Gyermekvédelmi törvény 17.§-a jelzési, együttműködési kötelezettséget állapít meg.

Az iskolai gyermekvédelem az egyik legfontosabb jelzőrendszer, mivel a gyerekek teljesítmény-, viselkedés- és kapcsolat zavarai itt érzékelhetők először.

Az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi feladata

- A gyermekkorúak oktatásának, szellemi, erkölcsi, testi, lelki, esztétikai, egészségi fejlődésének előmozdítása és támogatása.
- Ellátásának és gondozásának elősegítése, személyi biztonságának, érdekeinek védelme.
- Jogai érvényesülésének biztosítása.
- A veszélyeztetettség felderítése, a veszélyeztető okok feltárása.
- A veszélyeztető körülmények felszámolása, vagy legalább csökkentése annak érdekében, hogy minden felnővekvő gyermek képességeinek, adottságainak megfelelően harmonikusan fejlődjön.
- A szülő (gondviselő) tájékoztatása a gyermekvédelmi és családgondozói alapellátás helyi rendszeréről, segítése a támogatások elérésében.

Az intézményi **gyermek és ifjúságvédelmi felelős** munkájának legfőbb célja a preventív tevékenység, feladatrendszerét az intézmény gyermek és ifjúságvédelmi feladata határozza meg.

A cél elérésére kiemelt feladatai:

- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek szabadidős tevékenységének segítése, kulturális és kirándulási lehetőségek kihasználása, különböző ingyenes táborozási lehetőségek keresése, ill. ezeken való részvételük megszervezése.
- Szociális ellátások számbavétele.
- A veszélyeztetettség kialakulásának pedagógiai eszközökkel való megelőzése.
- Fejlődési, tanulási előmenetelük iskolán belüli viselkedésük figyelemmel kísérése.
- Tanácsadás tanulóknak, szülőknek, pedagógusoknak.
- Kapcsolattartás a jelzőrendszer tagjaival.

17. A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős, a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén is.

Az esélyegyenlőtlenség megszüntetése e téren is fontos feladat. Történhet speciális felzárkóztató programokkal, különösen, ha kisebb gyerekekről van szó, azonban főként a személyes törődésnek, beszélgetéseknek lehet nagy szerepük, melyekkel elősegíthetjük, hogy a diák elfogadja önmagát jelenlegi nehézségeivel, aktivizálja erőit hiányosságok felszámolása érdekében, s megakadályozzuk, hogy a lemaradás magartartás és lelki zavarok kialakulását idézze elő.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk a súlyosan hibás nevelési attitűdök következtében érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körülményt, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

E tevékenységek közben ügyelnünk kell arra, hogy a tehetséges tanulókkal való kiemelt foglalkozás ne lássa kárát a felzárkóztatásának. Arra törekszünk, hogy a tanulócsoporthoz egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tehetséges tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is jó gyümölcsöket teremjen.

E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás illetve a szintre hozás.

17.1. Alsós fejlesztő gyakorlatok

"Egy gyermek akkor iskolaérett, ha testileg-lelkileg olyan fejlett, hogy az iskolai tanulás nemcsak hogy nincs ártalmára, hanem fejlesztőleg hat rá."

Az eredményes iskolai tanulás alapvető feltétele a tanuló iskolaérettisége.

A fejlődésnek megfelelő feltételei vannak, biológiai és pszichikus téren egyaránt. Ezek a feltételek egyrészt örökletes, ill. veleszületett vagy szerzett adottságok, másrészt a környezetnek a gyermekre gyakorolt helyes, céltudatos nevelői ráhatásai. Sokféle készség, képesség szükséges már az általános iskola első osztályában is ahhoz, hogy a pedagógus oktató-nevelő munkája eredményes legyen.

A pszichikusan iskolaérett gyermekekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel. A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja:

- az érdeklődés a környezet iránt, ez bizonyos fókig kapcsolatban van a figyelem és a megfigyelőképesség fejlődésével, ill. fejlettségével,
- a gondolkodás terén analízisre és szintézisre való képesség a jellemző,
- a beszéd megfelelő fejlettsége, mely fontos szerepet játszik az ismeretszerzésben és mások megértésében.

A felsoroltakon kívül a már meglévő tapasztalatok, alapismeretek és a gyakorlati készségek nagymértékben fokozzák az iskolára való alkalmasságot. (Ide tartoznak a gyermek saját magára, természeti és társadalmi környezetére vonatkozó tapasztalatai, alapismeretek, az ábrázoló készség, megfelelő kézügyesség és mozgásbeli ügyesség.)

Az egészséges, kiegyensúlyozott felnőttkor alapja a gyermekkor, éppen ezért nagyon fontos a zavarok korai felismerése.

Az általános iskolában folyó összetett munka egyik fontos része azoknak a gyerekeknek az oktatása, nevelése, akiknek fejlődése eltérően alakult a korai gyermekkorban. Fontos és lényeges feladatai vannak ebben a folyamatban a szociálpedagógusnak a káros tényezők konkrét vizsgálatával, és ennek ismeretében a lehetséges és szükséges speciális módszerekkel a káros hatások kiküszöbölésére, ill. csökkentésére.

Fontos:

- a személyiséget károsító környezeti tényezők felismerése - ingerszegény környezet, elhanyagoltság, rossz családi körülmény, helytelen nevelési eljárás stb.
- a gyermek és a felnőtt környezet közötti kontaktus, a gyermeknek a társaihoz való viszonyulása, megnyilvánulása - mindezek utalnak az érzelmi kiegyensúlyozottságra is, amit feladathelyzetben, szünetekben és spontán tevékenység végzése közben figyelhetünk meg a gyermekeknél.

Ezekon kívül fontos felmérni a vizuo-perceptuo-motoros, az akusztikus- és nyelvi képességeket, az emlékezet, a szerialitás, a téri tájékozódás szintjét, valamint a test finom- és nagymozgásait.

A felmérésekhez segítséget nyújtanak a különböző vizsgálatssorok és programok (pl. *Porkolábné Balogh Katalin: Mozgásfejlesztő program; Brigitte Sindelar: "De jó, már én is tudom"- programcsomag; Goodenough-féle vizsgáló eljárás; Meixner Ildikó: Én is tudok olvasni stb.*), és ily módon megismerhető a várható, vagy a már kialakult tanulási zavar háttere. Megtudható, hogy a gyermek mely részképesség-gyengeségek miatt igényel fejlesztő foglalkozást.

Minél hamarabb sikerül felfedeznünk a problémákat, megelőzhetjük, hogy az elsődleges tünetekre rakódjanak a várható következmények: a magatartászavar, agresszió, regresszió, önértékelési probléma, iskolai kudarcok stb.

A fejlesztő foglalkozások megtervezésénél a programok kiválasztásával meg kell tervezni, hogy mely célokra irányul elsődlegesen és melyekre lehet másodlagos fejlesztő hatással.

17.2. Részképesség-gyengeségek egyéni vagy kiscsoportos korrekciója

A terápiát minden esetben vizsgálóeljárással indítjuk. Ezután kerülhet sor a meg-felelő programok, feladatcsoportok kiválasztására, az egyénre szabott fejlesztési irányok meghatározására.

Természetesen fel kell tudnunk mérni azt is, hogy melyek azok a gyengeségek, hiányok, zavarok, amelyek már nem tartoznak kompetenciánkhoz, hogy a gyermek fejlődését szem előtt tartva a megfelelő szakemberhez (pszichológus, logopédus) irányíthassuk.

A foglalkozások lebonyolításánál fontos betartanunk néhány szabályt ahhoz, hogy a gyermek a munkát ne valamilyen kényszertevékenységgel érezze, hanem örömet lelje a játékos feladatokban.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a gyermek számára ezek a foglalkozások- bármennyire is játékosnak tűnnek- nagyon megerőltető, fárasztóak, hiszen éppen azokban a képességekben várunk el tőle sikereket, ahol nehézségei vannak.

A fejlesztő foglalkozás hatásfokát fél évnél nem rövidebb időtartamú foglalkozás után éri csak el igazán. Munkánk szükségességét és eredményességét a fejlesztés hatásfoka igazolja, amelyet a vizsgálóeljárás megismétlésével ellenőrizhetünk.

18. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

A szociális hátrány oka lehet anyagi természetű, lehet erkölcsi-neveltetési jellegű, de hátrányt jelenthet a környezet is. Minden esetet fel kell tárni, egyedileg kell elemezni, értékelni.

Eljárásaink a szociális hátrányok kezelésére

- a kulturált élet iránti igény felkeltése, kialakítása, gyakoroltatása (kiemelten az illem, az osztályfőnöki óra, a napközis foglalkozások keretében); igényes iskolai környezettel, kultúrával, programmal alapozzuk meg munkánkat,
- az alapvető erkölcsi normák, értékek megismertetése, elfogadtatása tevékenységek útján,
- igényes tevékenység(ek)be vonjuk be a hátrányos helyzetű tanulót (tanórai tevékenykedtetés, szakköri, egyéb közösségi formák),
- hátránykompenzáló beszélgetések a tanulókkal, esetenként tapintatos bevonása a szülői háznak,
- családlátogatás; tapasztalatainak közös megbeszélése,
- nevelési partner intézmények bevonása a felderítés, korrekció folyamatába.

Eszközeink a szociális hátrányok problémáinak kezelésére:

- **a diákönkormányzat támogatja**
  - a versenyek anyagi feltételeinek megteremtését,
- **intézményi alapítvány(ok)**
- **A Gyermekjóléti Szolgálatnál** kezdeményezzük és segítjük
  - a mindenre kiterjedő együttműködést,
  - a hivatásos pártfogók munkáját,
  - a rászorulókat szakkorrekpetálását.
- **A vidéki önkormányzatokkal**
  - kapcsolatot tartunk bejáró tanulóik sorsát figyelemmel kísérve,
  - kezdeményezzük a szükséges intézkedések megtételét gyermekvédelmi ügyekben.
- Szoros kapcsolatot tartunk a **karitatív szervezetekkel**, tapintatosan lehetőséget kínálunk segítségük igénybevitelére.

19. SZÜLŐK, TANULÓK, PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI

19.1. A szülői szervezetek az általános iskolai intézményegységben

A közoktatási törvény alapján a szülők meghatározott jogaik érvényesítésére és kötelességük teljesítésére szülői szervezetet (közösséget) hozhatnak létre.

Az osztályok szülői szervezeteit az egy csoportba, osztályba járó tanulók szülei alkotják. Az osztályok szülői szervezetei a szülők köréből képviselőt választ. Az osztályok szülői közösségeivel a csoportot vezető óvodapedagógusok, osztályfőnökök tartanak kapcsolatot.

Az iskola szülői szervezetébe a csoportok, osztályok szülői közösségei képviselőt delegálnak. Az óvodai, iskolai szülői szervezettel az intézményegység vezetője tart kapcsolatot, biztosítja a magasabb jogszabályokban előírt jogosítványaik gyakorlását.

A nevelőtestületi értekezleteken a szülői szervezet elnöke részt vehet.

19.2. A szülői szervezet részére biztosított jogok

- dönt saját működési rendjéről, munkatervének elfogadásáról, tisztségviselőinek megválasztásáról
- tájékoztatást kérhet a tanulók nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben
- javaslatot tehet az iskola és a család kapcsolattartási rendjének kialakításával kapcsolatban

19.3. Az iskolai szülői közösséggel való kapcsolattartás

Egy osztály tanulóinak szülői szervezetével a gyermekközösséget vezető osztályfőnök közvetlen kapcsolatot tart. A szülői szervezetek intézménnyel kapcsolatos véleményét, javaslatait a szülői szervezetek vezetői vagy a választott elnök juttatja el az intézmény vezetőségéhez.

A szülői szervezet osztályképviselőit az intézményegység-vezető a munkatervben rögzített időpontban, tanévenként legalább egyszer hívja össze, és tájékoztatást ad az intézmény munkájáról és feladatairól, valamint meghallgatja a szülői szervezet véleményét és javaslatait.

19.3.1. A szülők szóbeli tájékoztatási rendje

Az intézmény – a Kt.-nek megfelelően – a tanulókról a tanév során rendszeres szóbeli tájékoztatást ad. A szóbeli tájékoztatás lehet csoportos és egyéni. A szülők csoportos tájékoztatásának módja a szülői értekezletek, az egyéni tájékoztatás a fogadóórákon történik.

19.3.1.1. A szülői értekezletek rendje

- Az osztályok szülői közössége számára az intézmény tanévenként három, a munkatervben rögzített időpontú, rendszeres szülői értekezletet tart az osztályfőnök vezetésével. A szeptemberi szülői értekezleten a szülők értesülnek a tanév rendjéről, feladatairól. Ekkor bemutatják az osztályban (csoportban) oktató nevelőket, új pedagógusokat is.
- A három szülői értekezlet közül az egyiket az osztály életkori sajátosságainak megfelelő pedagógiai, pszichológiai témával is foglalkozhat az osztályfőnök.
- Rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze az intézményegység-vezető (és helyettesei) az osztályfőnök, a szülői szervezet képviselője a gyermekközösségben felmerülő problémák megoldására.

19.3.1.2. A szülői fogadóórák rendje

- Az intézmény pedagógusai a szülői fogadóórákon egyéni tájékoztatást adnak a tanulókról a szülők számára.
- Az intézmény a tanév során a munkatervben rögzített módon, havonta szülői fogadóórát tart. A tanulmányaiban jelentősen visszaeső tanuló szülőjét az osztályfőnök írásban is behívja az intézményi fogadóórára. Ha a gondviselő a munkatervi fogadóórán kívül is találkozni szeretne gyermeke pedagógusával, telefonon vagy írásban időpontot kell egyeztetnie az érintett pedagógussal.

19.3.2. A szülők írásbeli tájékoztatási rendje

A általános iskola a tanulókról rendszeres írásbeli tájékoztatást ad a hivatalos pecséttel ellátott tájékoztató (ellenőrző) füzetekben. Havonta tájékoztatja a szülőt gyermeke magatartásáról, szorgalmáról, félévkor a félévi bizonyítvány dokumentálja a tanuló előmenetelét, amelyben az érdemjegyek bejegyzése számmal történik.

Az intézmény továbbá tájékoztatja a szülőket az intézményi élet kiemelkedő eseményeiről és a szükséges aktuális információkról is.

A pedagógusok kötelesek a tanulókra vonatkozó minden értékelést, érdemjegyet és írásos bejegyzést az osztálynaplón kívül a tanuló által átnyújtott tájékoztató füzetben is feltüntetni, azt dátummal, kézjeggyel ellátni. A szóbeli feleletet aznap, az írásos számonkérés eredményét a feladat kiosztása napján kell beírni.

Az osztályfőnök havonta ellenőrzi az osztálynaplót és a tájékoztató füzet érdemjegyeinek azonosságát, és pótolja a tájékoztató füzetből a hiányzó érdemjegyeket.

19.3.3. A tanulókkal való kapcsolattartás formái

A tanulói kapcsolattartás legfontosabb fóruma a diákönkormányzat. Az iskolai diákönkormányzat az osztályokra, mint feltételezett közösségekre épül. A diákok érdekképviselőit, a diákélet szervezését választott

testület látja el az osztályfőnök támogatásával. A testületbe az osztály bármely tanulója beválasztható. Az osztályokban működő diákszervezetek munkáját választott iskolai testület irányítja. A testület tagjait az osztályok küldöttei választják. A testületbe az iskola bármely tagja beválasztható, kivéve azt, aki ellen a választás időpontjában fegyelmi eljárás folyik. Az iskolai önkormányzat legfontosabb fóruma az évenként összehívott diákközgyűlés. Itt az osztályokat választott küldöttek képviselik, akik diáktársaik nevében kezdeményezhetnek, illetve kérdéseket intézhetnek az iskola vezetőihez. Az iskolai diákönkormányzat tevékenységét a Szervezeti és Működési Szabályzatban foglaltak határozzák meg.

A diákpanaszok az iskola több fórumán is kezelhetőek. Ha egy diák úgy véli, hogy őt sérelem érte, panasszal fordulhat az osztály vezető testületéhez, -ODB-, az iskolai diákbizottsághoz, -IDB-, az osztályfőnökhöz, illetve az igazgatóhoz. A panaszról értesült fél kötelessége a panasz kivizsgálása, és - ha indokolt - orvoslására kísérletet kell tennie. (Kiskorú tanuló esetén panasszal élhet a szülő is.)

A tanuló az őt tanító pedagógus munkájáról többféleképpen és több alkalommal nyilváníthat véleményt:

- bármikor, ha ezt a tanár lehetőségessé teszi (például felkéri erre a diákot),
- a diákközgyűlésen, ha a véleményalkotás az iskola egészének életét érinti,
- osztályfőnöki órán bármikor,
- igazgatónál bármikor,
- kétévente kérdőíves formában, közösen megbeszélte szempontok szerint.

Ha a nyilvánított vélemény - akár pozitív, akár negatív - megerősítést nyer, akkor az iskolavezetés későbbi döntései során köteles ezt figyelembe venni.

A tanári kar szándéka ösztönözni a diákokat arra, hogy közszolgálati tevékenységet vállaljanak. A vállalat lehet egyéni és közösségi.

20. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ ISKOLAI FELADATOK

20.1. Egészségnevelési program

Mottó

„A testnek legyen ereje, hogy a léleknek engedelmeskedhessék. A jó szolgának erősnek kell lennie. Minél gyengébb a test, annál többet parancsol, minél erősebb, annál engedelmesebb.”

Jean - Jacques Rousseau

Az egészségstratégia a pedagógiai programban

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. A különböző műveltségi területek feldolgozása során adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.

Személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, ifjak egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

20.1.1. Az iskola feladata

- Tudományos ismeretek átadása, az egészségvédő lehetőségek sokoldalú bemutatása.
- Tanítsa meg, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség.
- Tanítson megfelelő egészségvédő magatartásra, gyakorlással, segítőssel, példamutatással.
- Ösztönözze a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására.
- Segítse mind az egészségeseket, mind a betegeket az egészséges életmód kialakításában, a döntési alternatívák kidolgozásában, és a helyes döntések megvalósításában.
- Szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.
- Adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére.
- Neveljen az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére.
- Önálló felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan, helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Fejleszteni kell a tanulók elfogadó és segítőkész magatartását a beteg, sérült és fogyatékos embertársaik iránt.
- A káros függőséghez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésére neveljen.
- Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.
- Fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.
- Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.
- A szociális és életviteli és környezeti kompetenciák összehangolása az egészségstratégia kiemelt területeivel

20.1.2. Az egészségstratégia kiemelt területei:

- Egészséges táplálkozás
- Szenvedélybetegségek

- Szexuális felvilágosítás (AIDS prevenció)
- Elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat
- Testi higiénia
- Testedzés, mozgás, helyes testtartás

20.1.3 Színterei

20.1.3.1. Iskolai lehetőségek

Tanórai foglalkozások

- A biológia, az egészségtan, és az osztályfőnöki órák tananyaga
- Minden más tantárgynál komplex nevelési folyamat

Tanórán kívüli foglalkozások

- A napközi otthon nyújtotta lehetőségek, szabadtéri játékok,
- DÖK által szervezett iskolai napok keretében mozgásos programok, vetélkedők szervezésével népszerűsítjük a helyes életmódminta kialakítását.
- Propagáljuk és részt veszünk más intézmények, szervezetek által rendezett megmozdulásokon, akciókon.
- Különböző akciókhoz való csatlakozás – (Happy víz...).

20.1.3.2. Iskolán kívül

- Pedagógiai szakszolgálat
- Gyermekjóléti szakszolgálat
- Rendőrség
- Intézmények, alapítványok
- Községi rendezvények

20.1.3.3. Egyéb lehetőségek

- Az iskolai médiumok figyelemfelkeltő szerepe.
- Iskolaorvosi szűrővizsgálatok, konzultációk, prevenció szerepe.
- Fogorvosi szűrő vizsgálatok kiemelt szerepe.
- Rendszeres védőnői szolgáltatás, segítségnyújtás, vetélkedőkre való felkészítés.
- Szülői társadalom bevonása, előadások, tájékoztatók, közös rendezvények, kirándulások szervezése.
- Ügyeleti tevékenység maradéktalan ellátása a balesetek és sérülések elkerülésére.
- Nevelői odafigyeléssel gondoskodni kell a rászoruló tanulók rendszeres és egészséges táplálásáról.
- Az iskolai büfé kínálatát igazítani kell az egészséges étkezési szokások kialakításához (tej és tejtermékek, gyümölcslevek).

20.1.4 Konkrét célok, tevékenységek

Egészséges táplálkozási szokások kialakítása

A tevékenységek színterei, munkaformái:

- osztályfőnöki órák
- napközis, szabadidős csoportok (étkezde) – (folyamatosan és aktuálisan)
- iskolabüfé (folyamatosan és aktuálisan)
- iskolai pályázatok, versenyek (diákönkormányzat koordinálásában)

Testi higiénia

A tevékenységek színterei, munkaformái:

- osztályfőnöki órák (felső tagozat)
- testnevelés órák (öltözők, mosdók)
- tantárgyi lehetőségek (integráció)

Testedzés, mozgás, helyes testtartás

A tevékenységek színterei, munkaformái:

- testnevelésórák

- sportkörüi tevékenységek
- napközis és szabadidős tevékenységek,
- valamennyi ülő foglalkozású tanóra keretén belül

Szenvedélybetegségek

A tevékenységek színterei, munkaformái:

- osztályfőnöki órák
- biológiaórák
- szakkörök
- védőnői, iskolaorvosi előadások

Szexuális felvilágosítás (AIDS prevenció)

A tevékenységek színterei, munkaformái:

- biológiaórák
- orvosi, védőnői előadások
- felvilágosító médiák (film, videó, szakirodalom)

Elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat

A tevékenységek színterei, munkaformái:

- biológiaórák
- szakkörök
- versenyek
- orvos, gyógyszerész, védőnő felvilágosító előadásai, beszélgetések
- mentőállomás

20.2. Környezeti nevelési program

Meggyőződésünk, hogy csak

- egységes, egymást segítő programokra,
- egymásra építhető stratégiára
- támaszkodva alakulhat ki egységes szemlélet,
- eredményes, közös fellépés.

Az egészség, a környezet, a káros hatások prevenciója, a helyes fogyasztói magatartás nem egymástól elszigetelt jelenségek, egymástól függetlenül nem elemezhetőek, nem értelmezhetőek és nem fejleszthetőek. Egyik stratégia sem nélkülözheti a másik terület eredményeit, észrevételeit.

20.2.1. Stratégiaileg kiemelt céljaink

Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos

- ismeretek átadása,
- globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása,
- helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása,
- ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

20.2.1.1. Környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk

- A fenntartható fejlődés elve,
- a prevenció elve,
- a partnerség elve,
- a gazdaszemlélet elve,
- kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések,
- helyi és globális szintek kapcsolata,
- biológiai és társadalmi sokféleség.

20.2.1.2. A környezeti nevelés céljai:

Hosszú távú célunk, jövőképünk:

- tanítványaink környezettudatos állampolgárrá váljanak.

Ennek érdekében ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- takarékos magatartást.

20.2.2. Nevelési területek

20.2.2.1. Iskolában:

Hagyományok ápolása

- Az iskolai napok keretén belül környezetvédelmi téma,
- Programok, vetélkedők szervezése,
- Az általános iskola névadói emlékének ápolása
- A település környezeti terhelésével kapcsolatos információk feldolgozása,
- Üzemek látogatása
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témái.

Szaktárgyi célok

- hétköznapi témák, aktualitások megjelenítése a szakórákon,
- természetvédelmi versenyekre való felkészítés,
- problémamegoldó gondolkodás fejlesztése,
- csapatmunkák, önálló kísérletek alkalmazása.

20.2.2.2. Iskolán kívül:

- környezetvédelmi versenyek, pályázatok, táborok, környezetvédelmi jelzőszolgálat (együttműködések iskolán kívüli szervezetekkel),
- szakkörök programja,
- helyi értékek felfedezése, feldolgozása, védelme,
- társadalmi kapcsolatok alapján partnerség továbbfejlesztése (egyesületek, alapítványok, gazdálkodó egységek, szülői szervezet bevonása),
- pedagógusok szakmai fejlődése: környezettudatossági technikák elsajátítása, személyiségfejlesztő továbbképzések,
- osztálykirándulások.

20.2.3. Módszerek, tanulászervezési formák

Környezeti nevelési tevékenységeink során a következő módszereket és tanulászervezési formákat alkalmazzuk:

- A tanítási órák klasszikus módszerei,
- kooperatív tanulási technikák,
- osztálykirándulások,
- csoportszintű előadás szabadidős időszakban,
- csoportszintű gyakorlati foglalkozás szabadidős időszakban,
- múzeumi óra,
- szakköri foglalkozás,
- versenyek,
- környezetvédelmi napok,
- környezetvédelmi akciók,

20.2.4. Eszközrendszerünk

- munkacsoportok kialakulása (tanár-diák-szülő együttműködés), ösztönzési és értékelési technikák alkalmazása (diákönkormányzat, szakmai munkaközösségek),
- a program finanszírozásának lehetőségei: költségvetési keret, pályázatok, projektek költségeinek alapítványi támogatása,
- együttműködő partnerek felkutatása
- pályázatok figyelemmel kísérése
- tájékoztatás: faliújság, média, saját kiadványaink (publikációk, pályázatok nyilvánossága),

20.2.5. A természetes és mesterséges környezet védelmét szolgáló foglalkozások, tevékenységek

- Energiafelhasználás terén kezdeményezzük a fenntartónál az energiatakarékos világítás megvalósítását, szakmai munkánkban fokozatosan bevezetjük az ilyen technika alkalmazását (elektromos gépek, berendezések, eszközök),
- Szorgalmazzuk, iskolai akciók során prioritásban részesítjük a gyalogos és a kerékpáros közlekedés egészséges formáit,
- A hulladékkezelés területén szakemberek meghívásával ismerkedünk évente a szelektív hulladékgyűjtés aktuális problémáival; kezdeményezzük a prevenciók módszereit a hulladékkezelés folyamatában, papírtakarékossági akciókat szervez a diákönkormányzat, rész veszünk a szárazelem gyűjtésében,
- Üzemlátogatással ismerkedünk a közelben működő működő ipari létesítmények környezetvédelmével (Atomerőmű)
- A működtetés területén olyan fogyasztóvédelmi intézkedéseket kezdeményezünk az étterem és a büfé területén, amelyek az intézményben élők egészségét szolgálják,
- Környezetbarát termékek vásárlását szorgalmazzuk; szabályozott reklámtevékenységgel szorítjuk ki a divatos és egészségre káros termékek ajánlásait az iskola területéről.

21. ISKOLAOTTHONOS KÉPZÉS – NAPKÖZI OTTHON

Az iskolai oktatás szerves részét képezi a hagyományos napközi otthonos ellátás és az alsó tagozaton fokozatosan bevezetésre kerülő iskolaotthonos oktatási forma.

A napközis ellátás is biztosított minden feladat-ellátási helyen, melyben a tanulók másnapi felkészítésén túl, az étkeztetéssel, szabadidős foglalkozásokkal, irányított szabadidős tevékenységgel kötjük össze a gyermekek felügyeletét.

Az első négy évfolyamra kiterjesztett felmenő rendszerben bevezetett iskolaotthonos oktatási-nevelési forma megoldást nyújt az óvoda és iskola közötti átmenet enyhítésére. Ezen túl a kéttanítós rendszerben szervezett munka további előnyökkel jár:

- A napi időbeosztás jobban megfelel a tanulók életkori sajátosságainak. A délelőtt és délután folyamán megtartott tanítási órák, s közöttük a szabadidő eltöltésének számtalan lehetősége biztosítja az arányos és változatos terhelés megvalósítását. A feladatok közé tartozik a házi feladat elkészítés, mely akár délelőtt, akár délután is kivitelezhető. Ezen kívül ebéd, játék, olvasás, bábozás, informatika, sportfoglalkozások, szakkörök is megszervezhetők. Ez az oktatási forma különösen kedvez a hátrányok leküzdéséhez is.
- A nap folyamán, mivel a tanítás és a szabadidő váltja egymást, egyenletesebb a tanulók terhelése. Több lehetőség nyílik a tanulókkal való beszélgetésre, az egyéni élmények meghallgatására, a játék közbeni megfigyelésre, különböző nevelési helyzetek elemzésére. A tanítók között a felelősség megosztás kiegyensúlyozottabb, hiszen mindkét pedagógus tanít és „napközizik” is.
- Lehetőséget teremt a játékos, egészségfejlesztő testmozgásra . KT 52§(10)
- A házi feladatot az adott tantárgyból a tárgyat tanító pedagógus végezteti, ami nagyon sok előnnyel jár, hiszen a tanító azonnal visszajelzést kap az elsajátítás mértékéről, az esetleges hibákról, és ezek alapján azonnal korrigálhat.
- Mindkét tanító látja a gyermeket az irányított és az önálló tanulás folyamatában, megfigyelheti szabadidőben a társai között, látja a különböző szabadidős foglalkozásokon, így a nevelés is sokkal hatékonyabb lehet.
- Reggel, a tanítás megkezdése előtt, lehetősége van beszélgetésre, a hírek meghallgatására, a napi gondok felvetésére. Ez azért is fontos, mert a ki nem beszélt problémák gátolják a tanulót figyelmének összpontosításában.
- Az iskolaotthonos oktatás esetén nem szorít annyira az idő, mint a hagyományos oktatási formában, így megvan a beszélgető körök szervezésének a feltétele.
- A gyermek hét közben nem szükséges, hogy hazavigye a táskáját, ami főleg az első, második osztályban – a táska súlyát tekintve is kedvező.

22. DIAGNOSZTIKAI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZER

22.1. DIFER mérés

„A DIFER feltérképezi az írásmozgás-koordináció fejlettségét, amely az íráskészség elsajátításának előfeltétele. Megnézi a beszédhanghallást, amelynek fejlettsége az olvasási készséget határozza meg; a relációszőkincs fejlettségét, amely a nyelvi információk vételéhez szükséges. Vizsgálja a matematikai tanuláshoz elengedhetetlen elemi számolási készséget, valamint a tapasztalati következtetést és a tapasztalati összefüggéskezelést, mely a kritikus tanulás feltétele. Méri továbbá a beilleszkedéshez, együttéléshez szükséges elemi szociális készségek szintjét.”

Az óvoda és az iskola közötti átmenet problémája csökkenthető a DIFER mérés alkalmazásával. A DIFER mérési anyaga alapos és személyre szóló tájékoztatást adhat az iskolába lépő gyermek felkészültségéről.

A DIFER mérés minden területen 5 fejlődési szakaszt különít el. Előkészítő, kezdő, haladó, befejező, optimum. Ha egy nagycsoportos az utolsó két szakasz valamelyikében helyezkedik el, akkor teljesíteni tudja az első osztályt.

A gyermeket képességeihez mérten kell fejleszteni.

A mérést és az értékelést az iskolákban az elsős tanítók, vagy fejlesztő pedagógusok végezzék el.

Ennek az a feltétele, hogy vegyenek részt egy ezzel kapcsolatos továbbképzésen.

Elképzelhetőnek tartjuk azt is, hogy minden intézményben kiképeznek erre legalább két embert. Fontos, hogy biztosítani tudják az anyagi hátteret.

Minden gyermeknek legyen egy füzetecskéje: Fejlődési mutató 4-8 éveseknek, Mozaik Kiadó.

Az óvoda engedjen betekintést a saját mérési anyagába. Az iskola jelezzen vissza az óvodák felé.

A mérés ideje:

- az óvodában a nagycsoport elején végezzék el, hogy maradjon idő a gyermek egyénre szabott fejlesztésére
- az iskolában első osztályban október és november hónapokban, kontrollmérés a gyengén teljesített tanulóknak

A mérési anyagot az irattárban kell megőrizni 5 évig.

Az óvodában és az iskolában egyaránt a rövidített változatot javasoljuk.

22.2. Kompetenciamérés

- Az Országos kompetenciamérésen a 4. 6. 8.10. évfolyamos csoportok vesznek részt. A szövegértési képességeket és a matematikai eszköztudást mérik.
- Azt vizsgálja, hogy a tanulók az adott évfolyamig elsajátított ismereteiket milyen mértékben tudják alkalmazni a mindennapi életből vett feladatok megoldása során.
- A mérés idejét, feltételét, feladatait központilag, országosan határozzák meg.
- Az iskolánál maradt mérési anyag kijavítása a javítókulcs alapján az osztályfőnök, illetve a szaktanárok feladata.
- Kiértékelés után az irattárban kell elhelyezni, és 5 évig megőrizni.

22.3. A mérések ütemezése

Szakasz	Feladat	Tevékenység/ell.	Időpont/határidő	Eredmény
I. A mérések tervezése	A tárgyi és a személyi erőforrások biztosítása	A felelősök kijelölése	Augusztus utolsó hete	Felelőslista
		A résztvevők kijelölése	Augusztus utolsó hete	A résztvevők listája
		Éves mérési ütemterv elkészítése	Augusztus utolsó hete	Mérési ütemterv, munkaterv

II. A mérések végrehajtása	DIFER mérés	Mérőeszközök beszerzése	Aug. végéig	Mérőeszközök
		Felkészítés a mérés lebonyolítására	Aug. utolsó hete	Jelenléti ív, írásos tájékoztatók
		A mérés lebonyolítása	Október és november eleje	Adatlapok, fejlődési mutatók
		adatbevitel	November végéig	adatbázis
		adatelemzés	December első hetének végéig	Írásos összegzés
		Tájékoztató beszámoló az eredményekről	Januári értekezlet	Írásos összegzések, jegyzőkönyv, jelenléti ív
		Kontroll mérés előkészítése	Május első hete	Jelenléti ív, írásos tájékoztatók
		Kontroll mérés lebonyolítása	Május második hete	Adatlapok, fejlődési mutatók
		adatbevitel	Június első hete	Adatbázis
		adatelemzés	A következő év szeptember első hete	Írásos összegzések
	OKÉV mérés	Mérőeszközök beszerzése	Április - május	Mérőeszközök
	OKÉV megállapodás alaján 4., 6., 8. évfolyamon	Mérés előkészítése	Április vége	Jelenléti ív
		Mérés lebonyolítása	Május 26.	Kitöltött tesztek, feladatok
		Kódolás, postázás	Május vége	Postázott anyag
		Javítás, kódolás	Június első hete	Értékelő lapok
		Adatbevitel	Június közepéig	Adatbázis
		Adatelemzés	Július – aug.	Írásos statisztikai eredmény
		Beszámoló az eredményekről	Aug. utolsó hete	Beszámoló, jegyzőkönyv, jelenléti ív

23. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETKEZMÉNYEI ÉS FORMÁI

A diákok teljesítményének mérése, regisztrálása és értékelése az oktató-nevelő munka állandó velejárója. Egyrészt a tanórákon és tanórán kívül nyújtott teljesítmények állandó elismerése és értékelése tartozik ide, másrészt az iskolai élet egy-egy szakaszának lezárását jelentő vizsgák.

23.1. A tanulmányi munka ellenőrzésének, értékelésének alapelvei

A tanulmányi előmenetel folyamatos ellenőrzése, értékelése (az osztályozás) a pedagógus törvényben rögzített joga. Az értékelés szaktárgyi és pedagógiai kifogástalanságáért a pedagógus felel, viszont az alapelvek, célok, funkciók tekintetében (egyetértésnek) konszenzusnak kell lennie nevelőtestületen belül.

Az értékelés fő alapelve a fejlesztő támogatás. Intézményünk értékelési normája, hogy a tanári értékelés a tanuló emberi méltóságát tiszteletben tartva elfogulatlan és konkrét legyen, a minősítés (az érdemjegy/osztályzat) hitelesen tükrözze a tanulói teljesítményt.

A mérés- ellenőrzés célja: informálódni a tanuló tananyagban való előrehaladásáról, az értékelés funkciója pedig hiteles visszajelzést adni a tanuló számára a követelmény- teljesítmény megfeleléséről, de legátfogóbb célja a reális önértékelés, az önálló tanulási képesség és igény kialakítása.

Mindezért az értékelést elsősorban fejlesztésnek, nem ítélezésnek tekintjük. Középpontba helyezzük a **formatív értékelést** a formálás, motiválás, fejlesztés érdekében.

A kompetencia alapú oktatás valamennyi pedagógiai folyamatának ez felel meg. A produktumok létrehozását segítő pedagógiai folyamatban (projekt, témahét, tantárgytömbösítés lehetőségei) a pedagógus szerepe a gyors és komplex reagálás, javaslattevő, kritikus szerep. Nagyon fontos eleme ennek a tudatosan vállalt szubjektivitás: a tanulót önmagához viszonyító, a saját fejlődési folyamatában történő visszajelzés. Ugyancsak a formatív értékelés az elsődleges a tanulói tevékenységet előtérbe állító kooperatív technikák gyakorlása során.

Mintegy előfeltételként jelenik meg a tevékenységközpontú pedagógiai gyakorlatban a diagnosztizáló értékelés: ki, mire képes, milyen részfeladat megoldására alkalmas, milyen tevékenységben vehet részt például a projekt megvalósítása során. A diagnosztizáló értékelés tehát a tevékenykedtetés alapja, ennek bázisára épülhet a tanulói tevékenység során a formatív értékelés.

Nem nélkülözhető a **szummatív értékelés** sem, a folyamatok lezárásaként, végpontokként értelmezve mind norma-, mind kritériumorientált fajtáit. Itt is érdemes azonban megjegyezni, a tantárgyi, műveltségi területekhez kapcsolódó mérések, témazárók, beszámolók érdemjegyei, osztályzatai mellett egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a csoportmunka, a projekt, a témahét szöveges értékelései, az együttműködés színvonalának megítélése, a helyi nyilvánosság véleményei, kritikái.

23.2. Az értékelés/ minősítés alapformái (a minősítés körébe tartozó fogalmak féléves, éves szakaszt illetően)

Az érdemjegy

A tanév folyamán a tanár a tanuló írásbeli és szóbeli teljesítményeit rendszeresen érdemjegyek adásával minősíti.

Az osztályzat

A félévi és év végi osztályzat, mely a jelzett időszakok alatti tanulmányi eredményt minősíti. (osztályozó vizsgán is osztályzatot szereznek a tanulók)

A minősítés „mértékegységei”

A magatartás minősítésénél: példás	A szorgalom minősítésénél: példás
---------------------------------------	--------------------------------------

jó Változó rossz	jó változó hanyag
Az általános tantárgyak esetében	Az alsó tagozatban alkalmazott minősítés:
jeles (5)	Kiválóan megfelelt (kmf)
jó (4)	Jól megfelelt (jmf)
közepes (3)	Megfelelt (mf)
elégséges (2)	Nem felelt meg (nfm)
elégtelen (1)	

Érdemjegyet kaphat a tanuló

- szóbeli feeleltre (lehet részletes számadás és összefoglaló, tételszerű),
- írásbeli munkára (röpdolgozat, teszt, felmérő, házi dolgozat, témazáró nagydolgozat)
- önálló kiselőadásra,
- óráközi, tanórai munkára,
- tantárgyi tanulmányi versenyen való eredményes részvételre.
- A tanulói szóbeli feeleltet/teljesítmények értékelése a teljesítéssel egyidejű, nyilvános és indokolandó. A tanuló kulturált ellenvéleménye „büntető” érdemjeggyel nem torolható meg.
- Az érdemjegyek minimális száma havonként legalább egy, heti egy óras tantárgy esetén sem lehet egy félévben háromnál kevesebb. (ezek között súlyozott értékű osztályzatoknak is kell lenniük!)

23.3. A tanulók írásbeli beszámoltatásának formái és azok alkalmazása

Az írásos tanulói munkák és azok javításának, értékelésének határideje:

tudáspróba, szintfelmérő	10 munkanap
témazáró dolgozat	10 munkanap
házi dolgozat	10 munkanap
írásbeli feelelt, „röpdolgozat”	egy héten belül

- Írásbeli számonkérés nem alkalmazható fegyelmi büntetésként!
- Az írásos tanulói teljesítmények (dolgozatok) érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni, a szóbeli feelelteteket pedig szóban is értékelni kell. Nem kerülhet olyan érdemjegy az osztályozó naplóba, amiről a tanuló nem tud.
- A tanuló joga, hogy a tanév első napjaiban megismerkedjék a tantárgyi követelményekkel, az értékelés alapelveivel, hiszen az ezeknek való megfelelés mértékét fejezik ki a minősítő félévi/év végi osztályzatok.
- A pedagógus maga dönti el, hogy a követelmények ismertetésnek milyen módját választja, de az ismertetést dokumentálni kell. (naplóban az első óra: a tanév követelményei)
- Az írásbeli feladatok értékelésénél –pontszámozás esetén –fel kell tüntetni az adható és adott pontszámokat. Az értékelés alapját képező százalék határokat a tantervben és a tanmenetek értékelési szempontjai között fel kell tüntetni.
- Az előre bejelentett írásbeli témazáró dolgozatot minden tanulónak meg kell írnia. Ha a tanuló a dolgozatírás napján indokoltan és igazoltan hiányzik, legkorábban a hiányzás megszűnését követő második tantárgyi órán pótló dolgozatot köteles írni, (a dolgozat nehézségi foka azonos az osztály által megírt dolgozattal).
- Ha a tanuló neki felróható okból hiányzik az előre bejelentett dolgozatírásról, a pótló dolgozatot a pedagógus által kitűzött időpontban köteles megírni
- Javító dolgozat íratása a pedagógus belátásától függ, ez csupán lehetőség a tanuló számára. A javító dolgozat megírásának időpontját, a tantárgyi követelményt, a pedagógus jelöli ki, amiről a dolgozat íróját tájékoztatni köteles. A javító dolgozat javítási lehetőség, az itt szerzett érdemjegy csak javító lehet, javító dolgozattal rontani a tantárgyi átlagon nem lehet.
- Az érdemjegyek nem egyenértékűek. A témazárók, összefoglaló jellegű teljesítmények érdemjegyei a félévi/tanév végi osztályzatok alakításában nagyobb súllyal esnek latba, ezeket az osztályozó naplóban meg kell különböztetni más érdemjegyeiktől (piros színnel)!
- A röpdolgozatok feelelt értékűek, ennek megfelelően a kérdések összeállításánál lehetőséget kell adni a válaszok kifejtésére. Egyszavas válaszú dolgozatok-kivéve a nyelvi szódolgozatokat-nem írathatók.

- Témazárót, felmérőt minden esetben összefoglaló jellegű óra kell megelőzzön. Ezen dolgozatok közvetlenül pihenő-, ünnepnap-és tanítási szünet után nem íratható.
- Egy tanítási napon kettőnél több témazáró dolgozat nem íratható. A pedagógus a témazáró dolgozatok időpontját egy héttel korábban köteles közölni a tanulókkal.
- A tanulót a szorgalmi időszakban az osztályozó értekezletig (félévi, év végi) megilleti az osztályzat javításának joga/lehetősége. (a javítási lehetőséget kikényszeríteni, követelni nem lehet, megadásáról a pedagógus pedagógiai szempontok alapján dönt)

23.4. A szakértői vélemények által érintett tanulók írásbeli számonkérése

Azon tanulók számára, akik a Pedagógiai Szakszolgálat illetve más, szakértői testületi szakvélemény alapján az írásbeli számonkérés tartalmi és formai elemei, valamint időkorlátja miatt nem tudnak megfelelő módon teljesíteni, az egyes tantárgyakban egyénre szabottan kell írásbeli értékelést meghatározni. A tanuló félévi/év végi értékelésénél is meg kell határozni a súlyozás mértékét. A tanulóra szabott egyéni értékelésről a szülőt tájékoztatni kell.

23.5. Félévi-év végi osztályzatok

A bizonyítványban szereplő tantárgyi osztályzatok összefoglaló képet adnak a tanuló adott tanévben nyújtott összteljesítményéről, tájékoztatva a szülőket, pedagógusokat, tehát minősíti a tanulókat.

A tantárgyi osztályzatokat a tanuló évközi (ellenőrzőbe és naplóba beírt) érdemjegyei, vagy az osztályozó vizsga (különbözeti vizsga, javítóvizsga) eredményei alapján kell kialakítani a közoktatási törvényben leírtak szerint.

A félév/tanév végén a fejlődési tendencia figyelembevételével értékeli a tantestület (az osztályban tanító tanárok, az osztályozó konferencia) a tanuló teljesítményét.

A tanév végi osztályzat tanúsítja, hogy

- a tanuló az adott évfolyam követelményeit milyen mértékben teljesítette
- ismeretei elegendőek-e az elégséges minősítés megszerzéséhez
- tudása elegendő-e a következő évfolyam elvégzéséhez, vagy a záróvizsgára bocsátáshoz.
- A tanulók év végi osztályzatait a nevelőtestület áttekinti, dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Vitás esetekben (ha a tanuló év végi osztályzata jelentősen eltér az év közben tapasztalt előmeneteltől) a nevelőtestület felkéri az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást döntésének okairól, indokolt esetben változtassa meg döntését.
- Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, de a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az év végi osztályzatot az évközi eredmények alapján a tanuló javára módosíthatja. Vizsgán kapott osztályzatot a tantestület nem változtathatja meg.
- A tanuló előmeneteléről szöveges formában 1-2. évfolyamon az iskola a szülőket negyedévenként értesíti a tájékoztató füzet útján. Második év végén és a továbbiakban félévente osztályzattal tájékoztatja.
- Az érdemjegyek beírása az Ellenőrző könyvbe, a pedagógus kötelessége. (Az osztályfőnökök havonta ellenőrzik, hogy a naplóban szereplő minden érdemjegyet beírt-e?)
- A félévi értesítőbe és az év végi bizonyítványba az osztályfőnök írja be az osztályzatokat.

Érdemjegyek, osztályzatok értelmezése:

Jeles (5) aki

- a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz
- a tananyagot ismeri, érti, tudja alkalmazni-
- a tantárgy szaknyelvét használja, szabatosan fogalmaz

Jó (4) aki

- a tantervi követelményeknek megbízhatóan, kevés, jelentéktelen hibával tesz eleget

Közepes (3) aki

- a tantervi követelményeknek pontatlanul tesz eleget
- gyakran szorul a számonkérés során tanári segítségre

Elégséges (2) aki

- a tantervi követelményekből a továbbhaladáshoz csak a szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik
- fogalmakat önállóan nem alkot, egyáltalán önálló feladatvégzésre nem képes

Elégtelen (1) aki

- a tantervi minimumot sem teljesítette
- ennek eleget tenni a tanári útmutatás segítségével sem képes

23.6. Osztályozhatóság, osztályozás rendje:

Az osztályozás az adott tanév tantárgyi követelményeinek való megfelelés alapján, ill. eredményes tantárgyi osztályozó vizsga alapján történik.

- Indokolt huzamos hiányzás esetén - amennyiben a tanuló nem tud legalább elégséges szinten bekapcsolódni a folyamatos munkába, „felmérő” dolgozat írására, illetőleg osztályozó vizsgára kötelezhető, legkésőbb a pótvizsga időszakára.
- A tanuló, ha az egyes tantárgyak éves óraszámának 30%-át meghaladóan mulasztott, a nevelőtestület döntése értelmében osztályozó vizsga letételével vagy évfolyamismétléssel folytathatja a tanulmányait. (kivéve, ha az értékeléshez szükséges megfelelő számú osztályzattal rendelkezik, mert akkor osztályozható)
- Az érdemjegyek bejegyzése a szóbeli és írásbeli feleletek esetében kék illetve fekete, az írásbeli nagy témazárók piros, az egyéb érdemjegyek (pl.: kiselőadás, pontokból alkotott jegyek stb.) zöld színű tintával történik.
- Az a tanuló, aki a tantervi követelményeket a tanév végéig nem teljesítette (elégtelen osztályzatot kapott), a nevelőtestület javítóvizsgára utalta, a bizonyítvány kézhez vételével egy időben tájékoztatást kap a javító-pótló vizsga időpontjáról, helyéről, a tantárgyi követelményekről és a jogorvoslat lehetőségéről. (A független vizsgabizottság előtti vizsgáztatás kérelmét a bizonyítvány átvételét követő 15 napon belül az igazgatóhoz kell benyújtani, ez időn túl a kérés nem teljesíthető.)
- A tanulók tanulmányi munkája során az érdemjegyeken, osztályzatokon kívüli elismerést jelent az év végi (évvárón átadott) jutalomkönyv vagy dicséret oklevél, melyet „kiemelkedő tanulmányi munkáért”, vagy „kiemelkedő közösségi munkáért” kaphat a tanuló. Hasonló módon ismerjük el a területi, megyei, vagy az országos viszonylatban kiemelkedő versenyeredményeket sportban, tanulmányi versenyen vagy bármely egyéb területen.

Szöveges értékelés az alsó tagozatban

Évközi érdemjegyek után a 2. évfolyam 2. félévétől a a tanuló teljesítményének, szorgalmának, magatartásának értékelésére, minősítésére érdemjegyeket alkalmazunk

Az alsó tagozatban 1-2. évfolyamon az Apáczai Kiadó által készített, a naplókban és tájékoztató füzetekben is szereplő mondatbankokat alkalmazzuk alapként.

Ennek kiegészítéseként készült el az a helyi innováció, kiegészítő mondatbank, melyek az SNI-s tanulók további differenciáltabb, egyénre szabottabb értékelését teszik lehetővé.

23.7. A tanuló teljesítményértékelés további lehetőségei és szempontjai**A témahét, projekt során használt értékelési formák:****- tanulói értékelés**

tanulói kérdőív (mosolyjelekkel):

- önértékelés
- a csoportmunka értékelése
- az előadó értékelése
- a témahét és a produktum értékelése

- tanári értékelés:

- önértékelés
- visszacsatolás a diákok által szerzett ismeretekről
- a témahét és a produktum értékelése

- a diákok munkájának értékelése

Dícséret:

- *Szaktanári dícséret*
egy tantárgyból kiemelkedő tevékenység
- *Osztályfőnöki dícséret*
több tantárgyból kiemelkedő tevékenység vagy kiemelkedő közösségi munka

Tanulmányi és sport versenyek helyezéseiért

- *Szaktanári dícséret*
- *Helyettesi dícséret*
- *Igazgatói dícséret adható.*
Kihirdetése iskolagyűlés előtt történik.
A dícséretnek a naplóban és az ellenőrzőben is szerepelnie kell. Részletes szabályozását a Házirend tartalmazza.

Elmarasztalások

Szóbeli figyelmeztetés

Ha a tanuló egy-vagy két alkalommal megsérti az iskolai élet szabályait (pl. köszönést elmulaszt, udvariatlan, kötekedő, káromkodik, visszabeszél, személyi és iskolai higiénéjára nem ügyel, stb)

Írásbeli figyelmeztetés

- **Szaktárgyi figyelmeztető**
Ha a tanuló a tantárgyi órán sorozatosan és szándékosan megsérti az óra menetét, nem készül, s nem készíti el feladatait.
- **Osztályfőnöki intés**
Ha tanuló sorozatosan és szándékosan szegi meg a házirendet
- **Osztályfőnöki megrovás**
Ismételten és szándékosan szegi meg a házirendet
- **Igazgatói intés**
Ha sorozatosan, az iskola hírnevét és a társakat veszélyeztetve szegi meg a házirendet. (engedély nélkül elhagyja az iskolát, igazolatlanul hiányzik, saját és mások testi épségét veszélyeztetik; kihívó, megbotránkoztató; sértő, trágár szavakat használ; társait megfélemlíti, bántalmazza, zsarolja; akadályozza az órai munkavégzést stb.)

Az írásbeli figyelmeztetéseknek, intéseknek az ellenőrző könyvben és a naplóban is szerepelnie kell.

Súlyos fegyelmi vétség, köteleességszegés esetén fegyelmi bizottság dönt az iskolavezetés, a tantestület és a diákönkormányzat részvételével. A fegyelmi bizottság megbeszélésén a szülő és a tanuló is köteles megjelenni.

23.8. A magatartás és szorgalom értékelésének, minősítésének követelményei és formái

A tanuló magatartásának és szorgalmának évközi értékelésénél valamint a félévi és év végi minősítésekor a példás (5); jó (4); változó (3); és rossz (2) szöveges értékelést (4-8. évfolyamon évközi érdemjegyet) valamint minősítést alkalmaz az iskola.

A tanuló évközi magatartását és szorgalmát az osztályban tanító valamennyi pedagógus véleményének figyelembevételével havi rendszerességgel az osztályfőnök értékeli.

A tanulók félévi és év végi magatartásának és szorgalmának minősítését az osztályozóértekezleten az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg. Vitás esetekben az adott osztályban tanító pedagógusok többségi véleménye dönt a minősítésről.

Intézményünkben a tanulási magatartás értékelésének és minősítéseinek követelményei:

Példás (5) magatartású tanuló:

- betartja az iskola házirendjét, és feladatkörében arra törekszik, hogy iskolatársai is betartsák,
- a közösségért önként vagy megbízásból munkát vállal, és azt megbízhatóan, a legjobb tudása szerint teljesíti,
- őszintén nyilvánítja ki véleményét, és tisztelettel beszél a közösség tagjaival,
- képes az önellenőrzésre, önművelésre, fegyelemre,
- a kapott tanácsokat, utasításokat elfogadja, és igyekszik azokat megvalósítani,
- nincs fegyelmi büntetése, illetve nincs fegyelemsértésre vonatkozó ismételt tanári bejegyzése.

Jó (4) magatartású tanuló:

- az előbbiek nem mindegyikének felel meg kifogástalanul, de fegyelmi büntetése nincs.

Változó (3) magatartású tanuló:

- az előbbiek egyike ellen súlyosan vétett, illetve kisebb mértékben, de ismételten vétett,
- akinek osztályfőnöki intője vagy igazgatói büntetése van,
- igazolatlan órái vannak.

Rossz (2) magatartású tanuló:

- aki az előző pontok közül több ellen is súlyosan vétett,
- aki tantestületi megrovást kapott,
- aki ismételten igazolatlanul mulasztott.

Iskolánkban a tanulási szorgalom értékelésének és minősítéseinek követelményei:

Példás (5) szorgalmú tanuló:

- az iskolai kötelességeit maradéktalanul teljesíti,
- az írásbeli feladatait önállóan készíti el,
- készületlenségét megokolja, mulasztásait időben pótolja,
- az órákra, versenyekre igyekezettel és megbízhatóan készül,
- tevékenyen részt vesz minden munkában, és iskolatársainak példát mutat,
- felszereléseit rendszeresen elhozza az órákra,
- rendben tartja iskolai felszerelését: könyveit, füzeteket, táskáját, padját stb.,
- írásbeli munkáinak külalakja gondos.

Jó (4) szorgalmú tanuló:

- az előbbiek nem mindegyikének felel meg kifogástalanul, de fegyelmező intézkedést nem kapott.

Változó (3) szorgalmú tanuló:

- az előbbiek ellen súlyosan vétett, illetve kisebb mértékben, de ismételten vétett,
- írásbeli figyelmeztetést vagy intést kapott szorgalmi vétsége miatt.

Hanyag (2) szorgalmú tanuló:

- aki az előző pontok közül több ellen is súlyosan vétett és ezért szaktanári, osztályfőnöki vagy igazgatói megrovást kapott.

Magatartást minősítő osztályzatok tartalma

	Példás	Jó	Változó	Rossz
Viselkedése iskolában	fegyelmezett figyelmes	többnyire néha nem	többször nem többször nem	tudatosan nem tudatosan nem
iskolán kívül társaival	Udvarias tisztelettudó	mindig mindig	többször nem többször nem	általában nem Beszédmodora durva, sértő, verekszik
felnőttekkel	Előzéken	többnyire	többször nem	gyakran nem
Megnyilvánulásai véleményformálásban, vitában	Őszinte becsületes tapintatos toleráns	mindig mindig többnyire	többnyire többnyire ritkán	Kevésbé Kevésbé kevésbé kevésbé
munkavállalása, feladatvégzése	pontos példamutató kezdeményező mások munkáját megbecsüli segítőképz társaira pozitívan hat	többnyire többnyire néha mindig néha néha (passzív)	ritkán nem nem ritkán nem nem	Ritkán nem nem ritkán nem nem
Igazolatlan hiányzása	Nincs	nincs	van	Van
Házirend előírásait	Betartja	mindig	többnyire	Ritkán
Dicséret	Lehet	lehet	nincs	Nincs
Elmarasztalás	Nincs	esetleg o.f. figy. intó	intó	Intó

A szorgalmat minősítő osztályzatok tartalma

Figyelembe véve a tanulmányi munka tényezőit, életkörülmények helyzetét, képességek szintjét.

	Példás	jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi munkában iskolában otthon	aktív, érdeklődő, figyelmes, önálló önellenőrzést végez kritikus vélemény nyilvánítás pontos, kitartó megbízható ötletesség jellemzi jól felkészült	többnyire többnyire többnyire többnyire többnyire többnyire többnyire többnyire többnyire	időnként időnként időnként nem néha néha néha néha rendszeretlen	ritkán nem nem nem nem nem nem nem nem
Felszerelése hiánytalan	Gondos	hiánytalan	hiányos	hiányos rendetlen
Ismétlés, gyakorlás	Rendszeres	többször	kevésbé	nincs
Kutató munkát	Vállal	biztatásra	nem, elmulasztja	nem
Külön feladatok, versenyek, pályázatok	Vállal	biztatásra	nem	nem
Kötelességtudata	magas fokú	bizonytalan	változó	nincs

Dicséretetek

- **Szaktanári dicséret:** Önálló kiselőadások után, minőségi gyűjtőmunka eredményeképpen.
- **Osztályfőnöki dicséret:** Az osztályközösségben végzett kiemelkedő teljesítményért, jó magatartásáért, az osztályfőnök belátása szerint.
- **Igazgatói dicséret:** Az iskola közösségi munkájában kiemelkedő teljesítményért. Többszöri dicséret után az osztályfőnök, szaktanár, igazgatóhelyettes javaslata alapján. Iskolánk jó hírnevét öregbítő iskolai és iskolán kívüli munkáért, tevékenységért, eredményért. Szaktárgyi versenyen való részvételért, elért eredményért.
- **Nevelőtestületi dicséret** kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkáért.

Elmarasztalások

- **Szaktanári figyelmeztetés:** A szaktanár megítélése alapján, amennyiben sorozatos hiányosságokat tapasztal.
- **Osztályfőnöki figyelmeztetés:** A fegyelmi értékelését követően az osztályfőnök belátása szerint. Szaktárgyi órákon az órát hátráltató magatartásáért, a szaktanár javaslata alapján.
- **Osztályfőnöki intés:** Az osztály közösségi munkáját hátráltató, akadályozó magatartásért, vagy egyéb esetben, az osztályfőnök megítélése szerint, illetve a szaktanár javaslata alapján.
- **Osztályfőnöki megrovás:** Szándékos bomlasztó tevékenységért, az iskola HÁZIREND-jét durván megsértő magatartásért, tevékenységért az osztályfőnök mérlegelése szerint, illetve a szaktanár javaslata alapján.
- **Igazgatói intés:** Az osztályfőnöki megrovást követő súlyos szabálysértés esetén, az osztályfőnök javaslata és az igazgató megítélése szerint.
- **Igazgatói megrovás:** Az intést követő, az iskola egészét érintő fegyelemsértésért. A igazgatói intést követő súlyos fegyelemsértés esetén, vagy az igazgató megítélése szerint, ha a fegyelemsértés súlyossága az egész iskola hírnevét, megbecsülését csorbítja.
- **Nevelőtestületi megrovás:** Az osztályfőnök javaslatára súlyos fegyelemsértés esetén, a nevelőtestület jelenlétében

23.9. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A tanuló eredményes felkészüléséhez és a tanítási órákon szerzett ismereteinek elmélyítéséhez szükséges házi feladatok adása.

A házi feladatok kijelölésénél figyelembe kell venni

- tanulók életkori sajátosságait
- a tanulók délutáni időarányos terhelhetőségét
- az egyenletes terhelést, a tantárgyi toleranciát.

A házi feladatok jellege:

- írásbeli munka
- gyűjtőmunka
- tananyagrögzítés
- memoriter

Házi feladat csak olyan tananyagrészből adható

- amelyet a tanórán már megismerhetett a tanuló.
  - alkalmas a segítség nélküli feldolgozásra
  - amelyhez a feldolgozás során megfelelő szakirodalom is a rendelkezésre áll
- Szóbeli és írásbeli együttes házi feladat esetén az írásbeli rész maximum öt kötelező feladtból állhat. A gyakorlás lehetőségeként további „szorgalmi” feladatok is adhatók.

A házi feladatokra nem lehet érdemjegyet adni. Hiányuk, illetve kiemelkedő minőségük egyéni értékeléssel (fekete illetve piros ponttal) minősíthető.

Sorozatos hiány esetén szaktárgyi figyelmeztető, kiemelkedő teljesítmény esetén szaktárgyi dicséret adható, melyek az év végi minősítésnél az osztályzat irányultságát módosíthatják.

Házi feladat minden tanítási napon adható.

Alsó tagozatban hét végén, pihenőnapon, tanítási szünetekben írásos feladat csak szorgalmiként adható.

A felső tagozatban a fenti napokra egyénre szabottan, felzárkóztató, illetve a tehetséggondozást szolgáló feladatok adhatók.

24. TANKÖNYVEK, TANESZKÖZÖK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A tankönyvválasztás elveit a nevelőtestület közösen határozta meg. Betartása mindenki számára kötelező. Szempontjaink:

- feleljenek meg a törvényi előírásoknak (Közüktatási Törvény, Kerettanterv)
- legyenek összhangban az iskola pedagógiai alapelveivel, céljaival
- feleljenek meg a helyi tanterv követelményeinek, folyamatosságot és azonos koncepciót követő tankönyvcsalád legyen
- a minőség mellett tekintetbe kell venni a gazdasági szempontokat is (szülők teherbíró képessége, a használhatóág időtartama, ill. a könyvtár fokozatos feltöltése az alapművekkel).

A tankönyveket elsősorban az ismertebb könyvkiadók tankönyvcsaládjából választják ki a munkaközösségek. A kiválasztott tankönyv alkalmazása a munkaközösség minden tagja számára kötelező, attól eltérni nem lehet.

25. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

1. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak, valamint egészség és munkavédelmi eszközök felsorolását a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994.

(VI. 8.) MKM rendelet 7. számú melléklete tartalmazza.

2. A tananyag feldolgozását segítő szemléltetést, valamint a tanulói tevékenységet az osztályterekben és a szaktanterekben az alábbi alapfelszerelések és eszközök szolgálják (tantermenként egy-egy): évfolyami szinten oktató táblák, és taneszközök, igény szerint mobil számítógép, projektor, írásvetítő, fali vetítövásznon, televízió, videomagnó, kazettás magnetofon, CD lejátszó.

A tanórai oktató és nevelőmunkát segítő taneszközök (különbéféle tárgyak, eszközök és információhordozók, valamint az egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök) a „Funkcionális taneszközjegyzék” alapján tantárgyanként:

1. Az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
  - Képek, betűkártyák, szótagkártyák.
  - Hívóképek.
  - Írott és nyomtatott ABC. (falikép)
  - Kis és nagybetűs nyomtatott ABC. (falikép)
  - Írott kis és nagy ABC.
  - Bábok (10 db).
  - Fali tablók:
    - Hangtani ismeretek
    - Szavak alakja, jelentése
    - A szó
    - A mondat
  - Gyermelexikon (10 db).
  - **Mini Lük készlet**
  - **LOGIKO eszköz**
  - Szólások, közmondások könyve.
  - Nemzeti jelképek. (falitabló)
  - Fali táblák:
    - Igék
    - Az igenév
    - A teljes hasonulás
    - Mondat
    - Az állítmány fajtái
    - A jelzők rendszere
    - Ok és célhatározó
  - Helyesírási szabályzat és szótár (10 db)
  - **Interaktív tananyag a SZÉSZA tanításához**
2. Az alsó tagozatos matematika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
  - Űrmértékek (cl, dl, l).
  - Demonstrációs óra.
  - Táblai vonalzők.
  - Táblai körző.
  - Számkártyák (1-1000-ig).
  - **Interaktív tananyagok**
  - **Logiko készlet**
  - Helyiérték-táblázat.
  - Kéttányéros mérleg és súlysorozat.
  - Hőmérő.
  - Színes rudak.
3. Az alsó tagozatos környezetismeret tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
  - Az idő (oktatótábla).
  - Iskolai iránytű.
  - Magyarország domborzati térképe.
  - Magyarország közigazgatási térképe a megyecímerekkel.
  - **Interaktív tananyagok**
  - Szobai hőmérő.
  - Borszeszégő.
  - Domborított földgömb.
  - Videokazetták:

- Homokasztal.
  - Tanulói kísérleti dobozok (8 db).
  - Ásványok.
  - Magyar nemzet jelképei (falitabló)
  - Élő természet (diapozitívek).
- Testünk (videofilm).
  - Közlekedés szabályai (videofilm).
  - Nagyító.
  - Szűrőpapír.
4. Az alsó tagozatos ének-zene tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
- Ritmus eszközök: triangulum, xilofon, kisdob.
  - Zenehallgatási anyagok hangkazettán vagy CD-n:
    - Magyar népzenei anyag.
    - Gyermekdalok.
    - Himnusz.
    - Szózat.
    - Magyar és rokon népek dalai.
  - Cselekményes zenék - nőikar, férfikar, vegyeskar.
  - Iskolai ünnepek újabb dalai.
  - Európai népdalok.
  - Egyházi énekek.
  - Jeles napok, ünnepkörök dalai.
  - Kórusművek, műzenei szemelvények.
5. Az alsó tagozatos rajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
- Diapozitívek:
    - Steindl Imre: Országház.
    - Kispaládi parasztház.
    - Thököly vár - Késmárk.
    - Medgyessy Ferenc: Anyaság.
    - Kolzsvári testvérek: Szt. György szobra.
    - Kovács Margit: Szamaras, Sámson dombormű.
    - Szőnyi István: Este.
    - Csontváry Kosztka Tivadar: Mária kútja.
    - Pabló Picasso: Maia arcképe.
    - Ferenczy Noémi: Noé bárkája - gobelin.
    - Cifraszűr, bölcső, csengős népi játék.
    - Hollókői ház.
    - Füstös konyha.
    - Matyó tisztaszoba.
    - Mai lakóház külső és belső képe.
    - Árva vára.
    - Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum.
    - Schaár Erzsébet: Kirakat.
    - Albrecht Dürer: Nyúl, Önarckép - ezüstvessző rajz, Hónapok - Berry herceg óráskönyvéből.
    - Eugéne Delacroix: Villámtól megriadt ló.
    - Paul Cézanne: Csendélet.
  - Ferenczy Károly: Festőnő.
  - Fényes Adolf: Testvérek.
  - Vaszilij Kandinszkij: Festmény három folttal.
  - Bálint Endre: Vándorlegény útra kél,
  - Ember alakú butella.
  - Kerített ház - Pityerszer.
  - Botpaládi ház.
  - Faragott, festett, oromzatos ház - Hegyhátszentpéter.
  - Hősök tere.
  - Vajdahunyd vára.
  - Makovecz Imre: Sárospataki Művelődési Ház.
  - Ligeti Miklós: Anonymus.
  - Ferenczy Béni: Bem érem.
  - Götz János: Szarvas.
  - Cseh László: Táncolók.
  - Michelangelo: Ádám teremtése.
  - Ferenczy Károly: Október.
  - Fényes Adolf: Babfejtők.
  - Koszta József: Tányértörölgetők.
  - Glatz Osztkár: Birkózók,
  - Kapatisztító, kunsági gyapjú hímzés, hímes tojás, mézeskalács báb.
  - aratókorsó, tálak, miskakancsó.
  - Magyar koronázási jelvények.
6. Az alsó tagozatos technika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
- Olló, kés, vonalzó (40 db).
  - Mintázó eszközök (20 db).
  - Építőkocka (fa).
  - Szövőkeret .
  - Csiszolópapír.
7. Az alsó tagozatos testnevelés tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
- Síp.
  - Gumilabda (20 db).

- Babzsák (20 db).
- Ugrókötéll (20 db).
- Kislabda (20 db).
- Tornapad (3 db).
- Tornazsámolyok (6 db).
- Medicinlabda (10 db).
- Karika (20 db).
- Jelzőszalagok (10 db).
- Ugrószekrény (1 db).
- Dobbantó (1 db).
- Tornaszőnyeg (4 db).
- Bordásfal (10 db).
- Mászókötéll (5 db).
- Mérőszalag (1 db).

8. A felső tagozatos magyar nyelv és irodalom tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Térkép (irodalomtörténeti) (3 db).
- Írói arcképsorozat (3 db).
- Magyar értelmező szótár (5 db).
- Szinonima szótár (5 db).
- Helyesírási tanácsadó szótár (5 db).
- Életrajzi lexikon (5 db).
- Helyesírási szabályzat és szótár (20 db).
- Hanganyag (hangkazetta, CD):
  - Népdalok, népmesék.
  - János vitéz.
  - Mitológiai és bibliai történetek.
  - Versek (Petőfi, Arany).
  - A kis herceg.
  - Görög regék és mondák.
  - Rege a csodaszarvasról.
  - Népballadák.
  - Arany: A walesi bárdok.
  - Toldi.
  - Egri csillagok (részletek).
  - Janus Pannonius, Balassi Bálint, Zrínyi Miklós, Csokonai Vitéz Mihály versei.
  - Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János Jókai Mór művei.
  - Halotti beszéd és könyörgés.
  - Ómagyar Mária - siralom
  - Móricz Zsigmond: Hét krajcár, Légy jó mindhalálíg (rádiójáték).
  - Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós versei.
  - Megzenésített versek.
- Videofilmek:
  - Magyar népmesék.
  - János vitéz (rajzfilm).
  - A Pál utcai fiúk (film).
  - Rab ember fiai (film).
  - Magyar mondák: Álmos vezér, A fehér ló mondája, A szentgalleni kaland, Botond, Lehel kürtje, István megkoronázása.
  - Arany: A walesi bárdok.
  - Lúdas Matyi (rajzfilm).
  - Egri csillagok (film).
  - Janus Pannonius emlékére.
  - Mátyás könyvtára.
  - A Corvinák.
  - Balassi, Csokonai: A felvilágosodás.
- Mikszáth : Szent Péter esernyője (film).
- Mikszáth prózája.
- Liliomfi (film).
- A reformkor I-II.
- Petőfi.
- Egy magyar nábob (film).
- Kárpáti Zoltán (film).
- A köszívű ember fiai (film).
- Halotti beszéd.
- Légy jó mindhalálíg (film).
- Móricz és a Légy jó mindhalálíg.
- Móricz élete.
- Nyugat.
- A fiatal József Attila.
- Erőltetett menet (film).
- Könyv:
  - Népmese gyűjtemények (10 db).
  - O. Nagy Gábor: Magyar szólások és közmondások (5 db).
  - Gabnai Katalin: Drámajátékok (5 db).
  - Kaposi László: Drámafoglalkozások (5 db).
  - Montágh Imre: Mondjam vagy mutassam (5 db).
  - Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk (30 db).
  - Gárdonyi Géza: Egri csillagok (30 db).
  - Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője (30 db).
  - Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálíg (30 db).
  - Szigligeti Ede: Liliomfi (30 db).
- Falitablók:
  - Hangtan.
  - A teljes hasonulás.
  - Jelentés.
  - Szótan.
  - A szófajok.
  - Jelentés.
  - Szerkezet.
  - Mondattan.
  - Magyar nyelvemlékek.
  - Nyelvcsaládok.
- Egyéb eszközök:
  - Petőfi (diasorozat).
  - Fogalmazás 5. (diasorozat).

- Arany János: Toldi (diasorozat).
- Petőfi, Arany, Vörösmarty (diafilm).
- A főnév (oktatócsomag).
- **Interaktív tananyagok**

- Móricz Zsigmond: Hét krajcár (diafilm)
- Ady és a nyugatosok, József Attila (diafilm).

9. A történelem tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Falitérkép:
  - Az ókori Kelet.
  - Az ókori Görögország.
  - A Római Birodalom.
  - Bibliai országok - Pál apostol utazásai.
  - Magyarország X-XI. sz.
  - A magyar népvándorlás és a honfoglalás.
  - Európa Nagy Károly korában.
  - Magyarország a korai feudalizmus idején.
  - A feudális Magyarország a XIII. sz. közepétől a XV. sz. elejéig.
  - A tatárjárás Magyarországon 1241-42.
  - A Föld népei a XIV-XV. században.
  - Magyarország 1526-1606.
  - Európa a XIV-XV. században.
  - A feudális Magyarország a XV. században.
  - Magyarország a XVII. században.
  - Európa a XVII. század közepén.
  - Az európaiak felfedezései és a gyarmatosítás XV-XVII. század.
  - Magyarország Bethlen Gábor korában (1629).
  - Magyarország népei a XVIII. század végén.
  - Európa a XVIII. század végén.
  - A Föld népei a XVI-XVIII. században.
  - Az 1848/49-es szabadságharc.
  - Európa a XIX. század második felében.
  - Európa a XIX. században.
  - Európa 1815-1849.
  - Európa az I. világháború idején.
  - A gyarmati rendszer 1830-1914.
  - Az Osztrák - Magyar Monarchia 1914-ben.
  - A gyarmati rendszer felbomlása (1917-1975).
  - A Tanácsköztársaság honvédő harcai.
  - Európa a II. világháború idején.
  - Hazánk felszabadulása.
- Videokazetta:
  - Az ókori Egyiptom.
  - Egyiptomi hétköznapiak.
  - Egyiptom, a Nílus ajándéka.
  - Széthi, a fáraó.
  - **Interaktív tananyagok**
- Egyéb:
  - A piramisok.
  - A kínai Nagy Fal.
  - Az ókori Hellász.
  - Görögország.
  - Az ókori Róma.
  - Róma és Pompei.
  - Róma építészet.
  - A Colosseum, Róma.
  - Álmos vezér.
  - Honfoglalás, államalapítás.
  - Aquincum.
  - Élet a középkori Európában.
  - Céh, inas - legény - mester.
  - A románkori művészet.
  - A román stílus.
  - Mátyás király.
  - Hunyadi János.
  - Mátyás országa.
  - Mátyás király könyvtára.
  - A lovagok, a Hunyadiak.
  - Mohács.
  - Magyar ereklyék.
  - Nagy Szulejmán és kora.
  - Rákóczi szabadságharc.
  - A francia forradalom.
  - Reformkor I-II. rész.
  - Kossuth élete.
  - A kiegyezés.
  - Oroszország a cártól Sztálinig.
  - Versailles.
  - A II. világháború.
  - 1956. október 23.
- Egyéb:
  - Transzparens sorozat az általános iskolai történelem tanításához (5-8. évfolyam).
  - Diapozitív sorozat az általános iskolai történelem tanításához (5-8. évfolyam).
  - A magyar államcímer története (falikép).
  - Magyar történeti áttekintés a honfoglalás idejétől (falikép).
  - A középkori társadalom (falikép).
  - Tanulói egységcsomag az 5. és a 6. osztályos történelem tanításához.
  - Forráscsomag a 7. osztályos történelem tanításához.

10. Az angol nyelv tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- A 2010-11-es tanévtől 4. és 5. évfolyamon felmenő rendszerben az Apáczai kiadó angol nyelvkönyv sorozata, a hozzá tartozó tanári és tanulói segédanyagokkal (hanganyag, interaktív tananyagok).
- A 2010-11-es tanévtől kimenő rendszerben Cambridge English 2. 3. a 6. évfolyamtól (hanganyag CD-n és kazettán)
- Fejlesztő eszközök, társasjátékok

11. A német nyelv tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Deutsch für Dich I. (munkatankönyv, hangkazetta).
- Tematikus képek.
- Bänderchen komm tanz mit mir (hangkazetta, daloskönyv).
- Schulbus I. (munkatankönyv, hangkazetta).
- ABC kártya (betűkártyák).
- A névelő (falitabló).
- Gyenge ige ragozása (falitabló)
- Ping Pong I. (tankönyv, munkafüzet, hangkazetta).
- A névelő (falitabló)
- A főnév szótári alakjai (falitabló).
- Időbeli, módbeli segédigék (falitabló).
- Deutschmobil 1. (tankönyv, munkafüzet, hangkazetta).
- Erős ige ragozása (falitabló).
- Időbeli, módbeli segédigék (falitabló).
- A személyes névmás (falitabló).
- Az előljárószó (falitabló).
- A melléknév ragozása (falitabló).
- A személyes névmás ragozása (falitabló).
- A főnév ragozása (falitabló).
- Deutschmobil II. (tankönyv, munkafüzet, hangkazetta).
- A birtokos névmás (falitabló).
- A melléknév ragozása (falitabló).
- Németország (falitérkép).

12. A felső tagozatos matematika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Táblai körző fa (2 db).
- Táblai vonalzó 45⁰-os fából (5 db).
- Táblai vonalzó 60⁰-os fából (5 db).
- Táblai szögmérő fából (5 db).
- Méterrúd fából (5 db).
- Összerakható m³ (5 db).
- Alaphálók, alapábrák (2 db).
- Nagy matematikusok arcképei (5 db).
- Sík és mértani modellezőkészlet (2 db).
- Számegyenes, koordinátarendszer (írásvetítőfólia).
- Helyiérték táblázat (írásvetítőfólia)
- Oszthatósági szabályok (falikép).
- Százalékszámítás (falikép).
- Kétkaros mérleg és súlysorozat.
- Hatványozás azonosságai (falikép).
- Halmazok (falikép).
- Derékszögű koordinátarendszer (írásvetítőfólia).
- Lineáris függvény (falikép).
- Másodfokú függvény (falikép).
- Abszolútérték függvény (falikép).
- Mértékegységek (falikép).
- Területszámítások (falikép).
- Kocka, téglatest (testek).
- Űrmérték sorozat.
- Szétszedhető dm³
- Tükrözés (falikép).
- Terület és kerületszámítások (falikép).
- Négyszögek, kerülete, területe (falikép).
- A kör kerülete, területe (falikép).
- Szögpárok (falikép).
- Hasábok (falikép).
- Eltolás (falikép).
- Pitagorasz-tétele (falikép).
- Az egyenes körkúp, gúla (falikép).
- Az egyenes henger, gömb (falikép).
- Műanyag henger.
- Műanyag kúp.
- Műanyag gúla.
- Műanyag hatszög alapú hasáb.
- Műanyag ötszög alapú hasáb.
- Testek felszíne, térfogata (falikép).
- Algoritmus folyamatábra (falikép).

13. Az informatika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Pentium típusú számítógép (15 db).
- Monitor (SVGA) (15 db).
- Billentyűzet (15 db).
- Egér (15 db).
- CD meghajtó 40x (3 db)
- Hangkártya + hangfal (3 db).
- Projektor (1 db).
- Modem MR 56 SVS-EX 2 (1 db).
- Tintasugaras nyomtató (1 db).
- Falitablók:

- A számítógép belső felépítése (IBM - 02)
  - Az input-output eszközök csatlakoztatása
  - A billentyűzet.
  - Alapvető programok:
    - WINDOWS 98 vagy 2000.
    - OFFICE 97 vagy 2000.
    - Szoftver az INTERNET hálózatban való működtetéséhez.
14. A természetismeret és a földrajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
- Terepasztal.
  - 5-8. osztályos diafilm sorozat a földrajz tanításához.
  - 5-8. osztályos írásvetítőfólia-sorozat a környezetismeret és a földrajz tanításához.
  - Közvetgyűjtemény.
  - 5-8. osztályos táblai vaktérképsorozat.
  - Hőmérő (15 db).
  - Iránytű (15 db).
  - Térképjelek.
  - Magyarország térképe (falitérkép).
  - A Föld éghajlata (falikép).
  - A Föld természetes növényzete (falikép).
  - A Föld domborzata (falitérkép).
  - Földgömb (10 db).
  - Tellúrium.
  - A Föld felszíne (dombortérkép).
  - A Föld morfológiai térképe a tengerfenék domborzatával (falitérkép).
  - A Föld forgása és keringése (falikép).
  - Afrika domborzata és vizei (falitérkép).
  - Ausztrália és Óceánia gazdasági élete (falitérkép).
  - Afrika domborzata (falitérkép).
  - Ausztrália és Új-Zéland domborzata (falitérkép).
  - Észak-Amerika, Dél-Amerika domborzata és vizei (falitérkép).
  - Ázsia domborzata és vizei (falitérkép).
  - Európa domborzata és vizei (falitérkép).
  - Európa országai (falitérkép).
  - Észak-Európa (falitérkép).
  - Kelet-Európa (falitérkép).
  - Ázsia domborzata (falitérkép).
  - Közép Európa (falitérkép).
  - A Kárpát-medence domborzata és vizei (falitérkép).
15. A fizika tanítását segítő felszerelések és taneszközök.
- Írásvetítőfólia-sorozat (fizika 6-8. osztály).
  - Mágneses rúdpar fatokban.
  - Táblai mágnes 25 mm-es.
  - Fényből áram (videokazetta).
  - Részecskemodell (videokazetta).
  - Fizikusok arcképcsarnoka (falikép sorozat).
  - SI mértéktáblázat (falikép).
  - Mágneses készlet (komplett).
  - A naprendszer (tabló).
  - Lejtőmodell (tanulókísérleti eszköz 10 db).
  - Mikolacső (10 db).
  - Mechanikai eszközkészlet (tanulókísérleti eszköz 10 db).
  - Nyomás, súrlódás vizsgálatára alkalmas eszközkészlet (25 db).
  - Rugós erőmérő (25 db).
  - Kétkarú emelő (5 db).
  - Karos mérleg, súlysorozattal (5 db).
  - Hőmérő.
  - Hőtágulást bemutató tanári eszközkészlet (1 db).
  - Kétütemű motorminta (1 db).
  - Négyütemű motorminta (1 db).
  - Áramátalakító (1 db).
  - Csengőreduktor (1 db).
  - Dugaszos ellenálláscsere (1 db).
  - Generátor minta (1 db).
  - Elektromotor és generátor (4 db).
  - Elektrovaria (tanári bemutató eszközkészlet) (1 db).
  - Transzformátor modell (2 db).
  - MÉRŐMŰSZER (VOLTAX) (25 db).
  - Tanulókísérleti eszközkészlet áramkörök létrehozására (25 db).
  - Sztatikus elektromosságot létrehozó eszközkészlet (25 db).
  - Optikai pad (lencsékkel, tükrökkel) (2 db).
  - Prizmatartó (1 db).
  - Tanulókísérleti eszközkészlet a fény vizsgálatára (15 db).
16. A biológia tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
- Biológiai egységcsomag.
  - Bonctű.
  - Csíráztató.
  - Diapozitívek az 5-8. osztályos biológia tanításához.
  - Kézi nagyító (15 db).
  - Metszettároló.
  - Mikroszkópizáló.
  - Lámpa.
  - Mikroszkóp.
  - Szilvafa virága (modell).
  - Burgonya virága (modell).
  - Almafa (oktatótábla).
  - Rovarok (oktatótábla).

- Lepkék (oktatótábla).
- Sertés koponya.
- Juh koponya.
- Madár csontváz.
- Emlős csontváz.
- Fogtípusok.
- Lábtípusok.
- Szarvasmarha (oktatótábla).
- Házityúk (oktatótábla).
- Erdők legjellemzőbb élőlényei (oktatótábla).
- Fenyő (oktatótábla).
- Erdei pajzsika (oktatótábla).
- Kocsányos tölgy virága (oktatótábla).
- Ehető és mérgező gombák (oktatótáblák).
- Keresztes pók (oktatótábla).
- Mókus (oktatótábla).
- Sün (oktatótábla).
- Szarka (oktatótábla).
- Sertés koponya.
- Róka (oktatótábla).
- Szarvas v. őzágancs.
- Hazai füves területek legjellemzőbb élőlényei (oktatótábla).
- Görény (oktatótábla).
- Sáska (oktatótábla).
- Űrge (oktatótábla).
- Varjú (oktatótábla).
- Folyók, tavak legjellemzőbb élőlényei (oktatótábla).
- Hal (csontváz).
- Béka (csontváz).
- Rák testfelépítése (oktatótábla).
- Fűrge gyík (csontváz).
- Nemzeti parkjaink (falitérkép).
- Falitablók:
  - A sejtagnélküli egysejtűek
  - Szivacsok, csalánozók
  - Gyűrűsférgesek
  - Puhatestűek
  - Ízeltlábúak
  - Gerincesek
  - Moszatok, zuzmók, mohák, harasztok
  - Nyitvatermők
  - Zárvatermők
  - A lomblevél működése
  - A virág és virágzat
  - Termések, terméstípusok
  - Fásszár keresztmetszete
  - Egyszikű szár keresztmetszete
- Az emberi bőr (bőrmetszet).
- Emberi csontváz.
- Csípőcsont.
- Csövescsont.
- Koponya.
- Emberi torzó.
- Lapos és csöves csont metszete.
- Emberi nyelv fogakkal (modell).
- Légzés (oktatótábla).
- Szív-modell.
- Vese (metszet).
- Az emberi szaporodás (8 db-os oktatótábla).
- Szem (modell).
- Hallás és egyensúly szerv (modell).
- Emberi fejmetset.
- Fül (modell).

17. Az egészségtan tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Videofilmek:
  - Az élelem
  - Alapvető élelmiszerek
  - Az izmok és a mozgás
  - A dohányzás és az egészség
  - Vigyázz a gyógyszerekkel
- Járvány, avagy a gyermek kábítószer, alkohol
- Ép testben ép lélek
- Az emberi szervezet reprodukciós rendszere

18. A kémia tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Kémcső (50 db).
- Főzőpohár (25 db).
- Óraüveg (10 db).
- Borszeszégő (10 db).
- Kémcsőfogó (10 db).
- Vasháromláb (8 db).
- Azbesztháló (8 db).
- Vízbontó készülék (1 db).
- Kalotta molekulamodell (1 garnitúra).
- Pálcika modell (1 garnitúra).
- Mágneses atommodell (1 garnitúra).
- Kristályrács (gyémánt, grafit, NaCl) (3 db).
- Falitablók:
  - Atomok elektronvonzó képessége
- Fémek jellemerősségi sora
- Periodusos rendszer
- Elektronhéjak kiépülése
- Oktatóablak:
  - Fémek reakciói vízzel
  - Fémek reakciói savval
  - Sav-bázis reakció
  - Közömbösítés
  - Redukció a redukáló sorban
  - Peptidkötés
- Videokazetták:
  - Ismeretlen ismerős a víz
  - Kincsek a homokban és a bányákban
  - A fémek általános jellemzése

- A víz
  - Az élet elemei
  - Levegő, tenger, kőzet
  - Atom és molekula
  - A víz egy csodálatos nyersanyag
  - A konyhasó
  - Tűzijáértől a házépítésig
  - A magyar ezüst, az alumínium
- Az év féme a vas
  - Lidércfény és nitrátos vizek
  - Kénsav a felhőből és a gyárból
  - Szabadon és kötve
  - Atom és molekula
  - Írásvetítő transzparens sorozat a 7. és 8. osztályos kémia tanításához (1 db).

19. Az ének-zene tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Pianó.
- A kerettantervben szereplő zenehallgatási anyag hangkazettán vagy CD lemezen.
- Videofilmek:
  - Tánc típusok.
  - Jeles napok népszokásai.
- Ritmuskészséget fejlesztő hangszerek, eszközök.

20. A felső tagozatos rajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Műanyag, átlátszó hengerek, gúllak.
- Képsík rendszer a vetületi ábrázoláshoz.
- Táblai körző (fém hegyű).
- 60⁰-os táblai vonalzó.
- 45⁰-os táblai vonalzó.
- 100 cm-es táblai vonalzó.
- Táblai szögmérő.
- Műanyag, átlátszó kocka, téglák.
- Demonstrációs testek (fa).
- Diapozitívek: a kerettantervben a megismertetésre, elemzésre ajánlott műalkotásokról (1-1 db).
- Videofilmek:
  - Képzőművészet a honfoglalás idején
  - A román stílus
  - A gótika
  - Reneszánsz
  - XIX. század művészete
  - XX. század művészete
  - Pásztorkodás a Hortobágyon
  - Testbeszéd, gesztus

21. A felső tagozatos technika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Fareszelő lapos 25x200 (15 db).
- Fareszelő gömbölyű 10x200 (15 db).
- Fareszelő félgömbölyű 25x200 (15 db).
- Vasreszelő lapos 25x200 (15 db).
- Vasreszelő gömbölyű 10x200 (15 db).
- Vasreszelő félgömbölyű 25x200 (15 db).
- Laposfogó (10 db).
- Kalapács 15-20 dekás (15 db).
- Csípőfogó, gömbölyűcsőrű fogó (15-15 db).
- Fafűrész (illesztő), vASFűrész (15-15 db).
- Lyukfűrész (10 db).
- Kézi fúró (amerikáner) (4 db).
- Lemezvágó olló (10 db).
- Faliképek a fa megmunkálásáról (5 db).
- Szerelő készlet, gépelemek tanításához (4 db).
- Elektromos szerelőkészlet I-II. (4-4 db).
- Asztali fúrógép (állványos) (1 db).
- Asztali körfűrész (1 db).
- A gépek (falitabló) (3 db).
- Kerékpár (1 db).
- KRESZ -táblák (oktató táblák) (1-1 db).
- LEGO-DACTA építőkészlet (4 db).

22. A felső tagozatos testnevelés tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Ugródomb (1 db).
- Magasugrómérce fém (1 pár).
- Magasugróléc (1 db).
- Maroklabda (10 db).
- Súlygolyó 3 kg (1 db).
- Súlygolyó 4 kg (1 db).
- Tornaszekrény (1 db).
- Gyűrű (1 db).
- Gerenda (1 db).
- Dobbantó (1 db).

- Tornaszámoly (4 db).
- Medicinlabdák (20 db).
- Ugráló kötél (20 db).
- Kézi súlyzók (10 db).

26. A Cecei Általános Iskola Cecei Tagiskolája

Iskolánk tantervi alapját az OM által kiadott Kerettanterv képezi.

1-4. évfolyam óraterve

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv SZÉSZA	4	4	148	4	4	148	4	4	148	3	3	111
Magyar irodalom SZÉSZA	4	4	148	4	4	148	4	4	148	4	4	148
Idegen nyelv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	111
Matematika	5	5	185	5	5	185	4	4	148	4	4	148
Informatika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Környezetismeret	1	1	37	1	1	37	2	1	55,5	-	-	-
Természetismeret	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	74
Ének-zene	1	1	37	1	1	37	1	2	55,5	1,5 2	1,5 1	55,5
Rajz	1	1	37	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Technika és életvitel	1	1	37	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Testnevelés	3	3	111	3	3	111	3	3	111	3	3	111
Kötelező tanítási órák összesen	20	20	740	20	20	740	20	20	740	22,5	22,5	832,5
Nem kötelező (választható) tantárgy												
Angol szakkör	1	1	37	1	1	37	1	1	37	-	-	-
Informatika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	37
Tömegsport	1	1	37	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Összesen	22	22	814	22	22	814	22	22	814	24,5	24,5	906,5

5-8. évfolyam óraterve

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	2	2	74	2	2	74	2	2	74	2	2	74
Magyar irodalom	2	2	74	2	2	74	2	2	74	2	2	74
Történelem és honismeret	2	2	74	2	2	74	2	2	74	2	2	74
Idegen nyelv	3	3	111	3	3	111	3	3	111	3	3	111
Matematika-logika	4,5(5)	4,5(5)	166,5	4	4	148	4	4	148	4	4	148
Informatika	-	-	-	-	-	-	1	1	37	1	1	37
Természetismeret	2	2	74	2	2(3)	74	-	-	-	-	-	-
Fizika	-	-	-	-	-	-	1,5 2	1,5 1	55,5	1,5 1,2	1,5 2,1	55,5
Biológia és egészségtan	-	-	-	-	-	-	1,5 1	1,5 2	55,5	1,5 1,2	1,5 2,1	55,5
Kémia	-	-	-	-	-	-	1,5 2	1,5 1	55,5	1,5 2,1	1,5 1,2	55,5
Földrajz	-	-	-	-	-	-	1,5 1	1,5 2	55,5	1,5 2,1	1,5 1,2	55,5

Ének-zene	1	1	37	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Rajz	1	1	37	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Technika és életvitel	1	1	55,5	1,5 2	1,5 1	55,5	1	1	37	1	1	37
Testnevelés	3	3	111	3	3	111	2	2	74	2	2	74
Osztályfőnöki óra	1	1	37	1	1	37	-	-	-	-	-	-
Kötelező tanítási órák összesen	22,5	22,5	832,5	23	22	832,5	25	25	925	25	25	925
Nem kötelező (választható) tantárgyak												
Informatika	1	1	37	1	1	37	-	-	-	-	-	-
Informatika szakkör	0,5	0,5	18,5	0,5	0,5	18,5	0,5	0,5	18,5	0,5	0,5	18,5
Osztályfőnöki	-	-	-	-	-	-	1	1	37	1	1	37
Tömegsport	1	1	37	1	1	37	1	1	37	1	1	37
Matematika felzárkóztatás	0,5	0,5	18,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Magyar felvételi előkészítő és tehetséggondozás	-	-	-	-	-	-	1	1	37	1	1	37
Matematika felvételi előkészítő és tehetséggondozás	-	-	-	-	-	-	1	1	37	1	1	37
Logika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	37
Egészségtan	-	-	-	-	1	18,5	-	-	-	-	-	-
Még felhasználható	2,5X			2,5X			2X			1X		
Médiaismeret	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	37
Kötelező és nem kötelező órák összesen:	25,5	25,5	962	25,5	25,5	980,5	29,5	29,5	1128,5	31,5	31,5	1202,5

A kompetencia alapú oktatás bevezetéséhez az Educatio kft. által közzétett komplex programterveket alkalmazzuk:

- Szövegértés, szövegalkotás kompetenciaterület teljes tanévet lefedő, A programcsomag
- Matematika kompetenciaterület teljes tanévet lefedő, A programcsomag
- IKT kompetencia , A programcsomag
- Szociális és életvitel kompetenciaterület, moduláris részterületeket lefedő, B program-csomag
- Életpálya építés kompetencia terület, moduláris részterületeket lefedő, B program-csomag

Csoportbontás alkalmazunk (2 osztály-)

- matematikából a 6.-7.évfolyamon
- magyar nyelv és irodalomból 6.-7. évfolyamon
- informatikából 6.-7. évfolyamon
- angol nyelvből a 6.-7. évfolyamon

Önálló modulok: Egészségtan 6 osztály 0,5 óra
Mozgókép és médiaismeret 8. osztály 1 óra
Pancake day 4-8 osztály

Tantárgyi integráció:

A Hon-és népismeret, Állampolgári ismeretek modul követelménye a történelem tantárgyba,
Tánc és dráma modul a magyar, szövegértés, szövegalkotás tantárgyba

26.1. A kompetencia alapú oktatás implementációját a 2009/2010 tanévben az alábbiak szerint végeztük:

Tevékenységek	osztályok	kompetenciaterület
teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomag	2. a b	szövegértés; szövegalkotás
egy választott	5. A B-	matematikai logika

kulcskompetencia területi programcsomag	csoportbontás	
egy választott kulcskompetencia területi programcsomag	5. A	IKT
egy választott kulcskompetencia területi programcsomag	7. b	szociális-és életvitel
egy választott kulcskompetencia területi programcsomag	4. a	életpálya építés
tantárgytömbösített oktatás a szakrendszerű oktatásban (5-10-15 %)	7. a b, 8. ab	Fizika-kémia-biológia-földrajz: természettudományok
műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása	6. 7. b	Művészetek- rajz, ének
digitális tartalmak, taneszközök használata (25 %)	2. ab, 4.a, 5. AB, 7.a b	Digitális kompetencia IKT eszközök alkalmazása

Projekt

- A „Legyen kerek a világ!” című, három hetet meghaladó környezeti projekt
- A projekt tanórai és tanórán kívüli időszámban történt
- A projekt zárása: kiállítás, projektzáró bemutató
- A projekt értékelését a projektben résztvevő kollegák és az iskolavezetés végzik
- A projekt tervét és a résztvevő osztályokat minden évben a munkatervben határozzuk meg.

Témahét

- A „Víz az élet!” című témahetet, egy hetes időszak alatt szervezte az iskola, a 4-8. évfolyam tanulójának részvételével.
- A témahét tanórai és tanórán kívüli időszámban történt

Műveltségterület bontás nélkül

- 2009/2010. tanévben a Művészetek tantárgyban történt- ének és rajz tárgyak alapján
- A 2010/2011-es tanévtől szintén a Művészetek műveltségterület rajz és ének tárgyainak tantárgyi bontás nélküli tanítását vezetjük be 5-8. évfolyamon Művészetek néven.

26.2. A kompetencia alapú oktatás implementációjának célrendszere és ütemezése

Célok, indikátormutatók	Implementáció éve	Fenntarthatóság				
		2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomag Szövegértés, szövegalkotás	2.a b osztály	3. a b	4. ab	2. ab	3. ab	4. ab
Teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomag Matematika	5. A-B.	6. A-B.	7. A-B.	8. A-B.	5. A-B.	6. A-B.
Teljes tanórai lefedettséget	5.A	5.	5.	5.	5.	5.

biztosító pr. csom. IKT						
Egy választott kulcskompetencia területi programcsomag Szociális és életvitel B	7.b. osztály	6.	7.	8.	5.	6.
Választott programcsomag SZÉSZA biológia B modul	7.a osztály	7. osztály	7. osztály	7. osztály	7. osztály	7. osztály
Tantárgytömbösített oktatás a szakrendszerű oktatásban Természettudomány	5% 7. ab, 8. ab. osztály	-	-	-	-	-
Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása	Művészetek 6. és 7. b	Művészetek 5-8.	Művészetek 5-8.	Művészetek 5-8.	Művészetek 5-8.	Művészetek 5-8.
Digitális tartalmak, taneszközök használata	25%	25%	25%	25%	25%	25%
A hátrányos helyzetű és SNI tanulók esélyegyenlőségének javítása	PP. módosítás	+	+	+	+	+
Új módszerek intézményi alkalmazása	Témahét, 3 hetet meghaladó projekt	+	+	+	+	+
Önálló intézményi innováció megvalósítása	Körengetegi iskola	+	+	+	+	+
Jó gyakorlatok átvétele	SNI tanulók megsegítését célzó óravezetés	+	+	+	+	+

23. Az Alapi tagiskola óraterve és TÁMOP-os táblái

Célok, indikátormutatók	Implementáció éve	Fenntarthatóság				
		2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomag Szövegértés, szövegalkotás alsó tagozat	2.osztály	3.	4.	2.	3.	4.

Teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomag Matematika	1. osztály	2.	3.	4.	1.	2.
Teljes tanórai lefedettséget biztosító program csomag Szövegértés, szövegalkotás felső tagozat	5. osztály	5-6.	5-6-7.	5-6-7-8.	5-6-7-8.	5-6-7-8.
Egy választott kulcskompetencia területi programcsomag Szociális és életvitel B	7. osztály	6.	7.	8.	5.	6.
Tantárgytömbösített oktatás a szakrendszerű oktatásban Magyar nyelv és irodalom	5% 5-6-7-8. osztály	-	-	-	-	-
Digitális tartalmak, taneszközök használata	25%	25%	25%	25%	25%	25%
A hátrányos helyzetű és SNI tanulók esélyegyenlőségének javítása	PP. módosítás	+	+	+	+	+
Új módszerek intézményi alkalmazása	Témahét, 3 hetet meghaladó projekt	+	+	+	+	+
Önálló intézményi innováció megvalósítása	Skanzen	+	+	+	+	+
Jó gyakorlatok átvétele	Kompetencia alapú oktatás	+	+	+	+	+

27. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

27.1. A tanuló felvétele és mentesítése

A Köznevelési törvény 66. §-nak megfelelően történik.

A tanulói felvételt a tankötelezettség szabályozása szerint kell eljárni.

Az első osztályos tanulók felvétele óvodai szakvélemény alapján történik. Az osztályba sorolásról - szülői kérések lehetséges figyelembe vételével – az igazgató és a tagintézmény-vezető dönt.

Beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- a gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt, (ha a gyermek óvodás volt),
- vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát, szakvéleményét javasolta,
- szükség esetén szakértői véleményt.

A 2.-tól 8. osztályokba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről:

- az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója, vagy tagintézmény- vezetője dönt.

27.2. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az iskola magasabb évfolyamába a tanuló akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

- Magasabb évfolyamba léphet az az első osztályos tanuló, aki a tanév végére a legalább "megfelelt" minősítést elérte. Ha a tanuló az első évfolyamon első alkalommal nem tesz eleget az előírt követelményeknek, munkája előkészítő jellegűnek minősül, és szülői hozzájárulás alapján tanulmányait az első évfolyamon folytatja.
- A 2.-8. évfolyamokra járó tanulóknak legalább az elégséges osztályzatot kell elérniük minden tantárgyból ahhoz, hogy magasabb évfolyamba léphessenek.
- Ha a tanuló (2.-8.) tanév végén egy vagy két tárgyból elégtelen minősítést kap, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.
- Ha a tanuló *három, vagy annál több tantárgyból elégtelen* minősítést kap tanév végén (2-8.o.), az évfolyamot ismételni köteles, kivéve, ha a tantestület engedélyezte több tantárgyból a pótvizsga letételét.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulóknak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,

- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, tantárgyi mulasztása a közoktatási törvényben előírtakat elérte, tantestületi döntés alapján
- magántanuló volt.

A tanuló részére – szülői kérésre - *engedélyezhető egy vagy több évfolyam megismétlése*, abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne.

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében az *osztályozó vizsga tantárgyai* a következők:

- 1. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika
- 2.-4. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret- természetismeret
- 5-6. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem, természetismeret,
- 7-8. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz, informatika

Az elmarasztaló értékelést követő, utólagos, egyedi korrekció lehetőségének esetei:

A továbbhaladás szempontjából releváns periódust követő felkészülési idő elteltéig (augusztus végéig) a tanuló bizonyíthatja, hogy a követelményeket teljesítette.

- Az a tanuló, aki önhibáján kívül akadályoztatva van (pl. betegség miatt), és nem vehet részt az augusztus végi javító-, osztályozó vizsgán annak az iskola igazgatója engedélyezheti, hogy szeptember 01-ig pótolhassa a lemaradását és vizsgákat letehesse. Ha a kitűzött határidőig nem tett javító-, vagy osztályozó vizsgát, akkor a tanulmányait osztályismétléssel folytathatja.

Osztályismétléssel folytathatja tanulmányait az a tanuló, aki:

- a javítóvizsgán vagy az osztályozó vizsgán nem felelt meg, mert elégtelen osztályzatot szerzett,
- a javító, vagy az osztályozó vizsgán a kitűzött időpontban igazolatlanul nem jelent meg,
- a javító-, vagy osztályozó vizsgát indokolatlanul megszakítja

Tanulói jogviszony megszűnése

Közoktatási törvény 75 §.-a szerint

az iskolai tanulmányok befejezése előtt

- Okai:** Szülői kérés
Lakóhely változtatása
Egyéb változások a gyermek életében (gyermekvédelmi, gyámügyi ok)
- Eljárási szabályok:** távozási bizonyítvány kiállítása
adott periódus értékelése (ellenőrzőben jegyek közlése)
bizonyítvány kiadása
eü. törzslap kiadása
dolgozatfüzetek kiadása
egyeztetés a fogadó iskolával (lehetőség szerint)

iskolai tanulmányok befejezésekor:

Iskolai végzettséget igazoló végbizonyítvány kiállítása.

28. SZAKMAI SEGÍTŐK

28.1. PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT

A pedagógiai szakszolgálat működését a Közokt. tv., a pedagógiai szakszolgálatokról szóló 4/2010. (I.19.) OKM rendelet, valamint az intézmény szervezeti és működési szabályzatának a szakszolgálat működésével foglalkozó fejezetei szabályozzák.

28.1.1. Nevelési tanácsadás

Feladata a Közokt. tv. 35. § (4) szerint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyerekek vizsgálata, szakvélemény készítése, melyben meghatározza a gyermek érdekében szükséges tennivalókat, a fejlesztés irányát. Az eredménytől függően (gyógy)pedagógiai/ pszichológiai tanácsadással, gyermekpszichiátriai konzultációival, tanácsadással, (gyógy)pedagógiai, pszichológiai gondozással segíti a BTM nehézséggel küzdő gyermekek nevelését, személyiségük harmonikus fejlődését. Ellenőrzi a szakvéleményben foglaltak megvalósulását, végrehajtását. Az óvoda megkeresésére szakvéleményt készít az iskolakezdéshez.

A gyermek/tanuló problémájának ismeretében a fogyatékos vagy más egészségügyi probléma feltárására további vizsgálatra irányítják a megfelelő Szakértői Bizottsághoz vagy az egészségügyi ellátás intézményébe.

A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanulókat (SNI-B. csoport) ellátását a jogszabályban előírt módon segíti: egyeztetni a szakvéleményben foglaltak végrehajtását, az egyéni fejlesztési terv elkészítését, végrehajtását; a gyermek fejlődésének, haladásának összegzése a vele foglalkozó pedagógusok bevonásával, majd ezt a szakértői bizottságnak megküldi. A nevelési-oktatási intézmények jelzik a szakszolgálatnak, ha SNI-B csoportba sorolt gyermek, ill. szakvélemény érkezik intézményükbe.

28.1.2. Logopédiai ellátás

(Közokt. tv. 35. § (5):

A logopédiai ellátás keretében folyik a szükséges esetekben a beszédindítás, a beszédhibák javítása, nyelvi-kommunikációs zavarok javítása, dislexia megelőzése és gyógyítása. A logopédusok szűrővizsgálattal derítik fel a beszédhibákat az óvodák nagycsoportjaiban és általános iskolák első osztályaiban. Az első tanév végén felmérik a gyermekek olvasási készségét, s ennek fényében tesznek javaslatot szükséges esetben a gyermekek ellátására.

Korábbi életkorban is kezdődhet logopédiai ellátás, amennyiben a gyermek beszédfejlődése ezt indokolja. Beszédvizsgáló országos szakértői bizottsághoz irányítják a súlyos beszédzavarral küzdő gyermekeket. A logopédusok közreműködnek a beszédfogyatékos gyermekek ellátásában.

28.1.3. Gyógytestnevelés

(Közokt. tv. 35. § (8):

Az iskolaorvos (szakorvos) javaslata alapján foglalkozik a gyógytestnevelésre utalt tanulókkal, speciális egészségügyi célú testnevelés foglalkozás keretében.

28.1.4. Pályaválasztási tanácsadás

(Közokt tv. 35. § (9):

A szakszolgálat elvégzi az általános iskolás tanulók (8. osztály) szakszerű vizsgálatát, segíti a képességeinek, adottságának, érdeklődésének megfelelő iskolatípus, szakmacsoport választásában.

A szakszolgálatok igénybevételéhez a szülő közreműködése szükséges.

28.1.5 A pedagógiai szakszolgálat kapcsolatrendszere

Szülők, gyermekek, tanulók, nevelési-oktatási intézmények, szakértői bizottságok, egészségügyi ellátó rendszer, gyermekvédelmi intézmények, szociális ellátást segítő intézmények, megyei pályaválasztási tanácsadó, más pedagógiai szolgáltató intézmények.

29. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

29.1. A pedagógiai program érvényességi ideje

- Az intézmény 2010. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e módosított pedagógiai program alapján.
- Ezen pedagógiai program érvényességi ideje nyolc tanévre - azaz 2010. szeptember 1. napjától 2018. augusztus 30. napjáig szól, ha a Kt. Módosítási kötelezettséget nem ír elő.

29.2. A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására a következők tehetnek javaslatot:

- az intézmény fenntartója
  - az intézmény vezetője
  - a tantestület munkaközösségei
  - a tantestület bármely tagja
  - a szülői szervezet tehet javaslatot.
1. A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül a szülői, illetve diák-önkormányzati képviselői útján javasolják.
  2. A pedagógiai program módosítását a tantestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
  3. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követően szeptember 1. napjától kell bevezetni.

29.3. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

1. Az IMIP-ben meghatározottak szerint
2. A nevelők munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és a helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi célok és követelmények megvalósulását.
3. A 2014-2015-ös tanév során a tantestületnek a pedagógiai program teljes - minden fejezetre kiterjedő - felülvizsgálatát, értékelését kell elvégeznie, és szükség esetén módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell bevezetni.
4. Törvények és rendelkezések változása esetén a hatályba lépést követő 30 napon belül kell elvégezni a korrekciót.

29.4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
2. A pedagógiai program egy-egy teljes példánya a következő személyeknél és intézményeknél tekinthető meg:
  - az intézmény fenntartójánál, a Cecei Nagyközség Önkormányzata jegyzőjénél
  - az intézmény irattárában
  - a feladat-ellátási helyek tanári szobájában
  - a feladat-ellátási helyek könyvtárában
  - az intézmény vezetőjénél és tagintézmény- vezetőjénél

29.5. A legitimizációs eljárás jegyzőkönyvei

A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

1. A pedagógiai programot az iskolai *diákönkormányzat* 2010. augusztus ...-i ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Cece, 2010. augusztus .....

.....
A Cecei iskolai Diákönkormányzat vezetője

A pedagógiai programot az iskolai *diákönkormányzat* 2010. augusztus ...-i ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Alap, 2010. augusztus .....

.....
Az Alapi Tagiskola Diákönkormányzatának vezetője

2. A pedagógiai programot a *Cecei Szülői Szervezet* 2010. augusztus.... -i ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Cece, 2010. augusztus.....

.....
Az iskola cecei Szülői Szervezetének elnöke

A pedagógiai programot az *Alapi Szülői Szervezet* 2010. augusztus.... -i ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Alap, 2010. augusztus .....

.....
Az iskola alapi Szülői Szervezetének elnöke

3. A pedagógiai programot az iskola *tantestülete* 2010. augusztus..... -i ülésén elfogadta..

Cece, 2010. augusztus.....

.....
Király László, intézményvezető

4. A pedagógiai programot **Vajta Község Önkormányzatának Képviselő- testülete**
..... számú határozatával elfogadta

Vajta, 2010. augusztus .....

.....
Térmege György, polgármester

5. A pedagógiai programot **Sáregres Község Önkormányzatának Képviselő- testülete**
.....számú határozatával elfogadta.

Sáregres, 2010. augusztus.....

.....
Mocsár Eleonóra, polgármester

6. A pedagógiai programot **Alap Község Önkormányzatának Képviselő- testülete**
.....számú határozatával elfogadta.

Alap, 2010. augusztus .....

.....
Méhész Lajosné, polgármester

7. *Cece Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete* az intézmény pedagógiai programját
..... számú határozatával jóváhagyta, elfogadta.

Cece, 2010. augusztus.....

.....
Varga Gábor polgármester